

Nedopustna logika sile je ostala brez moralne podpore Ves svet obsoja ameriško agresijo na suvereno in neuvrščeno Grenado

Kršenje najosnovnejših načel mednarodnega prava obzodili celo tradicionalni zavezniki ZDA

Predstavnik Grenade Ian Jacobs (levo) in predstavnica ZDA Kirkpatrickova (desno) med sejo varnostnega sveta OZN

NEW YORK — Z izjemo najbolj skorumpiranih proameriških vojaških režimov ni nobena država podprla ameriške invazije Grenade. Napad na malo neuvrščeno karibsko državo ni so obsojile samo neuvrščene države ter Kitajska, Sovjetska zveza in njene zaveznice temveč tudi tradicionalni prijatelji in zavezniki ZDA.

Še najodločneje je odjeknil glas obsojbe v varnostnem svetu OZN, kjer je predstavnica ZDA Kirkpatrickova ostala praktično osamljena. Mehški predstavnik je obtožil Washington «odkritega napada» in zahteval od varnostnega sveta, da doseže umik «agresorjev». Za nikaragovskega predstavnika, ki je podal pravi historiat

podobnih ameriških agresij, je sedanja invazija «le podli uvod za napad na Nikaragvo». Resolucijo, ki jo je predlagal gvajanski predstavnik in v kateri je zahteva po takojšnjem umiku invazijskih sil, niso mogli sprejeti, saj imajo ZDA pravico veta.

Reaganova administracija pa ni ostala osamljena samo v varnostnem svetu, s pravim proceduralnim diktatom so odložili izredno zasedanje Organizacije ameriških držav, saj je bilo na dlani, da bi večina članic obsojila podli napad.

Vse vlade zahodne Evrope so obsojile ali vsaj obžalovale kršenje najosnovnejših mednarodnih načel. Za francoskega predsednika Mitterranda «je pravica nedeljiva». «Mednarodno družbo vodijo načela, med katerimi je pravica narodov, da samostojno izbirajo svojo usodo, in povsod enaka». Za Craxija pa rimska vlada lahko samo nasprotuje takemu sklepu, kot nasprotuje vsaki politiki vojaških intervencij. V Bonnu so prav tako izjavili, da bi Reaganu odkrito odsvetovali invazijo, če bi jih vprašal za nasvet. Kljub pomanjkanju uradne obsojbe pa so v Londonu besni nad

Reaganovo pustolovščino

Pri tem navajanju splošnih obsodb ni mogoče mimo izjav kanadskega premiera Trudeauja, ki je jasno povedal, da so pojasnila glede nevarnosti za ameriške državljane na Grenadi le pretveza.

O tem široko pričajo tudi ameriški državljani na Grenadi, ki ne morejo razumeti, zakaj so jih prišli marinci reševati. Reagan ima torej precej težko nalogo, da svoji javnosti opraviči grobi vojaški poseg, saj skoraj vsi ameriški juristi zavračajo njegove teze, da je invazija pravno opravičljiva.

Za jugoslovansko vlado je izkrcaanje nedopustno dejanje v mednarodnih odnosih, ki je v nasprotju z listino OZN in načeli spoštovanja neodvisnosti, suverenosti, ozemeljske celovitosti, nevmešavanja v notranje zadeve in pravice narodov, da samostojno izberejo pot lastnega razvoja.

Povsem razumljivo so invazijo Grenade najodločneje obsojili v Havani, Moskvi in v vseh prestolnicah vzhodne bloka, kjer so tudi zahtevali takojšen umik napadalcev.

Agresorje dočakal nepričakovan odpor

ST. GEORGE'S — Ameriške invazijske sile so na Grenadi naletele na povsem nepričakovan odpor. S tehnično in številčno premočjo so bile zlahka kos braniteljem na strateških točkah, a so morale za to plačati precejšen krvni davek, ki bo še večji, ko bodo prešli na sistematično «čiščenje» terena, saj se odpor kot kaže nadaljuje.

Iz Havane in Londona prihajajo vesti o herojskem odporu kubanskih delavcev, tehnikov in vojaških svetovalcev, ki so se kot kaže borili do zadnjega. Nič manj herojski ni odpor maloštevilne vojske Grenade, ki se po zadnjih agencijskih vesteh še vedno upira zavojevalcem. Točnih podatkov o žrtvah ni, saj jih Američani skrbno prikrivajo.

CK ZKJ za odpravo odporov proti programu stabilizacije

BEOGRAD — Torkova seja centralnega komiteja ZKJ je v jugoslovanski javnosti naletela na velik odmev — predvsem zaradi odkritih in kritičnih razprav. Maratonska razprava, v kateri je sodelovalo skoraj trideset razpravljavcev, se je zavlekla tja do 22. ure, tako da so šele včeraj objavili tudi sklepe. Objavljamo nekaj poudarkov iz večerne razprave in sklepov, ki so sicer precej zajetni, saj obsegajo skoraj 18 strani besedila.

France Popit: «Pogosto je v razpravah slišati, da nimajo jasnih opredelitev do delavca in o njegovi vlogi pri razpolaganju z dohodkom in rezultati dela.» Kot primer je navedel zahtevo po radikalni spremeni deviznega sistema, ni pa slišati vprašanja, kaj je kdo naredil za enotne kriterije in izpolnjevanje obveznosti na temelju deviznih predpisov. Dejstvo je, da kljub tem predpisom banke dolgujejo velika sredstva Narodni banki Jugoslavije in vprašanje

je zakaj je to narodna banka dovolila. Kaj moti zvezne organe, da ne opravljajo svojega dela tako, da do takšnega obnašanja ne bi prišlo?

«Proračun federacije se mora tudi vključiti v stabilizacijske tokove, federacija pa mora postati zgled racionalnega obnašanja,» je dejal Marjan Rožič. Pristavil je, da je zasuk v obnašanju nujno potreben, da z njim ni mogoče več odlašati.

Med splošno inflacijo sklepov in stališč se dogaja, da združeno delo še ne prouči nekih stališč, ko že dobi druga, ne glede na to, ali so prva izpolnjena ali ne. Takšno prakso nadaljujejo tudi danes, je dejal Petar Jakšić. Sprejemamo stališča, ne omenjamo pa sklepov, ki smo jih sprejeli na prejšnji seji. S takšnim forumskim delom bomo težko našli pravilno rešitev za probleme, ki so pred nami.

Azem Vlasi se je še posebej zadržal pri položaju na Kosovu in ocenil, da so organizirane akcije sovražni-

kov, nacionalistov in iredentistov v glavnem razbite, da je življenje v pokrajini normalizirano in da se samo občasno pojavljajo sovražna gesla ter vznemirjajo javnost. Očitno je, da se je sovražnik umaknil globlje v ilegalo in da je politični položaj še vedno obremenjen z različnimi težavami.

«Nisem zadovoljen z današnjo razpravo,» je dejal Boško Vukov. «Pričakoval sem, da bomo konkretnjeji, da bomo povedali, kdo je odgovoren za sedanji težaven položaj, kajti v naši državi je danes več ogroženih kakor bogatih. Toda nenehno poudarjamo: komunisti, komunisti. Kdo so komunisti, kdo so tisti revni ljudje in tisti, ki so se obogatili mimo dela. Takšni ne bodo izvajali sprejete politike, pogosto govorimo kako neenotni smo, jaz pa mislim, da nas je materialni položaj razdvojil. Ljudje niso nezadovoljni zato, ker celo

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Bush v Libanonu

BEJRUT — Ameriški podpredsednik George Bush je prispel včeraj v Bejrut, kjer si je ogledal prizorišče atentata, v katerem je po zadnjih podatkih izgubilo življenje 219 ameriških marincev, medtem ko jih 56 še pogrešajo. Povečal se je tudi obračun francoskih izgub: Francozi so imeli 54 mrtvih, štiri vojake pa še pogrešajo.

Bush je dejal, da ZDA sumijo, kdo je zakrivil atentat, da pa za sedaj nočejo obtožiti nikogar, vsaj dokler ne bodo imeli neovrgljivih dokazov. «Terroristična dejanja,» je še dejal Bush, «pa ne bodo spremenila ameriške zunanje politike.»

Vojaški položaj v Libanonu je bil včeraj dokaj miren, kot da bi se vse sprte sile domenile, da sklenejo premirje vsaj za časa obiska ameriškega podpredsednika. Tako je bilo slišati le nekaj eksplozij, vendar do hujšega streljanja ni prišlo. Bush se je sestal tudi z libanonskim predsednikom Džemajem, s katerim je imel enourni pogovor, nakar je odpotoval v Združene države. Takoj po njegovem odhodu je prišlo do ponovnega izbruha nasilja, v katerem je bilo nekaj ranjenih.

Vojna, ki jo vsi imenujejo mir

PAVEL STRANJ

Odmevi na strašni atentat v Bejrutu postopoma prehajajo v ozadje in v ospredje začenjajo stopati posledice, učinki tega dejanja, ki bi ga vsi želeli zreducirati na osamljeno zverinsko dejanje.

Vendar je treba ta dogodek sprejeti za to kar je, za vojno dejanje v vojni, ki se bje ne le v Libanonu, ampak na širšem območju Bližnjega vzhoda, od iraško - iranske meje, ali celo od Afganistana, do sudanskega juga, Afriškega Roga, in napetosti znotraj arabskega polotoka. Libanonska kriza le pospešuje vretje v tem sklenjenem, povezanem sistemu napetosti in neravnovesij.

Treba se je zavedati tudi skupnih korenin te nestabilnosti. In korenine segajo v čas okoli prve svetovne vojne ko so svetovne velesile oblikovale območje v skladu s svojimi interesi in hote ali nehoti postavili čim več ovir za bodoči mirni razvoj prizadetih ljudstev.

Ko ZDA, govorejo o svojih «vitalnih interesih na območju», ne smejo pozabiti, da so se marinci najavili na bejrutski obali že leta 1958, da so francoske topnjače «mirile» družo in maronite že leta 1860, Italijani pa se zelo neradi spominjajo, da so tudi njihove ladje že bombardirale Bejrut (leta 1912).

Bolj kot iskanje krivca za strahotni zločin, na podlagi dokazov je treba iskati odgovorne na podlagi interesov posameznih sil, ki nastopajo v tej tragediji libanonskega naroda kot celote. Atentat bo prav gotovo zavrl vojaški nastop zahodnih mirovniških sil in uresničitev njihovih predstav o bodočnosti Libanona, tako tudi prihod opazovalcev na šuf. Šivanje razkosanega libanonskega ozemlja se bo verjetno občutno spremenilo, kajti atentat kaže predse na odločnost nekaterih udeležencev, da se zoperstavijo zahodnemu pojmovanju libanonskega miru.

Naša problematika na občinski seji

V tork se je sestal tržaški občinski svet, ki je nadaljeval razpravo o županovi programski izjavi ter o upravnih načrtih odbora KD, PSI, PS DI, PRI, PLI in SSK. V debato sta posegla tudi slovenska predstavnik Spetič (KPI) in Lokar (SSK).

Občinski svet se bo spet sestal jutri zvečer. Na dnevnem redu ima sklepne posege zastopnikov svetovalskih skupin ter županovo repliko. Zatem pa bo skupščina glasovala o dveh resolucijah, ki zvenita kot nekakšni nezaupnici sedanjemu odboru. Eno so predložili fašisti, drugo pa komunisti in svetovalec Tržaškega gibanja Parovel. Ta resolucija pravi, da Richetti jevo poročilo ne ustreza dejanskim potrebam in zahtevam mesta tako na gospodarskem kot na kulturnem področju.

Tržaški pokrajinski svet pa se bo sestal v ponedeljek. Na dnevnem redu ima programsko poročilo novega odbora, ki ga bo prebral predsednik Clarici.

NA 4. STRANI

Zmaga «azzurrov» sinoči v Trstu

V včerajšnjem dokaj pestrem nogometnem sporedu so bile zaposlene tudi dve italijanski reprezentanci in čanska jugoslovanska vrsta.

V Trstu je italijanska reprezentanca pod 21. letom B lige igrala proti drugi postavi Švice. Pred maloštevilnim občinstvom so zmagali «azzurri» z 2:1. Zmagoviti zadetek pa je dve minuti pred koncem srečanja dosegel član Triestine Romano.

Italijanska olimpijska sekcija pa je v Brasovu igrala dokaj pomembno kvalifikacijsko srečanje proti Romuniji. Tekma se je končala brez zadetkov. Naj omenimo, da bo Italija 9. 11. igrala na Reki proti Jugoslaviji.

V Baslu je jugoslovanska članska reprezentanca poskrbela še za eno razočaranje. «Plavi» so namreč po zelo poprečni igri povsem zasluženo izgubili proti Švici z 0:2. V jugoslovanskih vrstah so vsi razočarali.

ATENTAT V RIMU

Pripadniki disidentske palestinske skupine Abu Nidal so včeraj streljali proti jordanskemu veleposlaniku v Rimu in ga hudo ranili (Telefoto AP)

● CK ZKJ

NADALJEVANJE S 1. STRANI

v svoji OZD «ne moremo doseči pravice». Nenehno ponavljamo, da se naša stališča ne izpolnjujejo, nikoli pa ne povemo, kdo je kriv.

Centralni komite ZKJ v sklepih med drugim poudarja: ZK mora odločno odpravljati vse odpore uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, predvsem v lastnih vrstah.

— S celotno dejavnostjo in uresničevanjem v prihodnjem letu je treba narediti preobrat k oživitvi in povečanju proizvodnje, povečanju izvoza, dvigu kakovosti gospodarjenja in odpravljanju motenj v družbeni reprodukciji.

— Komunisti, organizacije in organi ZK se morajo odločno upreti sedanjemu široki praksi vmešavanja političnih dejavnikov, vključno tudi organov ZK mimo njihovih ustavnih in zakonskih pristojnosti v poslovanje.

— Komunisti se morajo boriti, da bo v skladu s stvarnimi družbenimi potrebami spremenjena kadrovska sestava, ki jo je treba nenehno izboljševati in pomlajevati s sposobnimi in samoupravno opredeljenimi kadri, ki se bodo z delom potrdili pri uresničevanju teh nalog.

— V največji možni meri je treba zaostri družbeno in politično odgovornost posebej vodilnih kadrov in nosilcev družbeno-političnih funkcij v DO, občinah, pokrajinah, republikah in federaciji. Za neizpolnjevanje politike in nalog ZKJ mora vsak član nositi tudi politično odgovornost vse do izključitve iz ZK in odstranitve s položaja.

— V sedanjem mednarodnem položaju se je povečala naša odgovornost za ohranitev in utrditev stabilnega mednarodnega gospodarskega in političnega položaja SFRJ. Nikomur ne bomo dovolili, da bi ogrozil neodvisnost in neuvrščeno politiko naše države in njen socialistični samoupravni razvoj. Izjemnega pomena je krepitve zavesti o tem, da moramo gospodarske težave premostiti predvsem s lastnimi silami, med drugim poudarja CK ZKJ v svojih stališčih. (dd)

Za okrepitev odnosov med Dansko in SFRJ

KÖBENHAVN — Danski premier Paul Shliter je včeraj sprejel delegacijo skupščine Jugoslavije, ki jo vodi predsednik Vojo Srzentič. V krajšem prijateljskem in odkritem pogovoru so ugotovili, da so odnosi med obema državama zelo razviti na vseh področjih in da jih ne bremenijo nikakršna neresena vprašanja. Poudarili so tudi, da obstojijo možnosti za okrepitev odnosov in sodelovanja, posebej na gospodarskem področju. Posebej so možnosti za poglobitev blagovne menjave

Izpolnjujejo se zadnje obveznosti

Nova predsednika komisij RAI in za sodne postopke

RIM — Včeraj so za predsednika parlamentarne komisije za nadzorstvo nad javno radiotelevizijsko službo izvolili demokristjanskega senatorja Signorella, za predsednika parlamentarne komisije, ki pooblašča sodne postopke proti parlamentarcem, pa socialdemokratskega poslanca Reggianija.

Nedvomno je za javnost najbolj pomembno imenovanje senatorja Signorella, saj bi bilo lahko to imenovanje prvi korak na poti reševanja težkih problemov javne radiotelevizije. Dvomi pa kot kaže ostajajo, saj je celo podsekretar PRI Gunnella precej zgovorno povedal, da izvolitev novega predsednika in napovedana reforma RAI ne rešujeta težav predvsem na informativnem sektorju, ki je vse premalo objektivni in uravnotežen. Gunnella navaja kako so zasebne televizijske postaje brez televizijske najemnine dosegle izredne uspehe, kar po njegovem dokazuje, da je treba pristopiti k problemu s povsem drugačnimi stališči in miselnostjo, ki je bila do sedaj. V takem položaju je torej nesmiselno govoriti o še višji televizijski

naročnini, temveč je treba bolj smotno izbrati tiste sile, ki jih je RAI žrtvovala zaradi politične lotizacije.

Še bolj ostra je bila leva opozicija. Za demoproletarce Capanno so obnovili v komisiji politiko «narodne enotnosti» z vsemi negativnimi posledicami. Senator PDUP Mišani je navedel «lotizacijo», poslanec KPI Minucci pa je že napovedal, da bodo komisiji izročili dolg seznam obtožb zaradi pristranskosti in lažnega informiranja RAI.

Delo komisije bo torej vse prej kot lahko. Za sedaj so določili le «vozni red» prihodnjih političnih tribun za volitve na Tridentinskem in Južnem Tirolskem ter v Neaplju, obe glavni vprašanji, obnovitev upravnega sveta RAI in razpravo o ekonomski propagandi, po so odložili na prihodnje dni.

Precej manj težav ima seveda parlamentarna komisija, ki pooblašča sodne pregone proti parlamentarcem, saj so kar potrdili dosedanjega predsednika Reggianija, s tem pa so se izneverili ustaljeni praksi, saj bi moral biti novi predsednik po načelu rotacije senator in ne poslanec.

V Ljubljani predstavili Pahorjev Tržaški mozaik

LJUBLJANA — V Cankarjevem domu je Cankarjeva založba včeraj pripravila odmevno tiskovno konferenco, na kateri je predstavila pet novih slovenskih knjig domačih avtorjev. Med njimi je posebno pozornost vzbudila predstavitev knjige tržaškega pisatelja Borisa Pahorja Tržaški mozaik. Urednik Cankarjeve založbe pesnik Tone Pavček je o knjigi menil, da prinaša dragocena spoznanja o bivanju in ustvarjanju Slovencev na Tržaškem, o ljudeh, ki nosijo domovino v srcu. Čeprav gre v knjigi za razplet različnih načinov pisanja, od dokumentov, dnevniških zapisov do literature, za nekakšen «mozaik», pa je glavna tema dela slovenstvo — tu, zdaj in v prihodnosti.

Boris Pahor, ki po nekkih desetletjih znova izdaja knjigo v Sloveniji, je po zahvalnih besedah založniški menil, da ni bil nikoli sovražnik, a vendar drugačen. Izid knjige pa da je znamenje tiste prvoobitne povezave s slovensko usodo, ki je naš poglaviti odrešni dejavnik od Trubarja vse do današnjih dni. Gre za resnico, ki je naše prepričljivo načelo upanja za prihodnost, je menil Pahor. O svojem Tržaškem mozaiku pa je Boris Pahor dejal, da je različno gradivo asociativno povezal v

spodobno enoto, medtem ko je ves čas ohranjal kot izvidniško točko breg nad barkovlanskim morjem.

«Da pa je poglaviti motiv, ki se kot kraška voda nenapovedano prikaže iz podzemlja, razprava o narodni biti, je pač naravno, tako gledano položaj, v katerem se je po drugi svetovni vojski znašel del našega občestva, kakor tudi glede na nerazumljivo razmerje, ki ga je dolgo let imel — ali pa še rajši ni imel — osrednji slovenski človek do ljudi onkraj mejnih kamnov.

Seveda se ne mislim ustavljati pri tem resnem vprašanju, tudi zato ne, ker številna znamenja kažejo, da je kriza v glavnem premagana, ko sedaj mladi teoretiki in pisci z novimi dognanji poudarjajo veljavnost in trajnost narodne identitete.

Rad bi omenil samo enega izmed zapisov iz Tržaškega mozaika, namreč tistega, kjer Kafka pravi, da zahteva, ki jih terja narodna zavest znotraj malega naroda do posameznika, obvezuje slehernika, da je zmeraj pripravljen sprejeti nase pripadajoči del književnosti, živeti z njo, jo zagovarjati in sproti braniti, čeprav je ne ustvarja in je mogoče ne pozna.»

M. Z.

Z nastopom v Slovenski Bistrici SSG končalo gostovanje v Sloveniji

MARIBOR — Boršnikovo srečanje se je že krepko nagnilo v svojo drugo polovico, saj bo epilog te največje slovenske gledališke manifestacije v nedeljo, ko bodo podelili nagrade in Boršnikov prstan. Glede tega se v Mariboru že veliko šušlja in kaže, da bodo letošnji Boršnikov prstan podelili igralci, ki jo tržaško občinstvo dobro pozna. Vendar o tem seveda po dodelitvi nagrad, kajti skrivnosti ne gre pred časom razkrivati.

Drugače pa je Boršnikovemu srečanju dokaj naklonjeno tudi vreme, ki omogoča hitre premike iz dvorane v dvorano, kjer se vrstijo predstave tekmovalnega in spremljevalnega sporeda in malo Boršnikovo srečanje. V okviru tega je ansambel Slovenskega stalnega gledališča sinoči nastopil v Slovenski Bistrici, kjer je pazljivo občinstvo predstavil Kmečlove «Mutaste brate». Sprejem v tem središču je bil, kar je že običaj, zelo prisrčen, saj so naši gledališčniki v Slovenski Bistrici kot doma in deležni prav posebne pozornosti. S sinočnim nastopom je Slovensko stalno gledališče tudi izčrpalo svoje tridnevno sodelovanje v okviru Boršnikovega srečanja. Turneja je bila vsekakor zelo pozitivna, kajti «Mutasti bratje» so uspeli izzvati pozitivne reakcije in daji v premislek del manjšinskega vprašanja.

Kar zadeva tekmovalni spored sam, pa moramo zabeležiti, da je bila sinoči uprizarjena Smoletova «Antigona» v izvedbi Mestnega gledališča ljubljanskega,

drevi pa bo ljubljanska Drama igrala «Zaroto svetohlince» Bulgakova. Sicer pa, kot rečeno, je prireditve še in še. Včeraj dopoldne je bila med temi tudi predstavitev knjige «Kritikovo gledališče» Vasje Predana, ki jo je založilo Sterijino pozorje in tako dalo veliko priznanje Predanovemu spremljanju gledališke umetnosti, kateri avtor sledi že več kot tri desetletja.

Poleg tega pa je bila tudi tiskovna konferenca Radia Ljubljana, na kateri je Ales Jan spregovoril o radijskem mediju kot eminentnem posredovalcu kulture. Opozoril je na sodelovanje ljubljanskega radia s tujimi radijskimi postajami, kjer ima vidno mesto tudi tržaški slovenski radio. V okviru tega sodelovanja in izmenjave imajo v Ljubljani prav te dni na sporedu radijsko igro tržaške produkcije. O vsem tem bomo najbrž več zvedeli danes, ko bo na sporedu simpozij na temo «Književno delo v radijski dramatizaciji», na katerem bodo sodelovali tudi predstavniki tržaške radijske postaje s prispevkom o avtentičnosti in učinkovitosti dramatikove izpovednosti v radijskih delih.

Skratka, v tem delovnem vzdušju in brez zunanje bleka teče letošnje mariborsko Boršnikovo srečanje, ki nudi v presoji najbolj uspešne slovenske in tuje predstave iz lanske sezone in je že zaradi tega in še zaradi mnogih drugih činiteljev, nepogrešljiv dejavnik vseslovenskega kulturnega življenja. **MARIJ ČUK**

Dvomljivi uspehi zamrzovanja cen

RIM — Minister za industrijo Altissimo je podpisal sporazum z dvema združenjima trgovcema (CRAI in SIGMA), s katerim sta se združeni obvezali, da ne bosta spremenili cen svojega blaga vse do 31. januarja 1984.

Že pri bežnem pregledu sporazuma pa je takoj jasno, da ni govora o zamrzitvi cen. Združeni sta se samo obvezali, da ne bosta podražila cen 50 proizvodov preko predvidene inflacijske stopnje. Da bo za potrošnike «pridobitev» še bolj jasna, so navedli le maksimalne cene, ne pa minimalnih. Prav tako obstajajo precejšnje razlike med «politično» ceno proizvodov enega združenja, v primerjavi s cenami drugega. CRAI, ki združuje trgovce severne Italije, bo imela precej višje cene od združenja SIGMA, ki deluje na jugu.

Altissimo je včeraj napovedal, da bo skušal podobne sporazume doseči tudi z drugimi združenji trgovcev in grozistov. Sodeč po napovedih Confindercia, bodo uspehi borni, saj sedanji trendi zgovorno dokazujejo, da se bo do podražila tudi živila, ki naj bi jih Altissimo blokiral.

Atentat na jordanskega veleposlanika v Italiji

RIM — Jordanski veleposlanik v Italiji Taysir Aleadin Taukan in njegov šofer Mohamed Daud sta bila včeraj nekaj pred 14. uro žrtvi atentata, ko sta se s sedeža veleposlanštva peljala proti ambasadorjevi rezidenci v rimski mestni četrti Parioli. Ambasadorja je zadelo sedem krogel, vendar ni v smrtni nevarnosti, kot ni v smrtni nevarnosti niti njegov šofer.

Iz izjav preiskovalcev izhaja, da za sedaj sploh ne vedo, koliko teroristov je izvedlo atentat: sprva so mislili, da je šlo za skupino treh oseb, zvečer pa se je policija nagibala k domnevi, da je šlo za enega samega terorista, ki se je izmuznil zasledovanju ambasadorjevih telesnih stražarjev. Slednja pa sta padla v roke policije, ki ju je zamenjala za atentatorja, razorožila in odpeljala na kvesturo, kjer sta le s težavo pojasnila svoj položaj. Atentator ali atentatorji so streljali z brzostrelko WZ 63, poljske izdelave, kot je bila ona, ki so se je poslužili tudi teroristi, ki so napadli rimsko sinagogo. Preiskovalci so tudi ugotovili, da je jordanski diplomat šel vedno ob isti uri z ambasade proti domu, tako da so teroristi dobro vedeli, kje ga morajo čakati.

Odgovornost za atentat sta si prilastili doslej dve organizaciji: najprej je nekdo telefonsko klical rimsko redakcijo tiskovne agencije ANSA in dejal, da so atentat izvedli pripadniki «sirске borbene fronte», za katero doslej nihče še ni slišal. Nato so se baje oglasili v jordanskem glavnem mestu Amanu pripadniki disidentske palestinske organizacije «Abu Nidal». Kaže, da je odgovornost

pripisati najbrž slednjim. Skupina Abu Nidal, ki se imenuje tako po svojem vodji, največjem sovražniku predsednika PLO Arafata, ki ga je PLO obsodila na smrt že leta 1973. Abu Nidal je že podpisal vrsto atentatov na razne palestinske predstavnike v tujini, na diplomate arabskih držav, na sinagoge v Rimu, Antwerpnu, Bruslju in na Dunaju, za napad na judovsko restavracijo Goldemberg v Parizu ter na letalo ameriške letalske družbe Pan Am na rimskem letališču, ko je izgubilo življenje 30 oseb. Povsod so se teroristi poslužili brzostrelke WZ 63.

Na sliki (telefot AP): chevrolet jordanskega diplomata po atentatu.

□ BEOGRAD — Predsedstvo Jugoslavije je na včerajšnji seji preučilo in sprejelo informacijo o bližnjem obisku predsednika predsedstva Mika Špiljaka v Socialistični republiki Romuniji. (dd)

Napovedujejo odpuste 264 pristaniških delavcev

RIM — Poslovni svet morda upa, da bo ameriško gospodarstvo, ki je imelo sicer določen razvoj, utegnito potegniti iz škrpcev drugega gospodarstva, posebno v Evropi. Žal, kar se tiče Italije, smo na ravni upanj: v prihodnjih letih bo industrijski zagon v Italiji (in tudi v Franciji) ničen.

Posledice so na dlani: na ministrstvu za trgovino mornarico je bila včeraj tiskovna konferenca, ki jo je sklical predsednik odbora upravnega sklada pristaniščinov Carlo Prevosti. Na tiskovni konferenci je bil navzoč tudi predstavnik pristaniških porabnikov (Confindustria), Mario Bonacchi. Ta je izjavil, da je predložil ministrstvu za trgovino načrt, ki pred-

videva znižanje delovne sile v pristaniških za 6.800 enot do konca l. 1986. Samo na ta način bi lahko zagotovili, je dejal, 14 delovnih dni pristaniščnikom vsak mesec. Vseh pristaniških delavcev pa naj bi bilo sedaj v Italiji 13.500.

Zakaj tako korenite redukcije? Confindustria trdi, da se je promet v pristaniških zmanjšal ter da je uvajanje sodobnih tehnologij v pristaniških neizogibno. Vse to zmanjšuje potrebo po delovni sili. Po teh računih bi v Trstu ostalo brez dela 264 delavcev in 10 u-radnikov.

Nezadovoljstvo v pristaniški kategoriji je hudo ter napovedujejo protestne akcije.

Občinske volitve bodo 20. in 21. novembra

V Neaplju predstavili kandidatne liste

NEAPELJ — Za mesta v novem občinskem svetu se bo potegovalo šestnajst strank. Včeraj popoldne je namreč zapadel rok za prijavo kandidatnih list za občinske volitve, ki bodo 20. in 21. novembra.

Neapelj ima pravico do 80 občinskih svetovalcev: v prejšnji mandatni dobi je bilo največ komunistov (27), sledili so krščanski demokrati (21), nato pa misovci, socialisti, socialdemokrati, republikanci ter liberalci.

Večina strank je potrdila predstavnike, ki so jih že zastopali. Tako je nosilec liste komunistične partije, ki je kot ponavadi prva vložila svojo listo, Maurizio Valenzi, ki je bil sedem let neapeljski župan. Na drugem mestu je Andrea Geremica, ki je bil vpleten v sodno priskavo o podkupninah na področju gradbeništva. Med komunističnimi kandidati je veliko neodvisnih, med katerimi tudi trije predstavniki PDUP.

Še največ zamenjav med kandidati je izvedla Krščan-

ska demokracija, ki je vložila listo zadnji dan. V duhu «prenovitve» je zamenjala sedem predstavnikov; nosilec liste je minister za civilno zaščito Enzo Scotti, med ostalimi pa je veliko vidnih predstavnikov finančnih, univerzitetnih in odvetniških forumov.

Precej trgovcev in industrijcev pa kandidira na listi MSI, ki bi se rada s tretjega povzpela na drugo mesto.

Vse prejšnje svetovalce (šest) pa je potrdila socialistična stranka. Nosilec liste je Giulio di Donato, ki je bil že podžupan, med kandidati pa je veliko znanih imen. Tako je na listi tudi bivši deželni odbornik Guido de Martino, med socialisti pa kandidira tudi bivši poslanec radikalcev Mimmo Pinto.

Med drugim velja omeniti, da nastopata dve radikalni stranki in sicer Federativno radikalno gibanje in pa radikalna stranka, ki jo zastopajo vidnejši vsedržavni predstavniki.

Delavci bodo izročili vladi zahtevno platformo Čile: danes 7. protestni dan

SANTIAGO DE CHILE — Čilsko ljudstvo bo danes spet uprizorilo dan protesta proti diktatorskemu režimu generala Pinocheta. Pobudo za protestni dan je dala «Nacionalno poveljstvo delavcev», ki mu predseduje sindikalni voditelj Rodolfo Seguel, pridružile pa so se mu vse opozicijske politične sile. Med protestno manifestacijo bodo šli delavci v spredu proti vladni palači «Moneda», da izročijo predsedniku Pinochetu in njegovi hunti dokument s sindikalnimi zahtevami delavcev, ki vsebuje med drugim tudi zahtevo po višjih prejemkih.

Napovedan sedmi protestni dan je izzval znatno živčnost v Čilu, kjer si Pinochet in njegova hunta prizadevajo, da bi Seguela očrnili pred javnim mnenjem ter ga prikazali kot neke vrste «longo manus» mednarodnega marksizma, kateremu je le do strmoglavljenja čilskega režima. «Seguel nima interesa za dialog» — je včeraj izjavil nekemu dnevniku član vojaške hunte gen. Fernando Matthei. «Seguel — je dodal general — skuša le strmoglaviti vlado, zato smo na dveh povsem ločenih bregovih. Seguel med drugim nima nobenega čuta odgovornosti in patriotizma in instrumentalizira delavce v rudnikih bakra za svoje politične cilje.»

Izvajanje gen. Mattheia je zelo preprosto: Seguel noče dialoga, zato se kot hunta ne moremo z njim pogovarjati, še manj pa pogajati.

«Nacionalno poveljstvo delavcev», ki je dalo maja le-

tos pobudo za prvi protestni dan v Čilu, je nameravalo organizirati za danes sindikalni shod, na katerem naj bi med drugim prebrali zahtevno listino delavcev v rudnikih bakra. Vendar santiagoški prefekt ni dal dovoljenja za zborovanje na trgih, ki so jih predlagali sindikalisti, pač pa je skušal konfinirati shod v odročen predmestni park, ki je med drugim obkrožen z bodečo žico. «Manifestacije vandalov — je dejal prefekt Guillard v utemeljitev svojega sklepa — lahko toleriramo le na prostorih, obkroženih z bodečo žico.»

Delavci, ki so ostro obsodili prefektovo izvajanje, so v odgovor organizirali za danes protestni dan, kateremu so se pridružile vse opozicijske sile. Sklenjeno je tudi bilo, da bodo delavci v spredu šli do vladne palače «Moneda», da bi izročili hunti pismo s svojimi zahtevami.

Današnji bo že sedmi protestni dan v Čilu, odkar je v začetku maja Rodolfo Seguel v sodelovanju z drugimi demokratičnimi silami dal pobudo za prvo demonstracijo zoper Pinocheta po desetih letih diktature. Čilski rodoljubi so doslej drago plačali zahteve po povratku demokracije, saj je med demonstracijami policija ubila nad šestdeset demonstrantov. Pobudniki današnjega dne so zato pozvali vse udeležence naj ne nasedejo provokacijam in naj svoj protest izrazijo mirno s tem, da ne pošljejo otrok v šole, se ne poslužijo javnih prevoznih sredstev, predvsem pa naj potrkavajo po praznih kozicah.

UNESCO: razviti omejujejo prispevke

PARIZ — Francoski predsednik Francois Mitterrand je odprl predvčerajšnjim v Parizu generalno konferenco UNESCO, to je organizacije OZN za vzgojo, znanost in kulturo. Mitterrand je dal organizaciji priznanje, ker je od svojega nastanka naprej uspela dokazati, da je «kultura v službi miru».

V svojem nagovoru 2.000 delegatom 160 držav, ki so navzoči na srečanju, je francoski predsednik dejal, da se UNESCO ne omejuje samo na ohranjanje dediščine, temveč skuša to obogatiti s svojim vsakdanjim delom. V ta namen pospešuje obnovo in rast kulturnih identitet. V 38 letih svojega obstoja, boj in zavzetosti — je nadaljeval Mitterrand — se vam je posrečilo da so vsi sprejeli te dve osnovni zamisli: dialog kultur ne povzroča spopadov, temveč služi miru in brez kulturnega napredka ni možnosti za razvoj.

Francoski predsednik je nato govoril o novih nevarnostih neenakopravnosti med razvitimi državami in državami v razvoju. To nevarnost «pogojujejo znanstveni napredek, ki bi utegnil razbiti svet na dvoje». Bolj kot svet napreduje, bolj se pogloblja prepada med narodi.

Predloženi proračun za prihodnje dveletno razdobje znaša 386.678.000 dolarjev. Debata o proračunu bo verjetno zelo živčna, ker ZDA obtožujejo UNESCO da je organizacija pristanska (seveda zaradi rastočega vpliva držav tretjega sveta, ki ne sprejema direktiv iz Washingtona). Amerikanci niso pripravljeni, da bi odšteli svoj prispevek v znesku 50 milijonov dolarjev, druge evropske države pa se tudi otepajo večjih dajatev.

UNESCO ima sedaj 14 velikih načrtov, ki predvidevajo boj proti nepismenosti, odpravo razlik na kulturnem, znanstvenem in tehničnem področju. Skrbeti bi morali tudi za informiranje in komunikacije.

Začetek pogajanj v Helsinkih v precej umirjenem ozračju

HELSINKI — Po soglasni oceni izključnem zakupu dveh vojaških veselil. Vendar pa kot kaže so tudi Sovjetska zveza in Združene države Amerike izrazile pripravljenost, da se v Helsinkih dogovorijo vsaj okvirno o poteku nadaljnjih pogajanj. To pa zato, da bi v Stockholmu takoj začeli s konkretnimi razpravami.

Sicer pa je že ozračje ob začetku pripravljale konferenca v Helsinkih odražalo skupno pripravljenost na dogovarjanje. Konferenca se odvija za zaprtimi vrati, izvedelo pa se je, da države varšavskega pakta, NATO in nevtalne ter neuvrščene države soglašajo v ugotovitvi, da se «prava» konferenca o razorožitvi v roku začne.

V Stockholmu bi se morali najprej dogovoriti o zmanjšanju nevarnosti vojnega spopada v Evropi. Šele v naslednji fazi, ki bo na vrsti proti koncu leta 1986, se bodo začeli razgovori o razorožitvi v pravem pomenu besede.

Že pred začetkom posvetovanj v Helsinkih, na katerih bi se morali dogovoriti o dnevnem redu in poteku konference kot take, ki bi v začetku prihodnjega leta na švedskem, pa so se neuvrščene in nevtalne države večkrat sestale. Dogovorile so se o osnovni zahtevi in sicer, da vprašanje razorožitve v Evropi, če se izjalovijo vsa sedanja pogajanja, ne more ostati

Kronični nemiri v južni pakistanski pokrajini Sind

ISLAMABAD — V hudih nemirih, ki že več kot dva meseca pretresajo pakistansko južno pokrajino Sind, je umrlo doslej vsaj 50 oseb, kakih deset tisoč pa je bilo aretiranih. Med mrtvimi je osem policajev, vsi ostali pa so baje civilisti. V krokih opozicije trdijo, da so ti podatki pomanjkljivi in da je položaj še mnogo hujši, kar zadeva število mrtvih in aretiranih. Opozicija trdi tudi, da je bila pri dušitvi neredov prisotna tudi vojska, medtem ko to v uradnih krogi zanikajo.

Sicer pa pakistanska vojska vlada dokaj živčno reagira vsakokrat, ko nekdo omeni pokrajino Sind, čeprav uradno trdi, da ni nobenega razloga za kak poseben interes zanjo, ali pa če so, so popolnoma brezpomembni. Dejstvo, da je bilo od 14. avgusta, pakistanskega državnega praznika, do danes aretiranih več kot deset tisoč oseb pa priča o nasprotjem. Za državni praznik je koalicijska prepovedanih političnih strank, ki je znana pod

imenom gibanje za obnovo demokracije pozvala prebivalstvo naj se upre vojaškemu režimu, protest pa je zadobil vse značilnosti politične borbe proti vojaškemu režimu. Ni naključje, da je bil protest najširši prav v pokrajini Sind, ki je ena od najbolj zaostalih, če že ne najbolj zaostala v Pakistanu. V njenem glavnem mestu Karačiju živi, po uradnih statistikah, več kot dva milijona oseb v razmerah, ki veljajo, ne samo v svetovnem, temveč predvsem v pakistanskem merilu, za spodnjo mejo revščine. V tristo naseljih, ki jih tukaj imenujejo «kaci abadis», hiše brez oken, živi v nemogočih razmerah skoraj četrtina največjega pakistanskega mesta. Značilen je podatek, da je povprečni dohodek teh pakistanskih družin šestkrat manjši od povprečja v drugih pakistanskih mestih in pokrajinah. Tragičen paradoks pa je, da je v Karačiju koncentrirana polovica vse pakistanske industrije in da je več kot polovica pakistanskega denarja shra-

njena v njegovih bankah.

Nič bolj svetla ni slika v notranjosti Sinda. Vasi v provinci niso nič manj ogrožene od revnih predmestij Karačija. Kmetje, ki že več kot tri deset let čakajo na agrarno reformo delajo v polfvdalnem odnosu z velikimi posestniki. Zato menijo, da je namen pred kratkim imenovane kdo-ve katere po vrsti komisije za uredničenje agrarne reforme, le zavlačevati z rešitvijo tega perečega vprašanja pakistanske družbe.

Tudi na področju izobrazbe ni položaj nič bolj razveseljujoč. Do pred kratkim so za izobrazbo prebivalstva iz državnega proračuna dodeljevali dolar za vsakega prebivalca. Posledice take politike so na dlani: v Sindu je 86 od sto kmetov nepismenih.

Neravnovesje v gospodarskem razvoju in v delitvi dohodka pa bo vse- kakor razmere v Sindu še poslabšalo in pozivi gibanja za obnovo demokracije bodo imeli najbrž vedno večji učinek.

Po torkovi invaziji ameriških marincev

Grenada: mala država na križpotju velikih interesov

LONDON — Demonstranti pred ameriškim veleposlaništvom v Londonu po zasedbi Grenade (Telefoto AP)

Menda je zadnje čase skupna u- soda, ki ima sicer zelo konkretne in prav nič nenaravne poteze, po površini neznatnih in veliki večini neznanih krajev, da v hipu «zaslovijo» zaradi nadvse dramatičnih dogodkov. Tokrat gre za Grenado, majhno o- točno državo v Karibskem morju, ki je bila znana v glavnem le kot mali turistični raj za precej petične in iz- birčne turiste.

Državo Grenada sestavljajo istoi- menski otok in pa še manjši otočki Južne Grenadine. Vsega skupaj ima karibska država 344 kvadratnih kilo- metrov ter približno 110 tisoč preb- valcev. Sodi v Male Antile in je sicer na južnem delu otočja, saj le- ži približno 135 kilometrov stran od vzhodne obale Venezuele.

Grenado omenjajo prvič viri za- hodne civilizacije leta 1498, ko je otok na svojem tretjem potovanju v novi svet odkril Krištof Kolumb in

ga imenoval Conception. Na otok so leta 1650 prišli prvi francoski pri- seljenci, do leta 1784 pa je bil iz- menično pod francosko, špansko in angleško upravo. Nazadnje so pre- vladali Angleži, ki so otok zasedli ter ga vključili v svoj imperij. Leta 1783 je Grenada uradno postala bri- tanska kolonija, leta 1957 pa si je pridobila status «pridružene države v okviru Commonwealtha». Samostojna država je postala leta 1974, vendar je ostala v sklopu Commonwealtha, pravzaprav ta dogodek v splošnem ni prinesel bistvenih novosti.

Zato pa je pomembna, in s stališča nekaterih za otok usodna, prelomni- ca, 13. marca 1979, ko je oblast prevzel Maurice Bishop. V odsot- nosti skorumpiranega premiera Erica Gairyja je Bishop ob sodelovanju drugih privržencev napredno usmer- jene stranke «Novih draguljev» iz- vedel državni udar. Od takrat pravi-

jo Grenadi tudi «upornik Malih An- tilov», kar zgovorno priča o mne- nju, ki so ga imeli sosedji o malem otoku, ki je začel gojiti stike s Ku- bo in nato še v Sovjetsko zvezo.

Do nastopa Bishopa je namreč tu- di Grenada kot toliko drugih držav Srednje Amerike bila primer doma- čega samopašnega režima, ki se je v prvi vrsti naslanjal na vsestran- sko pomoč ZDA. Eric Gairy, ki je na otoku vladal od leta 1967, je po metodah še najbolj spominjal na haitskega diktatorja Duvaliera.

Odločnejša opozicija proti skorum- piranemu in avtokratskemu režimu Erica Gairyja se je začela razvijati v začetku sedemdesetih let, ko so mladi intelektualci, ki so v glavnem študirali v Londonu ustanovili «Skupno zvezo za vzgojo, dobrobit in svobodo». Kratica te organizacije je «Joyas», kar v španščini pomeni dra- gulj in po tem so vsi gibanje ime- novali «New Jewel» ali «Novi dra- gulj».

Med glavnimi pobudniki gibanja je bil seveda Maurice Bishop, od- ločilno vlogo pa sta odigrala še Uni- son Whiteman in pa Bernard Coard, ki je postal vice-premier v vladi, ki ji je do 16. oktobra letos načeloval dinamični Bishop. Prav vloga Co- arda, ki je bil minister za gospo- darstvo, v krvavem državnem udaru, ki je bil nekakšen uvod v še bolj dramatičen razplet dogodkov na Gre- nadi, pa je zaenkrat še nepojas- njena.

Coarda so namreč označevali za ministra, ki naj bi bil najbližje sta- liščem Kube in SZ. Zato naj bi po cni strani spodbujal Bishopa, naj še tesneje goji vezi s tema državama, po drugi strani pa naj bi ga kritizi- ral, češ da ubira prezmerne poti. Bishop je namreč, kljub dejstvu, da se je pri notranji državni ureditvi očitno opiral na «kubanski primer», vseeno iskal možnosti dogovarjanja tudi z ZDA. V začetku oktobra je bil med drugim na obisku v Wa- shingtonu.

Po povratku v domovino je začel govoriti o zaroti proti njemu, o če- mer je obvestil tudi predsednika Ku- be Castra. Sednajstega oktobra le- los ga je skupina oficirjev vojaške obveščevalne službe odstavila. 21. ok- tobra pa ga je skupno z nekaterimi drugimi člani vlade ubila. Dejstvo, da so vojsko vezbali Kubanci, da je zaroti načeloval general Hudson Au- stin, da med ubitimi ni bilo Coarda in da je bila kubanska protestna no- ta precej šibka, je v prvem trenut- ku navajalo k zaključku, da so za- roto izvedli pro-kubanski notranji e- lementi.

Nadaljni dogodki so takšno tezo spodbili. Postal je jasno, da je Gre- nada, ki zaradi svoje zemljepisne le- ge lahko postane odskočna deska le- talskega napada proti ZDA, več kot «vznemirila» severnoameriškega mo- gotca. Na Grenadi so namreč gra- dili novo letališko stezo, na kateri

bi lahko pristajala največja letala, seveda tudi bombniki. Pri gradnji so sodelovali kubanski delavci ter ku- banski in sovjetski strokovnjaki. Bi- shop, ki si je v ta namen zagotovil tudi sredstva EGS, je zagotavljal, da bo služilo letališče v turistične namene.

Letališče pri St. George'su pa naj bi po mnenju ameriške vlade bilo pomebna postaja za dostavo orožja vsem srednjeameriškim gverilam: preko njega naj bi se razvila «zrač- na steza Ho Si Minh». In končno je Grenada zelo blizu Venezuele in nje- nih petrolejskih ležišč.

To so bile torej obtožbe na račun male Grenade, ki se je skušala o- samosvojiti (postala je tudi članica neuvrščenih držav). Utemeljitev za napad proti njej je stara kot zgo- dovin človeštva: iz nereda je bilo treba napraviti red, po ameriškem vzorcu, seveda.

BRIDGETOWN (Barbados) — Domači vojniki pred vkrcanjem na letala, ki so jih v terek pripeljala nad Grenado; spremlja jih predsednik vlade (AP)

S torkove seje tržaškega občinskega sveta

Spetič (KPI) in Lokar (SSk) o vprašanjih naše skupnosti

V nadaljevanju razprave o upravnem in političnem programu Richetti-jevega odbora je bil na torkovi seji tržaškega občinskega sveta govor tudi o položaju in problematiki naše narodnostne skupnosti. O tem sta spregovorila svetovalec Spetič (KPI) ter predstavnik Slovenske skupnosti Lokar, ki je kot znano tudi odbornik za davke.

Spetič je uvodoma poudaril, da pri naša program nove koalicije nekatere novosti v odnosu do slovenske manjšine, ki pa jih bo treba sedaj preveriti in zlasti uresničiti z jasnimi izbirami, s pomočjo katerih bo lahko nova uprava igrala svojo vlogo pri ustvarjanju vzdušja sožitja in sodelovanja v našem mestu. Posebno pozornost je nato komunistični svetovalec namenil trnovi poti boja za doseg globalnega zaščitnega zakona, ter se pri tem obregnil ob socialiste, ki v tej zakonodajni dobi niso še predložili svojega zakonskega osnutka in ob zakonski predlog KD, ki je zelo omejevalnega značaja. «V programu nove koalicije se odbor obvezuje, da si bo prizadeval za izglasovanje zaščitnega zakona. Ukrepite v to smer in ne skrivajte se za omejevalnimi stavki, kot zveni tisti o neke vrste koordinaciji vseh pravic tržaških komponent,» je še dejal Spetič obrnjen proti županu.

Zatem je svetovalec KPI obravnaval nekatere specifične tematike, ki jih je Richetti (čeprav bežno) omenil

v svojem programu. S tem v zvezi je pozval upravo, naj se hitro in resno loti vprašanja poimenovanja mestnih ulic po slovenskih kulturnikih (seznam predlogov je bil izdelan že pred leti) ter da obenem sprejme predloge in upošteva zahteve kraških rajonskih svetov za postavitev dvojezičnih obcestnih tabel. V svojem posegu pa je osvetlil tudi nujnost izdelave globalnega načrta za uporabo šolskih poslopij v mestu in v okolici. «Še enkrat hočemo poudariti,» je sklenil Spetič svoj poseg, «da ostaja odnos do slovenske narodnostne skupnosti pokazatelj vaše demokratične občutljivosti. Vsakokrat, ko boste ubrali to pot, lahko računate na podporo KPI, vedite pa, da bomo kritično ocenili in da se bomo zoperstavili vsakemu morebitnemu popuščanju desnici pri reševanju manjšinskega vprašanja.»

Odbornik Lokar pa se je v svojem kratkem posegu navezal na prvi vrsti na zaskrbljujoč gospodarski položaj v mestu in v pokrajini ter obžaloval, da se v Trstu nikoli ne razmišlja na podlagi resničnih in treznih ekonomskih zakonitosti. Glede sodelovanja Slovenske skupnosti v novem obdobju pa je Lokar dejal, da to predstavlja pozitivno in spodbudno dejstvo. V istih tonih pa se je tudi izrazil o Richetti-jevi programski izjavi, ki pomeni, po mnenju predsednika SSK, korak naprej pri reševanju še odprtih problemov naše narodnostne skupnosti.

V torkovo debato so poleg Spetiča

in Lokarja posegli še svetovalci drugih strank. Posebno zgovorni so bili zlasti listarji, ki pa se niso iz taktičnih razlogov dotaknili specifičnih političnih vprašanj. Njihovo stališče je že obrazložil bivši župan Cecovini, ki očitno ne mara, da bi kdo postavil v dvom njegovo «odprtost» do KD, o kateri bo govor na nedeljski skupščini članov melonarskega gibanja. Na tem zasedanju bodo tudi izvolili novo vodstvo LpT in govori se, da bo za novega političnega tajnika izvoljen Spiazzi. Tajništvo vodi že nekaj let Giuricin, ki pa kot kaže nima več za sabo večine članov gibanja.

Razstava na Gradu odprta do 18. decembra

Arheološka razstava «Caput Adriæ», ki je na ogled na Gradu sv. Justa, bo odprta do nedelje, 18. decembra. Tako je sklenil na svoji zadnji seji tržaški občinski odbor spričo velikega zanimanja, ki vlada v našem mestu in tudi izven njega za to razstavo.

● Tržaški avtomobilski klub (ACI) je včeraj predstavil javnosti svoj načrt za izgradnjo turističnega pristanišča v bližini pomola Bandiera.

Družba pristaniščnikov o težkih razmerah v luki

Tržaški pristaniščniki, ki so organizirani v Enotni družbi luških delavcev CULP, že štiri mesece ne prejema redno plače, ampak samo predujme: jutri bodo na primer dobili zaostanek za september. Vzrok tega je pomanjkanje likvidnosti, ki mu zaenkrat ni videti rešitve. Tako je dejal konzul družbe Paolo Hikel med včerajšnjo tiskovno konferenco v Časnikarskem krožku, ki je bila sklicana zato, da bi javnost podrobneje in objektivneje seznanili s stvarnim, nevzdržnim položajem delavcev pa tudi z njihovimi neprestanimi prizadevanji za ponoven razmah tovrstnega prometa v luki.

Naštale razmere so seveda naravnost posledica krize, v katero so zabredli trgovski tokovi skozi naše pristanišče, a učinki krize so med posameznimi sestavnimi deli luškega aparata najbolj prizadeli prav družbo pristaniščnikov. To je toliko huje, kot je naglasil Hikel, ker si je prav delavstvo najbolj prizadevalo (in si še) za to, da tvorno prispeva k reševanju problemov, kakršna sta nujna po tehnološkem razvoju in ohranitev, če že ne povečanje, dosedanjega obsega blagovnega prometa. Prvi korak na tej poti je bil storjen pred tremi leti z zenotenjem treh pristaniških delavskih družb (1.818 članov) v današnjo enotno družbo (1.452), kar je organizmu omogočilo, da postane enakopraven sogovornik ustanove EAPT in koristnikov luških storitev v skupnih naporih za obdržanje prometa na sprejemljivi ravni. Dokaz tega je uvedba pavšalnega tarifa, na katere odpade danes 30 od sto poslovnega obračuna. Uporabniki luških uslug, tako še zlasti tujci, so takšnim tarifam vse bolj

naklonjeni, dejstvo pa je, kot je poudaril Hikel, da njihovo uveljavljanje zahteva od delavcev CULP sprejemanje določenega rizika. Pristaniščniki, je nadaljeval konzul, so si naprtli veliko breme, saj se jim je z zredčenjem delovnih skupin skrčilo število delovnih dni, a spričo povečane storilnosti ob omejitvi tarifnih zneskov so se jim tudi zmanjšali prejemki: vse to kljub občasno neustreznim prelovnim opremi in tehnologiji. Novi tarifni mehanizem je imel za posledico okrnitev prihodka, tako da je v blagajniških računih družbe CULP zavezala huda vrzel zaradi nelikvidnosti.

Če gornjemu prištejemo še pomanjkljivosti v osrednjem vsedržavnem skladu zaradi neizpeljave zakona 230 o predčasnih upokojitvah, je pripomnil Hikel, potem ugotovimo, da je položaj postal resnično nevzdržen. Družba pristaniščnikov je na to opozorila razne zadolžene dejavnike, tako se je sestala z deželnim odborom nov udarec pristaniškim dejavnostim, zato naj deželna uprava primerno podpre prizadevanje delavske družbe za ohranitev sedanjih tarif. Prav tako je delegacija CULP jasno povedala, da zdajšnjih razmer ne gre podcenjevati, saj vodijo v napetost med delavci, ki se utegne izroditi v novo konfliktnost, to pa že spet ne bi nikomur koristilo. No, je dejal Hikel, dežela na vse to sploh ni odgovorila. Odgovornost za nastalo stanje ne tiči torej med delavstvom, temveč pri javnih upraviteljih, tako posebno v vladnih krogih.

Po Hiklovih izjavah se je razvila debata, v katero je posegel tudi Pacorini kot zastopnik uporabnikov luke. Konzulu Hiklu je rekel, da mora CULP nadaljevati po ubrani poti, ki jo operaterji tudi cenijo, kajti v nasprotnem primeru koristniki pristaniških uslug delavcev ne bodo podprli na pristojnih mestih. (dg)

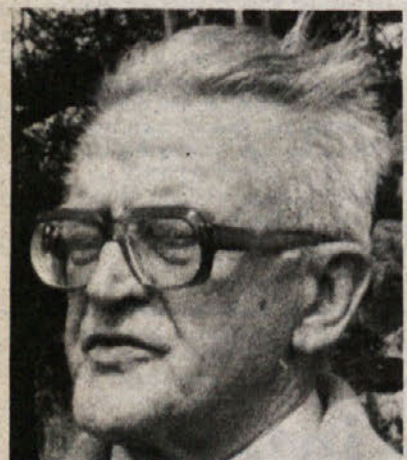
DP kritična do «sklada za Trst»

V zvezi z izvolitvijo petih novih članov upravnega sveta «sklada za Trst» je včeraj Proletarska demokracija izdala tiskovno noto, v kateri pravi, da je torkova razprava v deželnem svetu povsem prezrla nekatera važna vprašanja glede tega sklada. «Danes ni več dopustno in upravičeno,» pravi DP, «da ta organ upravlja kar 30 milijard lir brez vsakršne povezave z deželnim načrtovanjem in torej brez vsakršnega nadzorstva s strani javnih oblasti. V resnici je ta sklad v zadnjih letih prerasel v nekako podzemno mestno oblast, ki se je oddaljila od ciljev, za uresničitev katerih je bila ustanovljena.»

● Predsednik tržaške pokrajine je včeraj obiskal tržaškega župana Richettija in ga seznanil o uresničevanju načrta za ustanovitev centra UNIDO v naši pokrajini.

Član pokrajinskega tajništva ANPI-VZPI Vladimir Kenda:

«Naši ideali bodo živeli tudi brez nas»

Pred VI. pokrajinskim kongresom tržaške ANPI - VZPI (Vsedržavnega združenja partizanov Italije) smo zaprosili za pogovor člana pokrajinskega odbora in tajništva organizacije, Vladimira Kendo. Ne da bi se vračali v obdobje povojnega razburkanega političnega ozračja na Tržaškem, ki je vneslo veliko razdvojenost tudi v vrste bivših partizanov, nas je zanimal predvsem značaj organizacije v skoraj dvajsetih letih njenega delovanja v novih razmerah in ob dejstvu, da gre za politični subjekt, ki enakopravno

združuje bивše partizane slovenske in italijanske narodnosti.

— Kje iščete svojo vlogo in področje delovanja v današnjem času z ozirom na to, da izhajate kot bivši partizani iz težkih, a zmagovitih pogojev protifašističnega in — še posebno Slovenci — narodnoosvobodilnega boja?

— Slovenci smo se tukaj v Trstu, kjer živita dve narodnosti in kjer življenja ni mogoče deliti, ampak je treba skupaj živeti, v šestdesetih letih vključili v ANPI - VZPI. Pred tem smo imeli na tem ozemlju širšo organizacijo, ki je vključevala partizane vse Julijske krajine, nato pa smo se kot Slovenci, ki smo tako kot na primer jaz, ki sem bil pomočnik komisarja v italijanski partizanski brigadi, Gari-baldinski, vključili v zvezo italijanskih partizanov, kar je bilo navsezadnje vedno v načelih osvobodilnega boja. Znotraj IX. korpusa so bile težnje po združevanju za iste smotre zelo žive, tam smo resnično skovali prijateljstvo in sodelovanje med obema narodnostima, kar je bilo zame vedno bistvenega pomena. Brez sodelovanja med Slovenci in Italijani je na našem ozemlju, ki je bilo vedno na prepihu zgodovine, tudi danes ničeln vsak poskus, da bi reševali posebne probleme. Mi smo nosilci dediščine vsega tega zgodovinskega prepaha in temu

se ne moremo izogniti. Že v časih protifašističnega boja smo se zavedali, da bo verjetno boj, ki nas še čaka, se pravi politični boj, po vojni težji od tistega med vojno. Med vojno smo se lahko tudi umaknili pred sovraznikovim napadom, danes pa se ne moremo izogniti zapletenim polemom, ki nam jih je zapustila zgodovina.

— Kako skrbite za ohranjanje dediščine, katere nosilci ste vi in kako jo prenašate na mlade rodove?

— Tako kot več ali manj vse druge borbevske organizacije, skrbimo predvsem za osveščanje svojih članov, seznanjamo jih z dogajanjem doma in v svetu, sekcije imajo pri tem največjo avtonomijo in skrbijo za potrebe članstva ter za stik z resničnostjo sredin, v katerih delujejo. Pogoji v katerih danes delujemo so bistveno drugačni od tistih, v katerih smo se oblikovali kot borci, a naši ideali so ostali nespremenjeni in take jih veskoki prenašamo v življenje, predvsem na mlade. Jasno so pri tem razlike med slovenskimi in italijanskimi člani organizacije, boj Slovencev je bil tukaj na Primorskem predvsem boj za narodnostno emancipacijo, saj je KP Slovenije uspelo pritegniti vanj široko fronto političnih sil, medtem ko je italijanski del videl v tej borbi predvsem

vprašanje socialne osvoboditve, o svoboditve dela in drugačne politične ureditve. Te razlike so prišle najbolj do izraza za časa informbioja, danes pa so v glavnem presežene. Skupaj moramo namreč ohranjati dediščino, ki nam jo je zaupala zgodovina in jo uveljavljati.

— S tem je že nakazan odgovor na vprašanje, ali bo z izmenjavo generacij, s smrtjo poslednjega bivšega borca, vaša organizacija še imela razloge za obstoj?

— Skrb za prihodnost naše organizacije je povsem odveč. Organizacije nastajajo in odmirajo, ostajajo pa ideali, ki so jih zastopali. V trenutku, ko so široko osvojeni, organizacija v smislu fizičnega obstoja njenih zgodovinskih nosilcev ni več neobhodna. Naši ideali so danes globoko v zavesti ljudi, brez njih si danes ne moremo zamisliti plodnega sožitja in zdrave rasti mladih rodov. Naša dediščina je tako del splošne kulturne in politične resničnosti, spremenila je sliko Evrope in je ni mogoče več izkoreniniti. Mimo nje ne morejo niti naši politični nasprotniki, v njej so kažipoti pri prihodnosti. Osebo sem prepričan, da bodo organizacije, ki se bodo sklicevale na naše ideale, obstajale tudi v prihodnje, pa čeprav bodo v njih novi, mladi ljudje.

Trgovinska zbornica za reševanje problema vajejstva

Po eni strani se soočamo z naraščajočo mladinsko brezposelnostjo, po drugi ugotavljamo veliko krizo na področju vajejstva. Malokatero podjetje zaposli vajejce, ker so mu prej v breme kot v korist, saj vemo, da je treba vajejce plačevati skoraj kot kvalificiranega delavca, ni mogoče pa od njega pričakovati istih delovnih rezultatov kot od izkušenega delavca.

O tem kričečem protislovju je na zadnji seji razpravljala tudi izvršni odbor tržaške trgovinske zbornice pod predsedstvom Modiana. Bistvena ugotovitev razprave je bila, da je treba ukrepati. V ta namen bo trgovinska zbornica izvedla dve pobudi. Po eni strani bo prispevala k izboljšanju didaktičnih naprav nekaterih poklicnih šol, po drugi pa nakazala nekakšne delavske štipendije ter s tem prispevala h kritju stroškov, ki jih bodo imela nekatera manjša podjetja z zaposlitvijo vajejcev. Denarne prispevke za nakup naprav bo dala centru ENAIP ter poklicni šoli za gradbenice.

Na univerzo: KAM, KAKO, ZAKAJ?

9. Filozofska fakulteta

Današnji članek bomo posvetili študiju na filozofski fakulteti. Ta fakulteta združuje štiri diplomske smeri (književnost, filozofijo, zgodovino in tuje jezike), v okviru nekaterih pa se študent lahko opredeli še za različne študijske usmeritve, zato je precej težko jasno in nazorno prikazati potek študija na tej fakulteti. Verjetno bo najbolje, če spregovorimo o vsaki diplomski smeri posebej.

Književnost: Ti diplomska smer predvideva štiri študijska leta in 20 izpitov, študent lahko izbira med klasično ali moderno smerjo, znotraj teh pa še podrobneje izbere usmeritev svojega študija. V okviru antične književnosti lahko izbere naslednje diplomske usmeritve: klasično filologijo, arheologijo, antično zgodovino in umetnostno zgodovino. Pod moderno književnost pa spadajo moderna filologija, lingvistika in zemljepis. Vsaka izmed teh usmeritev zahteva drugačne obvezne izpite, vendar je na tej fakulteti možno, da študent sam sestavi svoj študijski načrt in tako izbere izpite, ki ga najbolj zanimajo.

Filozofija: Ta diplomska smer predvideva 19 izpitov in dva kolokvija iz tujih jezikov. Možna je izbira naslednjih študijskih usmeritev: filozofija, pedagogika, zgodovina in humanistične vede.

Zgodovina: Kdor se odloči za to diplomsko smer mora opraviti 22 izpitov in dva kolokvija iz tujih jezikov. Obenem mora izbirati med študijem antične, srednjeveške, moderne ali sodobne zgodovine.

Tuji jeziki: Ta diplomska smer obstaja šele tri leta, predvideva 20 izpitov, od katerih je najmanj osem «dvojnih», kar pomeni, da so izpiti najprej pisni in šele potem ustni, kar pa ne velja za nobeno drugo diplomsko smer na tej fakulteti. Študent lahko izbira med literarno - kritično ali lingvistično - didaktično usmeritvijo. Lahko pa študira naslednje tuje jezike: angleščino, nemščino, francoščino, španščino, novo grščino, slovenščino, srbohrvaščino in ruščino.

Navedli smo torej najvažnejše podatke o študiju samem. Verjetno se na prvi pogled zdi organizacija študija samega kar kaotična, vendar ne smemo pozabiti, da ima od leta 1969 študent pravico, da v veliki meri sam odloča o svojem študiju in tako poglablja v glavnem tiste argumente, ki se jim misli kasneje posvečati. Res pa je tudi, da nudi študij na tej fakulteti (morda z razliko zgodovine in tujih jezikov) precej splošno izobrazbo kot pa znanstveno poglobljeno znanje. Seveda je tudi to odvisno od vsakega posameznega študenta: kdor hoče resno študirati, lahko od študija na tej fakulteti veliko pridobi.

Verjetno bodo za novice zanimivi tudi naslednji podatki: v okviru Inštituta za klasično filologijo že vrsto let deluje Univerzitetni gledališki krožek, v katerega se lahko vključi vsak študent. Poleg tega obstaja tudi glasbeni krožek, ki deluje v okviru Inštituta za srednjeveško in

moderno umetnost. Kdor pa se zanima za film in za zgodovino kinematografije, se lahko vsako leto udeleži vrste pobud, ki jih fakulteta organizira s pomočjo Inštituta za srednjeveško in moderno umetnost (predmet: Zgodovina kina) in Cappelle Underground. Pri pogovoru o posameznih fakultetah smo zmeraj precej pozornosti posvečali problemu bodoče zaposlitve. Problem je za diplomirance te fakultete zelo pereč. Velika večina je do danes našla službeno mesto na šoli. Danes vemo, da so se možnosti za zaposlitev na šolah, tudi za Slovence, zelo zelo zmanjšale, da ne rečemo izginile. Če omenimo še hud demografski padec prebivalstva v našem mestu, vemo, da se v naslednjih letih položaj ne bo izboljšal. Teoretično je drugih možnosti več (kulturne organizacije, časopisi, muzeji, raziskovalni inštituti...), praktično pa so te možnosti omejene na minimum. Pod tem vidikom bi seveda vpis na to fakulteto odsvetovali, vsaj tistim, ki jih tak študij pretirano ne zanima. Kljub temu pa velja, da je vsak rešen študij trdo delo, ki ga človek zmora samo, če je vanj prepričan in verjame, da je določena izbira študija bila zanj edina možna, skratka, če ga študij veseli.

Tudi jutri bomo naš članek posvetili študiju na tej fakulteti, ali bolj, zbrali smo nekaj pričevanj in nasvetov diplomirancev (pedagogov, zgodovinarjev), podrobneje pa bomo orisali študij slovenskega jezika in književnosti na tržaški fakulteti.

M. L.

Vprašanje izplačevanja odškodnin za razlastitve še odprto

Družba ANAS bo izplačevala 80-odstotne predujme na agrarno vrednost zemljišč

Vprašani izračunavanja in izplačevanja odškodnin za razlastitve, ki jih terja gradnja nove avtoceste, v sedanjem primeru prvega odseka med Sestijanom in Prosekom, sta bili ponovno predmet razprave na torkovi seji tehnične delovne podskupine, ki sledi poteku del, ki jih na tem področju opravlja gradbeno podjetje Place Moulin iz Milana; sestanka so se udeležili predstavniki zgoščiške in devinske-nabrežinske občine, KGS, KZ, Konzorcija razlaščenec Naša zemlja ter seveda gradbenega podjetja in družbe ANAS.

Na njem so predstavniki razlaščenec izrazili zaskrbljenost zaradi izplačevanja odškodnin po znani razsodbi ustavnega sodišča, ki je celotno zadevo še zapletla. Družbi ANAS so postavili predvsem dve vprašanji: Kako in v kakšnih terminih namerava izplačati odškodnine tistim razlaščenem, katerih stanje zemljišč je bilo ugotovljeno pred znano razsodbo ustavnega sodišča 223/83, ki pa niso iz raznih razlogov (med naštevilijsimi zaradi pomanjkljivosti zahtevane dokumentacije) prejeli denarnega pre-

dujma na celotno odškodnino (predlagana vsota jim je bila ponujena na osnovi sedaj razveljavljenega zakona) v teku meseca julija; medtem pa so izpopolnili zahtevano dokumentacijo, čakajo pa še na predujme.

Druge vprašanje, ki so ga postavili družbi ANAS pa je bilo, kako in v kakšnih terminih namerava izplačati odškodnine tistim razlaščenem, katerih zemljišča je družba prevzela v posest (ko je ugotovila njihovo stanje) med osmim in enajstim avgustom, to je že v obdobju zakonske »praznine« glede izračunavanja in izplačevanja odškodnin za razlastitve v javnopravnih namene.

Ponovno gre podčrtati, da so vse težave okrog teh vprašanj odvisne od pomanjkanja ustreznega zakona, o katerem se sploh ne ve, kdaj bo izglasovan. Glede obeh primerov, ki so jih predstavniki ustanov in organizacij, ki ščitijo interese razlaščenec, prikazali na torkovem sestanku, je družba ANAS pokazala pripravljenost do izplačila predujma v višini 80 od sto agrarne vrednosti razlaščenega zemljišča, ki se izračunava na osnovi po-

krajinskih tabel iz leta 1982. Ta predujem bo nato izpopolnila na osnovi kriterijev, ki jih bo določal novi zakon, o katerem pa se še ne ve, kot že rečeno, kakšen sploh bo. Upati je le treba, da bodo kriteriji, po katerih se bo odškodnina izračunavala, boljši od dosedanjih in da bodo razlaščenem izplačane pravičnejše denarne odškodnine.

Glede terminov, v katerih izplačati predujme na odškodnino pa je družba ANAS na torkovem sestanku izrazila pripravljenost, da bi te predujme izplačala najprej tistim lastnikom zemljišč, ki jih je prevzela v posest pred razveljavitvijo zakona in nato — predvidoma proti koncu novembra in v začetku decembra — pa še vsem ostalim. O postopku, kako jim bo izplačevala pa bo interesente še podrobno seznanila.

Na sestanku je bil govor tudi o drugih problemih splošnega značaja, kot na pr. o vprašanju poljskih poti, v razpravo pa so prišli tudi nekateri problemi posameznikov, ki so jih predstavniki razlaščenec predložili pristojnim.

Prijetno literarno srečanje v torek v Slovenskem klubu

Lep umetniški večer je v torek sprejel obiskovalce Slovenskega kluba, saj je združil umetniško besedo z izbranim muziciranjem. Erika Slama je s svojo kljunasto flavto pričarala trenutke zbranosti, v zadnji točki se ji je pridružila tudi mala Irena Pahor s svojo violo da gamba. Umetniško besedo pa je v prvi osebi prispevala Alenka Rebula Tuta, ki je brala po tri pesmi iz petih ciklov

svoje prve pesniške zbirke »Mavrični ščit«. Drugega avtorja, Miroslava Košute, žal na predstavitvi iz upravljenih razlogov ni bilo, njegove pikre epigrame iz zbirke »Robidnice in maline« sta predstavili Alda Sosič in Marinka Sosič, ki jima je branje pomagal dovršiti Marko Sosič.

V imenu izdajatelja, Založništva tržaškega tiska, je o obeh knjigah spregovoril urednik Marko Kravos. Pojasnil je razloge, ki so vodili k objavi ter tudi kot pesnik skušal opredeliti njen prostor v zamejski in širši slovenski književni ustvarjalnosti. Po udaril je na primer jezikovne odlike zbirke »Mavrični ščit« ter izrazil veselje knjižnega urednika in vzemirjenost pesnika ob dejstvu, da se je po daljšem premoru v vrstah zamejskih pesniških ustvarjalcev pojavil nov avtor. Razložil je nato, kako je prišlo do izdaje zbirke Košutovih epigramov, kar je izjemna založniški korak v slovenskem prostoru. Epigrami so namreč priložnostni, sprotni verzni zapisi, ki jih ponavadi priobčjuje periodični tisk. Ker pa v zamejstvu take možnosti ni, je Košuta svojo bero ponudil v svežnju, nastalem v trenutkih njegove jeze, prizadetosti in razburjenja. Treba jih je zato jemati kot take, brez vprašanj: zakaj, kako, čemu ravno jaz, ki nujno ostajajo brez odgovora.

Večer je zaključil pogovor o predstavljenih knjigah, predvsem s Alenko Rebulom, ki je rada odgovorila na vsa vprašanja o svojem pesniškem ustvarjanju.

Čestitke

Danes praznuje v Barkovljah svoj rojstni dan naša draga JUSTINA GUSTIN. Ob tem prazniku ji želijo še mnogo smeha in zdravja sestra Marija, nečaki Nandica, Sonja, Ado, Egon, vnuki ter vsi, ki jo imajo radi.

Danes praznuje v Mačkolljah 11 let MARKO TUL. Srečno mladost, obilo zdravja in sreče ter pridnosti doma in v šoli mu iz srca voščijo mama, tata in sestra Francka.

Danes na seji vprašanje poklicnega zavoda

ZAVOD STEFAN: RAZPRAVA V POKRAJINSKEM ODBORU

Pokrajinski odbor bo danes razpravljal o kritju stroškov za nujna popravilna dela na električni napeljavni na zasedenem poklicnem zavodu za industrijo in obrt Jožef Stefan. Pristojni odbornik Martini je že konec preteklega tedna zagotovil, da bo predlog odobren, nakar bo pokrajina dala v zakup dela enemu od podjetij, ki so že predstavila ustanovi načrt za izvedbo del s proračunom.

Danes dopoldne bo odšla na pokrajino delegacija profesorjev in dijakov zasedenega zavoda, da bi dobila točne informacije o odobritvi predloga za najnujnejša popravila in o začetku popravilnih del. Popoldne bi morali o sklepih pokrajinske uprave razpravljati dijaki in ni izključeno,

da Stefan zaradi zamude z začetkom popravilnih del je vložil deželni svetovalec SSK Drago Štoka interpelacijo, v kateri poziva deželni odbor naj posreduje pri pristojnih organih, da bi čimprej rešili odprta vprašanja naše poklicne šole.

Predavanje o pticah v Gregorčičevi dvorani

Skupina Foto Trst 80 bo priredila jutri v Gregorčičevi dvorani v Trstu zanimiv večer o pticah. O njihovem ocarljivem življenju bo spregovoril študent biologije z ljubljanske univerze Davorin Tomè, ki je tudi strasten fotograf in član fotokrožka Planinske zveze Slovenije. Svoje predavanje bo zato popestril in obogatil s filmi in diapozitivi o pticah. Davorin Tomè se že dalj časa ukvarja z raziskovanjem avifaunističnega sveta. Udeležil se je tudi raznih raziskovalnih taborov v Sloveniji. Predavanje bo ob 20.30.

● **Rajonski svet** za Valmauro in Naselje sv. Sergija se bo sestel v ponedeljek, 31. t.m., ob 19.30 na sedežu občinske izpostave v Stari Istrski ulici.

Kako bo s poukom 3. novembra?

Komunistični svetovalec Monfalcon je naslovil na tržaškega župana vprašanje, s katerim želi zvedeti, kako se misli uprava ravnatj glede šolskega pouka na praznik tržaškega patrona sv. Justa. Vsako leto 3. novembra smo namreč priča precejšnji zmešnjavi na šolah, ki izvirajo iz dejstva, da je ta dan za občinske uslužbenke prazničen, medtem ko državni uslužbenki redno delajo. Zaradi tega so nekatere šole ta dan zaprte, v drugih pa se redno odvija pouk.

Predstavniki KPI zato poziva župana, da prepreči to zmešnjavo in da po možnosti poenoti celotno zadevo, kot je to storil milanski župan preteklega junija na praznik mestnega zavetnika sv. Ambroža.

KZ: rešiti problem odškodnin po divjačini

Včeraj se je sestel pokrajinski odbor za lov, ki mu predseduje Marčelo Čok; razpravljati bi moral o obračunu za obdobje 1982-83, zaradi odsotnosti nadzornikov pa je bila ta razprava odložena. Ob koncu je tajnik KZ Bukavec ponovno postavil vprašanje plačevanja odškodnine po divjačini; med drugim je podčrtal, da je KZ imenovala v pokrajinski odbor za lov prav svojega tajnika, da se tudi v tem organu z odločnostjo postavijo zahteve kmetov, ki so žrtve nespoštovanja pravilnika in zakona glede izplačevanja odškodnine po divjačini. Povabil je predsednika naj sproži postopek, ki naj bi nato privedel do rešitve tega vprašanja; ljudje namreč prijavljajo škodo, je dejal, lovci pa se za to sploh ne zmenijo. Take odnose KZ odklanja in poudarja potrebo, da morajo biti ta vprašanja do spomladi gotovo rešena.

Predsednik Čok je s svoje strani zagotovil, da bo organiziral dve srečanja: prvo s predsedniki posameznih revirjev, drugo pa s kmeti; ta sestanka naj bi nato bila osnova za rešitev vprašanja.

Allenov »Zelig« vodi na lestvici

Ameriški film »Zelig« v režiji Woodyja Allena, ki igra tudi glavno vlogo, vodi na začasni lestvici »Festivala festivalov«, ki jo sestavlja vodstvo kinodvorane Ariston na podlagi prodanih vstopnic. Film, si je ogledalo povprečno 600 ljudi na dan. Na drugem mestu je delo z znanstveno-fantastično tematiko »Androids«, medtem ko tretje mesto zaseda film »No-stalchia« sovjetskega režiserja Andreja Tarkovskega.

Kaj predvideva zakonski odlok št. 463 o pokojninah in zavarovalnem odpustu

Zakonski odlok št. 463 z dne 12. septembra 1983 predvideva nekatere novosti na pokojninskem področju pa tudi glede tako imenovanega zavarovalninskega odpusta. Poglejmo jih.

MINIMALNE POKOJNINE. Po 1. oktobru letos nimajo pravice do minimalne pokojnine tisti upokojenci, ki razpolagajo z nizko pokojninsko osnovo in katerih osebni dohodek je dvakrat višji od minimalnega pokojninskega zneska (598,108 lir na mesec za leto 1983). Tistim, ki so že prej uveljavljali minimalno pokojnino in ki imajo visoke dohodke, pa bodo pokojnino »zamrznili« na ravni sedanjega zneska.

INVALIDSKA POKOJNINA. Kdor prejema invalidsko pokojnino, a je še vedno zaposlen in prejema več kot 828.150 lir plače (ali podjetniškega dohodka) na mesec, bo izgubil pravico do pokojnine; zavod INPS mu jo bo ukinil na podlagi ustrezne upokojevalne izjave.

ZAVAROVALNI ODPUST. Obrtniki, trgovci in na splošno delodajalci, ki niso poravnali vseh obrovkov zavarovalnih prispevkov za leto 1982 in prejšnja leta, lahko vložijo prošnjo za zavarovalni odpust (condono previdenziale) najpozneje do ponedeljka, 31. oktobra. S tem se bodo izognili kazenskim in administrativnim sankcijam (globa in obresti). Prav tako do ponedeljka, 31. t.m., lahko za odpust zaprosijo tisti delodajalci, ki niso pravočasno vplačali prispevkov, ki so jih odrgali od plač uslužbenec.

Zakonskega odloka 463 parlament še

ni spreminil v zakon. Vest je posredovalo SDGZ.

Nesreča v repentabskem kamnolomu

V repentabskem kamnolomu podjetja Rupen se je včeraj opoldne med delom hudo poškodoval upravitelj podjetja 62-letni Giovanni Riosa iz Ul. Flavio - Štramar 109/A. Moškega je poškodovala večja skala, ki je nenedoma zdrsnila nanj s sklada drvi. V bolnišnici so ga zaradi udarca v trebuh sprejeli na oddelku za hitro medicino. Okreval bo v mesecu dni.

Drugi natečaj »Foto Trst 80«

Po lanskim izredno uspešni in obetavni izkušnji je slovenski fotoamaterski krožek »Foto Trst 80« razpisal tudi letos fotografski natečaj. Z barvnimi diapozitivi na prosto temo ali barvnimi fotografijami na temo »... z ljubeznijo ...« se drugega natečaja lahko udeležijo vsi fotoamaterji iz Furlanije-Juljske krajine.

Kot rečeno, je lanski natečaj pokazal, da vlada za tovrstno dejavnost veliko zanimanje. Lanskega, prvega natečaja se je namreč udeležilo okrog osemdeset fotoamaterjev iz raznih krajev dežele in obeh narodnosti. Prireditelji si nadejajo, da bo udeležba tudi tokrat na višini.

Vsak udeleženec lahko sodeluje z največ petimi diapozitivi in petimi barvnimi fotografijami. Fotografije z osebnimi podatki (ime, priimek, naslov in naslov dela) morajo biti označene z rdečo točko na spodnjem levem kotu v smeri pravilnega gledanja, nastavljene v okvirih 5x5. Daljša stranica barvnih fotografij mora biti od 20 do 40 cm dolga. Na hrbtni strani pa morajo biti navedeni osebni podatki avtorja.

Dela je treba oddati od 7. do 18. novembra letos na sedežu krožka v Ul. sv. Frančiška 20/II (34133 Trst).

Med ogledovanjem izložb ji je sunil torbico

Med ogledovanjem izložbenih oken na Korzu Italija je 38-letni Clari Basso Pellegrini iz Ul. Franca 4 neznanec sunil torbico. Ženska je povedala policiji, da je kar naenkrat začutila, da jo nekdo treplja po ramenih. Ko se je obrnila, že ni imela več torbice, opazila pa je mladeniča, starega približno dvajset let, visoke rasti, oblečenega v rdečo bundo, ki je z njeno torbico v roki stekel proti Ul. Imbriani. Pellegriinjeva in njena prijateljica sta se pogladi za tatičem, a ga nista uspeli dohiteti. V torbici je imela okradenka 60 tisoč lir v gotovini, vozniško dovoljenje in druge dokumente.

● **Rajonski svet** za Novo mesto - Novo mitnico se bo sestel drevo ob 20.30 na svojem sedežu.

Tatvina v skladišču Unigros

V noči med torkom in sredo so tatovi razbili šipo na oknu skladišča z živili Unigros v Ul. D'Alviano 15/1 in se prihluli v skladišče. Potem ko so preiskali razne predale so odnesli 300 tisoč lir v bankovcih in 70 tisoč lir v kovancih. Tatvino je odkril 55-letni uslužbenec podjetja Marcello Cova, ki je o kraji obvestil policijske organe.

● **Deželna uprava** je včeraj nakazala eno milijardo lir konzorciju za izgradnjo in upravljanje tovrstnega postajališča pri mejnem prehodu na Ferretih.

† Tiho nas je zapustil naš dragi

Pepi Lipovec
IZ ŠKEDNJA

Na zadnjo pot ga bomo pospremili jutri, 28. t.m., ob 11.30 iz mrliške veže tržaške bolnice na pokopališče k Sv. Ani.

Za njim žalujejo hčerka Neva, zet Boris, sestra Marija in Pina, vnuka Bojan in Nadja, pravnikinja Tjaša ter drugo sorodstvo

Trst, Ljubljana, 27. oktobra 1983

Pred razstavo Odseka za zgodovino NSK

KO SO CELO GENERACIJO PRIKRAJŠALI ZA POUK V MATERINEM JEZIKU

Zgodovinski odsek Narodne in študijske knjižnice v Trstu bo v ponedeljek, 31. oktobra, ob 18. uri odprl v Kulturnem domu v Trstu zanimivo in pomembno razstavo o ukinitvi slovenskih in hrvatskih šol v naših krajih med fašizmom. Letos, kot vemo, poteka 60. obletnica zloglasne Gentilejeve reforme, ki je zadala tako hud udarec našemu narodnostnemu življenju na Primorskem. Razstava bo odprta do 20. novembra. Upoštevajoč velik pomen te pobude Odseka za zgodovino NSK, objavljamo zapis na pliantu te razstave.

Šestdeseta obletnica nekega dogodka je nekoliko nenavadna prilika za pririsanje razstav, ampak šolska reforma, na katero je vezano Gentilejevo ime, ima v zgodovini slovenske narodne skupnosti, ki jo je doživela, posebno vlogo. To, kar je bilo za ogromno večino italijanskega prebivalstva skoro neopazna podrobnost, ukinitev vseh drugih učnih jezikov na državnem ozemlju, je imelo za Slovence in Hrvatce v Julijski krajini življenjski pomen. Gentilejeva reforma je v tragičnih okoliščinah pokazala, kako izredno vlogo ima šola v narodnostnem obstoju neke skupnosti. Njene posledice čutimo še danes, predvsem pa ne sme iti v pozabo zgodovinski nauk, ki daje temu zgodovinskemu poglavju še vedno veljavno aktualnost.

Kateri je bil pravzaprav pomen Gentilejeve šolske reforme za slovensko šolo in v širšem smislu, za celotno slovensko narodno skupnost? Predvsem moramo poudariti, da ne preziramo ali podcenjujemo širši vzgojno izobraževalni učinek šolske reforme iz leta 1923, ki v nekaterih vidikih traja še danes. Iz razumljivih razlogov, pa je naša pozornost osredotočena na ožji narodnostni pomen in učinek tega zakona.

Površen in neprizadet tuj opazovalec bi lahko sodil, da je ukinitev slovanskega pouka pač prikrajšala eno celo generacijo za pouk v materinem jeziku, a da se je ta rana v povojni generaciji že zacelila in da je

s tem zadeva tudi izravnana, zaključena.

Ce bi tudi mi bili istega mnenja, bi ne prirejali te razstave. Gentilejeva reforma je imela v narodnostnem pogledu nepopravljive količinske in kakovostne učinke. Posvemo brez osnovnošolske izobrazbe v materinem jeziku se je razvilo 15 letnikov, za skupnih 200.000 otrok, katerim je treba dodati vsaj še 50.000 drugih, ki so bili deležni le okrnjenega poučevanja v lastnem jeziku. Poglobljena analiza dogajanja bi pokazala, v kakšni meri je pomanjkljivo obvladovanje knjižne slovenščine vplivalo, da so Slovenci teh letnikov dali kasneje svoje otroke v italijansko šolo ali oviralo njih udeleževanje v kulturnem in družbenem življenju naše manjšine.

Ta razstava nima namena iti v podrobnosti in v globino posameznih vprašanj, ki jih odpira šolska reforma iz leta 1923. Želi pa prikazati njen potek, učinkovanje in posledice.

Ta obračun je za nas, Slovence v Italiji nujnost in dolžnost. Šola s slovenskim učnim jezikom v Italiji nima še vseh pogojev za izvajanje svoje funkcije in slovenska narodna skupnost nima še potrebne globalne zakonske zaščite. In ravno ker gledamo naprej, moramo vedeti, kaj smo že imeli, kaj naj je bilo odvzeto in kako smo se za to borili. Da bi se ne ponavljale stare napake; da bi šola postala orodje zblíževanja in medsebojnega razumevanja ne pa nasilnega poenotovanja.

Justina Guštin slavi 93 let

ŽIVLJENJSKI JUBILEJ KLENE BARKOVLJANKE

Justina Guštin

V Barkovljah, na Kontovelski rebi ali v Judovcu kot pravo domačini, praznuje danes 93 let Justina Guštin (od Bošiča), zavedna Barkovljanka, ki je skozi vse življenje ostala zvesta svoji zemlji in materinemu jeziku.

Slavljenka je še ena izmed redkih živčnih barkovljskih peric, ki so se s travmami ob zori odpeljale v mesto in se vračale domov s polnimi košarami umazanega perila mestne gospode. Prale so tudi ponoči, drugo jutro

pa spet isto pot in isto opravilo. Justina Guštin se še danes zelo živo spominja tistih časov in tudi pesmi, ki so jih Barkovljanke pele ob povratku domov. Povedala pa nam je še, da je perilo tudi likala, ob prostem času pa pomagala pri obdelovanju zemlje, saj se je njena družina preživljala tudi s kmetijstvom. Justina je vsak dan poleg perila nosila v Trst tudi zelenjavo in rože, v mesto pa se je večkrat peljala tudi z velikimi čolni, s katerimi so dnevno prevažali iz barkovljanskega portiča v mesto premo. Eden izmed upraviteljev teh čolnov je bil tudi njen oče.

Justina je že od mladih let vedno zelo rada prebirala slovenske knjige. To ljubezen je podedovala od očeta, ki je bil eden prvih naročnikov Mohorjeve družbe v naših krajih. Med fašizmom pa je zaradi te svoje ljubezni do slovenske besede in jezika preživela tri tedne v tržaškem Coroneu. Kljub visoki starosti pa še danes bere vse kar ji pride takorekoč pod roko, posebno rada pa ima, kot nam je sama povedala, Primorski dnevnik, katerega zvesta naročnica je že od vsega začetka.

Iskremin čestitkam sorodnikov in sosedov in voščilom, da bi ostala še dolgo zdrava, se pridružuje tudi naš dnevnik.

italijanskega in slovenskega jezika. Informacije na upravi PD v Gorici, Drevored 24. maja (tel. 83382).

CENJENE prijatelje in odjemalce obveščamo, da v soboto, 29. t.m., prenesimo trgovino s čevlji Malalan na Opčinah v Narodno ulico št. 28 (pri tramvaju). Vljudo vabimo na otvoritev od 17. ure dalje.

Izleti

SPDT prireja v okviru delovanja Športne šole - Trst prvi sezonski izlet za osnovnošolske in predšolske otroke, ki bo v nedeljo, 30. t.m. Zbirališče bo ob 9. uri na Trgu Oberdan. Izlet bo potekal po nabrežinsko-šempoljski gmajni. Povrat k bo ob 17.30 spet na Trg Oberdan. Vabljeni!

Združenje Union, Podlonjer in Sv. Ivan prireja dne 3. novembra enodnevni izlet v Vipavsko dolino. Informacije in vpisovanje v Ul. Valdirivo 30, II. nadstr., tel. 644-59 ali 732-858 vsak torek in četrtek od 17. do 19. ure.

Praznovanje novega leta v Moskvi. Od 29. 12. 83 do 2. 1. 84 organizira Združenje Italija URSS 5-dnevni izlet v Moskvo. Za podrobnosti telefonirajte na št. 220213 (Križ).

Gledališča

CANKARJEV DOM - Ljubljana
Razstave
Do 6. novembra (Sprejemna dvorana)
arheološka razstava Kelti in njihovi sodobniki na ozemlju Jugoslavije.

TEATRO STABILE
Sezona 1983-1984. — Vpisovanje in potrditev stalnih abonmajev pri krožkih raznih podjetij, v šolah, sindikatih in pri osrednji blagajni gledališča (tel. 567-201 int. 12) in pri Uradu za abonmaje tel. 54-331. Glavna blagajna: tel. 69-406, 68-331, 65-700.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - TRST
Matjaž Krnel: «Mutasti bratje» danes, 27. oktobra, ob 19.30 - Mestno gledališče v Ljubljani; jutri, 28. oktobra, ob 18.30 - Kamnik; 29. oktobra ob 18.30 - Portorož; 30. oktobra ob 19.30 - Mestno gledališče v Ljubljani.

Kino

Ariston 16.30, 17.55, 19.20, 20.45 in 22.15 «Zelig». Režija W. Allen. W. Allen in M. Farrow.
Eden 16.30, 18.20, 20.10, 22.15 «2019 dopo la caduta di New York».
Fenice 17.00, 18.40, 22.20, 22.15 «Flashdance». J. Beals, M. Nuori, B. Bauer.
Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.10 «I porno vizi delle super bocche». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Dvorana št. 2 15.30 — 22.10 «Super training love». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Dvorana št. 3 15.30 — 22.10 «L'ospedale più pazzo del mondo».
Grattacielo 17.00 — 22.15 «Miriam si sveglia a mezzanotte». D. Bowie, C. De-nevue, S. Sarandom. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Mignon 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 «Week-end di terrore». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Aurora 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 «Rimmel». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Capitol 17.00, 18.40, 20.20, 22.00 «L'avventuriera perversa». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Moderno 16.00, 18.00, 20.00 in 22.00 «Io, Chiara e lo Scuro». F. Nuti, G. De Sio. Režija M. Ponzi.
Radio 15.30, 17.00, 18.30, 20.00 in 21.30 «Operazione sesso». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 16.30 — 22.00 «La mia svedese in calore». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Lumiere 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 «Taxi driver». Robert De Niro.
Alcione 16.00, 18.00, 20.00 in 22.00 «Lo spechchio». Režija A. Tarkovski.

Razna obvestila

Sindikat slovenske šole - tajništvo Trst vabi na 27. občni zbor, ki bo v ponedeljek, 31. t.m., ob 8. uri v prvem sklicu, ob 8.30 v drugem sklicu v mali dvorani Kulturnega doma, Trst, Ul. Petro nio 4. Dnevni red: 1. izvolitev predsedstva občnega zbora; 2. poročila; 3. razprava in sprejem poročil; 4. razrešnica; 5. predlogi članstva; 6. volitev sindikalnih organov; 7. slučajnosti.

Repentabska občinska uprava objavlja razpis za honorarno službo 2 delavcev. Naloga službe: urejanje gozdnih poti.

Ob ponedeljkih, sredah in petkih med 19. in 20.30 se na osnovni šoli A. Sirk v Križu lahko vpišete na tečaj slovenskega in angleškega jezika, ki ju za odrasle prireja Tržaška ljudska univerza. Vpisovanje se zaključuje jutri, 28. oktobra.

V soboto, 29. t.m., ob 20.30 v Trstu v cerkvi sv. Frančiška Asiškega - Ul. Giulia, bo na sporedu oratorij «Sv. Frančišek, vir ljubezni». Glasbo je napisal znani skladatelj Avgust Ipavec. Nastopajo: solisti, mešani zbor, otroški zbor, zbor frančiškanov, zbor redovnic in orkester. Skupno nastopa 382 izvajalcev. Vabljeni!

Upravni odbor Doma A. Sirk v Križu obvešča, da bo od nedelje, 30. 11., spet začel obratovati društveni bar. Na otvoritev, ki bo ob 17. uri, so vabljeni člani KD Vesna in ŠD Mladina ter vsi vaščani.

VZIPI - ANPI sklicuje predkongresno zborovanje članov Sv. Jakoba, Pončane in Magdalene ter mestnega središča. Skupščina bo danes, 27. oktobra, ob 19. uri v Ljudskem domu na Pončani.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu bo v ponedeljek, 31. t.m., ob 20.30 «Pregled večer» ob 100-letnici pesnikovega rojstva. Govorila bo prof. Lojzka Bratuž.

Foto Trst 80 priredi jutri, 28. oktobra, ob 20.30 večer o pticah. Predaval bo študent biologije Davorin Tome iz Ljubljane. Predavanje bo opremljeno s filmi in diapozitivi. Vabljeni!

KD Rovte - Kolonkovec - Ul. Monte Sernio, prireja v soboto, 29. t.m., ob 20. uri celovečerni koncert zboru F. Venturini od Domja. Sodelovala bo tudi Suzana Žerjal. Vabljeni!

KD I. Grbec - Škedenj in KD Primorsko - Mačkoltje vabita v soboto, 29. t.m., ob 20.30 v Srenjsko hišo v Mačkoltjah na koncert moškega pevskega zbora «Kralj Matjaž» iz Liburč na Koroškem.

Šolske vesti

Volilna komisija liceja F. Prešeren obvešča dijake, da je 31. t.m. zadnji dan za vložitev kandidatskih list.

Ravnateljstvo in profesorski zbor državnega učiteljskega A. M. Slomšek vabita vse starše na roditeljski sestanek, ki bo jutri, 28. oktobra, ob 18. uri.

Prispevki

V spomin na Patricija Košuto, ob drugi obletnici smrti, darujeta Nino in Vera Cossutta 30.000 lir za m'adinski odsek Vesna in 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Križa. V isti namen darujeta Pavlo in Sara 20.000 lir za mladinski odsek Vesna.

V spomin na dragega tov. Stanka Babica daruje Neva Lukeš 10.000 lir za Združenje aktivistov na Tržaškem.

V počastitev spomina tov. Stanka Babica darujeta Tončka in Emil Colja 20.000 lir za Združenje aktivistov na Tržaškem.

V počastitev spomina tov. Stanka Babica darujeta Grozdana in Ito 10.000 lir za Združenje aktivistov na Tržaškem.

V spomin na Albino Ban darujejo Valerija, Alice in Stefanija Krevatin 60.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na nečakinja Miro daruje Miro Mozetič (krojač v Trstu) 20.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na pok. Ninija Košuto darujeta Gaby in Mirko Antoni (Gabrovce) 15.000 lir za spomenik padlim v NOB v Križu.

V spomin na Pepija Kavčiča darujeta Lina in Lucio 10.000 lir za vzdrževanje Ljudskega doma v Križu.

V spomin na tov. Ninija Košuto darujeta družini Tence in Bogatec 20.000 lir za tisk in propagando KPI.

Za popravilo cerkve na Repentabru darujejo družine Branjnik (Repen 81) 50.000 lir, Zenič (Col 20) 20.000 lir, Škabar (Repen 135) 20.000 lir, Purič (Repen 48) 10.000 lir, Raubar (Col 59) 10.000 lir, Guštin (Col 4) 20.000 lir, Hrovatič (Col 51) 10.000 lir, Milič (Col 15) 150.000 lir, Raubar (Repen 87) 10.000 lir, Raubar (Repen 83) 10.000 lir, Guštin (Col) 50.000 lir, Guštin (Repen 154) 10.000 lir, Škabar (Col 8) 30.000 lir, Purič (Rep 132) 50.000 lir, Vitez (Repen 153) 40.000 lir, Malč (Col) 200.000 lir, N.N. iz Marjine družbe 50.000 lir ter družina Štoka (Kontovel) 30.000 lir.

Namesto cvetja na grob Silvestra Škabarja darujejo delovni tovariši «pajlerji» 40.000 lir za popravilo repentabske cerkve.

Namesto cv. tja na grob Silvestra Škabarja darujejo družine Bertolino (Repen 29) 10.000 lir, Škerk (Repen 125) 10.000 lir, Guštin (Repen 71) 10.000 lir, Guštin (Col 42) 5.000 lir, Škabar (Repen 18) 10.000 lir, Škabar (Repen 30) 10.000 lir, Guštin (Col 12) 15.000 lir in Hrovatič (Col 40) 7.500 lir za popravilo repentabske cerkve.

V spomin na Marico Škabar daruje družina Škabar (Repen 18) 10.000 lir za popravilo repentabske cerkve.

Namesto cvetja na grob Albine Milko- vič - Ban daruje družina Hrovatič (Col 40) 7.500 lir za popravilo repentabske cerkve.

GLASBENA MATICA V TRSTU

Sezona 1983/84

1. abonmajski koncert

jutri, 28. oktobra, ob 20.30 v KULTURNEM DOMU v Trstu

CAMERATA SLOVENICA

Na sporedu: Brahms, Dvorak Dvig in prodaja abonmajev eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Galerija

vas vabi na 3 dni projekcij

VIDEO ART

(mednarodni izbor iz Video C.D. 83)

Otvoritev danes, 27. oktobra, ob 18. uri, projekcije jutri, 28., in 29. oktobra.

Prireditve je organizirana v sodelovanju z Goethe inštitutom, Ul. Coroneo 15, kjer bodo projekcije v istih dneh ob 19.30 ter z La Cappella Underground, kjer bodo projekcije ob 21. uri.

Včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 27. oktobra

ANTONIJA

Sonce vzide ob 6.37 in zatone ob 17.01 — Dolžina dneva 10.24 — Luna vzide ob 21.04 in zatone ob 12.30.

Jutri, PETEK, 28. oktobra

SIMEON

Vreme včeraj: temperatura zraka 13 stopinj, zračni tlak 1027,5 mb rahlo narašča, brezvetrje, vlaga 57-odstotna, nebo skoraj jasno, morje mirno, temperatura morja 17,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Pier Andrea Pacile, Ilaria Navarra, Emanuele Vrh, Federico Fertuga.

UMRLI SO: 92-letna Anna Maria Craievich vd. Monfalcon, 72-letna Olimpia Baralli vd. Natale, 83-letni Matteo Beacovich, 61-letna Ottavia Rui vd. Apollonio, 71-letni Eugenio Mezzavia, 82-letni Giuseppe Tigliani, 72-letni Ottavio Dessardo, 67-letna Anna Maria Buizza.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 9171 predpriznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20.

Syntek Frittoli-parchetti

polaganje in popravila parketa
Ekskluzivni zastopnik SYNTEKO (lak za parket) v Trstu
Ul. S. Zenone 6 — Tel. 750-895

Mali oglasi

telefon (040) 794672

PRODAM dvojce vrat — višina 2 m, širina 75 cm s šipo 80 cm. Telefonirati na št. 040/741670.

RENAULT 5 TS, letnik '76, 90.000 km prodam za 2.500.000 lir. Telefonirati na št. 040/231851.

ISČEM službo kot uradnik, končani vojaški rok. Telefonirati na št. 228813 ob urah kosila.

ENKRATNA PRILOŽNOST! Zaradi nujne selitve prodam po izredno ugodni ceni lepo stanovanje v mestu na področju z vsemi uslugami. Telefonirati vsak dan od 19. do 20. ure na št. 040/826495.

30-LETNA ŽENSKA s prakso išče delo kot čistilka uradov, trgovin ali kot družinska pomočnica. Tel. 811396 od 12. ure dalje.

PRODAM po zelo ugodni ceni 2 mikrofona SENNEHEISER mod. MD 441, 2 mikrofona RCF mod. MD 1750 in 1 mikrofona AKG mod. D 1200. Telefonirati na št. 830383.

ISČEM USLUŽBENCA, večšega komercialne dejavnosti, za izvoz in uvoz (odnosi z bankami, zbornico, tovarnami in špedicijami) za delo v Gorici. Znanje

MENJALNICA vseh tujih valut

26. 10. 1983

Ameriški dolar	1.580.—
Kanadski dolar	1.280.—
Švicarski frank	747.—
Danska krona	165.—
Norveška krona	213.—
Švedska krona	202.—
Holandski florint	539.—
Francoski frank	197.—
Belgijski frank	26.—
Funt šterling	2.360.—
Irski šterling	1.870.—
Nemška marka	666.—
Avstrijski šiling	85,75
Portugalski eskudo	12.—
Španska pezeta	10.—
Japonski jen	5.—
Avstralski dolar	1.320.—
Grška dramma	14.—
Debeli dinar	11,50
Mali dinar	11.—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - 61-448

Podjetje Ritossa

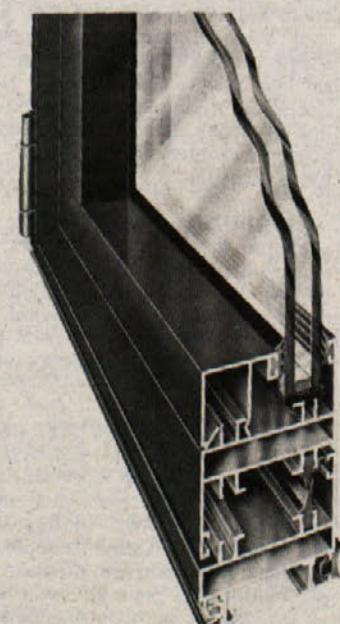
S. n. c.

aluminijaste zasteklitve

bo predstavilo nov tip zasteklitve s profilom

ALPHA

28. 29. 30. oktobra v svojih poslovnih prostorih

Nova industrijska cona pri Orehu - MILJE

Patronat KZ - INAC svetuje

Prيرهja B. Simoneta

Družinske pomočnice
odslej 24 ur tedensko

Vpr.: »Že dve leti pomagam pri gospodinjstvih zadevah pri neki družini, ki me je zavarovala kot družinsko pomočnico in plačala zame prispevke vsake tri mesece. Kot je razvidno iz odrezkov, sem zavarovana za 12 ur na teden. Sedaj pa sem zaskrbljena, ker sem slišala, da so povišali število tedenskih ur in zato se bojim, da s 55. letom ne bom imela dovolj let za pokojnino. Kako je pravzaprav s to stvarjo in kaj mi svetujete?»

A. S.

Zakonski odlok št. 463, ki je bil dobljen prejšnji teden, prinaša celo vrsto novosti in ena izmed teh zadev je tudi poseben pokojninski sklad družinskih pomočnic COLF. Doslej je namreč INPS akreditiral poln teden zavarovanja, če je družinska pomočnica opravila vsaj 12 ur redno plačane in odvisne tedenske dejavnosti. Pri tem ni bilo važno, koliko dni je bila družinska pomočnica dejansko na delu: lahko je delala dvakrat tedensko po šest ur, ali štirikrat na teden po tri ure itd. Sedaj pa so podvojili minimalno število delovnih ur, ki jih mora družinska pomočnica opraviti v tednu, se pravi najmanj 24 ur. Ta sprememba je stopila v veljavo s 1. oktobrom 1983 in zato so vse zainteresirane varovanke še v času, da so prilagodijo novi zakonodaji in tako zaščitijo svoje pravice. Zavarovalne prispevke za četrto trimesečje (okto-

ber-december) bo namreč delodajalec plačal komaj prve dni januarja (prispevke plačamo vedno na začetku naslednjega trimesečja). Seveda bi moralo število prijavljenih delovnih ur tudi odgovarjati uram, ki jih družinska pomočnica dejansko opravi. Število ur v vsakem trimesečju mora sedaj znašati 312 (24 ur krat 13 tednov): kdor bo še dalje delal le po 12 ur, mu bo INPS akreditiral v istem trimesečju le 6 tednov prispevkov namesto 13, torej bo sorazmerno znižal pokojninsko dobo.

Kot navajate v vašem pismu, imate tudi težave, da bi do dopolnitve 55. leta starosti dosegli predpisanih 15 let zavarovanja. Prav zato je izredno dragocen vsak teden zavarovanja in za tega delj vam svetujemo, da takoj uredite vse potrebno, da ste zavarovani za najmanj 24 ur v vsakem trimesečju. V nasprotnem primeru boste lahko uveljavili pokojnino z večme- sečno zamudo.

DO PONEDELJKA
ZAVAROVALNI ODPUST

Samostojne delavce, ki niso poravnali kakega obroka zavarovalnih prispevkov za leto 1982 pri kmečkem, obrtniškem ali trgovskem zavarovanju, imajo možnost do ponedeljka, 31. t.m., da vložijo na INPS oziroma na SCAU prošnjo za zavarovalni odpust. Pogoji pa je, da so plačali vse obroke prispevkov, ki se nanašajo na leto 1983.

Ženska in njena stvarnost

Kaj menijo Italijani
o homoseksualnosti?

Marsikdo iz osebne prakse ve, kako so lahko nevarna najpreprostejša vprašanja, na primer tista, ki jih otroci stalno postavljajo in spravljajo odrasle v zadrego in zagato. Ko gre za vprašanja, ki so bila dolgo časa »tabu«, pa je seveda zadrega, predvsem zaradi nepoznavanja vprašanja kot takega, še veliko večja.

Kot je že praksa zadnjih let, se razni inštituti za raziskovanje javnega mnenja lotevajo najrazličnejših argumentov. Med temi seveda ni mogla izostati spolnost, oziroma tisti vidik spolnosti, ki je po precej razširjenem mnenju »bolezenska nenormalnost«.

Gre za homoseksualnost, moško ali žensko: anketi je izvedla dobro poznana Demoskopea, ki je intervjuvala tisoč »vzorčnih« Italijanov od 18. leta dalje. Za dobro polovico intervjuvanih je homoseksualnost bolezen, za 17 odst. pa huda perversija.

Večina ne loči med žensko in moško homoseksualnostjo, v pomenu, da obe enako obsoja. Zato je za veliko večino — skoraj 74 odst. — zelo hudo, če ima v družini kakšen tak primer. Za njih bi bilo nujno in pri tem bi mu pomagali, da postane »normalen«. Dobra petina intervjuvanih pa meni, da je družinski član, ki se opredeli kot »gay«, za družino »velika sramota«. Toda 10 odst. anketirancev, izkazalo se je, da so bile vse ženske in družinske matere, je izjavilo, da bi se potrudilo, da bi »gay« lahko v miru živel kot »drugačen«.

Ocene so manj ostre, če se anketiranci zavedo, da so med njihovimi prijatelji homoseksualci: za 34 odst. to ne bi predstavljalo nikakršnih težav, 11 odst. intervjuvanih pa bi pretrgalo vsak stik. Približno 7 odst. bi spoštovalo izbiro prijateljev, dobra četrtina pa bi si zelo prizadevala, da bi jih spremenila v heteroseksualce.

Precej netolerantni so se izkazali »vzorčni Italijani« do prisotnosti homoseksualcev v javnem življenju. Tako bi se 15 odst. strinjalo, da jih z zakonom izključijo iz javnih uradov, 2,4 odst. jim odreka pravico, da bi prevzeli kakšno vidnejšo javno funkcijo, skoraj 13 intervjuvancev bi homoseksualcem prepovedalo dostop do počevanja. Sicer se več kot 60 odst. zavzema, da bi jih z zakonom zaščitili, toda 28 odst. intervjuvancev je zagovarjal to tezo, da bi v kazenski zakonik spet uvedli homoseksualnost kot kaznivo dejanje (iz italijanskega zakonika so ga črtali leta 1889).

Vsekakor se je izkazalo, da je ravno

pri odnosu homoseksualnost — zakon največ nejasnosti, oziroma strahu pred homoseksualnostjo: kar 35 odst. intervjuvancev je namreč povezovalo »napačno« spolno izbiro s prestopništvom, 60 odst. anketirancev pa je povezovalo homoseksualnost s pornografijo.

Za čase, ki bi morali biti zelo naklonjeni spolni svobodi, so anketiranci pokazali malo tolerance, čeprav jih je 70 odst. priznalo, da so homoseksualci diskriminirani, toda manj kot polovica je bila mnenja, da bi bilo treba njihov položaj omiliti.

Predvsem pa je anketa Demoskopee pokazala, da pred sodke goji v prvi vrsti površno poznavanje vprašanih. Tako je samo polovica anketirancev pravilno razložila pojem »homoseksualnost«. Za »heteroseksualnost« je vedela tretjina anketirancev, o »transseksualnosti« je vedela kaj povedati približno 40 odst. intervjuvancev, toda večkrat so mešali pojem s »spolno travestij«.

Sklepna ugotovitev po teh podatkih se pač lahko samo glasi, da povprečna, »vzorčna« italijanska družba, »drugačnosti« ne sprejema, pa naj se kaže v katerikoli obliki. (bip)

Zanimiv
kulturni večer
v Špetru v Benečiji

Jutri bo v Špetru v Benečiji kulturni večer, ki ga bodo pripravili sežanski kulturniki.

V Beneški galeriji se bodo predstavili slikarji Miro Kranjec, Stojan Zafred, Janko Kastelic in kipar Bojan Štokelj. O njihovem delu bo spregovoril prof. Milko Renar.

Taras Kermauner bo predstavil pesnike Jolko Milič, Alda Žerjela in Aleksandra Peršolja. Njihove pesmi bodo podali člani recitacijske skupine Srednje družboslovne šole v Sežani.

Ženski pevski zbor KUD Jože Pahor iz Sežane bo pripravil kratek koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi.

Tudi drugače bo tekla beseda o kulturnih snovanjih na sežanskem in o pogojih za čimtesnejše sodelovanje na kulturnem področju med beneškimi Slovenci in Zvezo kulturnih organizacij Sežana, ki se je že začelo pogovarjati pred dvema letoma z razstavo beneških likovnih umetnikov v Sežani, Postojni, Ilirski Bistrici in Piranu.

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 12.00 Dnevnik 1 - Flash
- 12.05 Halo, Raffaella?
- 13.30 Dnevnik 1
- 14.05 Sulle strade della California - TV film
- 15.00 Italijanske kronike - kronike motorjev
- 15.30 Šola in vzgoja
- 16.00 Marko - risanka
- 16.50 Danes v parlamentu
- 17.00 Dnevnik 1 - Flash
- 17.05 Concert kantavtorja Jannaccija
- 18.00 Rubrika o knjižnih izdajah
- 18.40 Tivutrenta - kvizi
- 19.45 Almanah jutrišnjega dne in vremenske razmere
- 20.00 Dnevnik 1
- 20.30 »Airport 75« - film
- 21.55 Dnevnik 1
- 22.25 Dosje o filmu »Airport 75«
- 23.45 Dnevnik 1 - zadnje vesti

Drugi kanal

- 12.00 Che fai, mangi?
- 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
- 13.30 Capitol - nadaljevanka
- 14.15 Tandem
- 14.30 Dnevnik 2 - Flash
- 14.35 Tandem
- 16.30 Šola in vzgoja
- 17.00 Rhoda - TV film

17.30 Dnevnik 2 - Flash

- 17.35 Iz parlamenta
- 17.40 Vediamoci sul due
- 18.30 Dnevnik 2 - Šport
- 18.40 Inšpektor Derrick - TV film
- 19.45 Dnevnik 2
- 20.30 Shogun - nadaljevanka
- 21.25 Gransimpatico - glasbena oddaja
- 22.25 Dnevnik 2
- 22.35 Srečanje s kinematografijo
- 22.40 Dnevnik 2 - Šport
- 23.50 Dnevnik 2 - zadnje vesti

Tretji kanal

- 12.50 Antologija fašizma
- 14.05 Šola in vzgoja
- 15.00 Nogomet: Italija - Španija mladinci
- 16.50 Antologija fašizma
- 18.00 Sto italijanskih mest: Cascia in Val Nerina
- 18.25 L'Orecchio - glasbena oddaja
- 19.00 Dnevnik 3
- 19.30 Deželni dnevnik
- 20.05 Šola in vzgoja
- 20.30 Bum-bum all'italiana - glasbena reportaža
- 21.25 Dnevnik 3
- 22.00 »Dieci incredibili giorni« - film

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 8.50 TV v šoli
- 16.30 Šolska TV
- 17.30 Poročila
- 17.35 Zemljepisne posebnosti
- 18.25 Zasavski obzorik
- 18.40 Mladi za mlade
- 19.10 Risanke
- 19.24 TV in radio nocoj
- 19.26 Zrno do zrna
- 19.30 TV dnevnik I.
- 19.55 Vreme
- 20.00 Tednik
- 21.00 Tarče Mikea Androsa - nani-zanka
- 21.45 Concertino za orkester
- 22.00 TV dnevnik II.
- 22.20 Kronika Boršnikovega srečanja
- Koper
- 14.00 in 16.30 Odrpta meja - oddaja v slovenskem jeziku
- 17.00 TVD novice
- 17.05 TV šola
- 17.30 Pesmi in plesi sveta - Kuba

- 18.00 Velika dolina - serijski film
- 19.00 Risanke
- 19.30 TVD - vse danes
- 19.50 Prednočje - novice in zanimivosti
- 20.00 Z nami pred kamero...
- 20.30 Velika dolina - serijski film
- 21.30 Turistični vodič
- 21.45 TVD - nocoj
- 21.55 Video mix - glasbena oddaja
- 23.15 Gimnastika - Budimpešta - Svetovno prvenstvo

Zagreb

- 16.40 Videostrani
- 16.50 TV v šoli
- 17.40 Poročila
- 17.45 Čas za pravljico
- 18.15 TV koledar
- 18.25 Kronika občine Split
- 18.45 Železi ste - poglejte
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Politični magazin
- 21.05 Halo, dober večer - kviz
- 22.05 TV dnevnik

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

- 10.00 Rubrike
- 10.30 Alice - TV film
- 11.30 Rubrike
- 12.00 Help - glasbena igra
- 12.30 Bis - kviz
- 13.00 Il pranzo è servito - nagradna igra
- 13.30 Sentieri - TV roman
- 14.30 General Hospital - TV roman
- 15.30 Una vita da vivere - TV roman
- 16.50 Hazzard - TV film
- 18.00 Ralphsupermaxieroe - TV film
- 19.00 Jenny e Chachi - TV film
- 19.30 T.J. Hooker - TV film
- 20.25 Superflash - kviz
- 22.25 I grandi servizi di Canale 5
- 23.25 Šport
- 1.00 Salto mortale - film

RETEQUATTRO

- 10.00 Papà caro papà - TV film
- 10.30 Improvvisamente l'estate scorsa - film
- 12.15 Quella casa nella prateria - TV film
- 13.15 Padroncina Flo - Novela
- 14.00 Agua Viva - Novela
- 14.50 L'affare Blindford - film
- 16.20 Risanke
- 17.20 Dr. Slump e Arale - risanke
- 17.50 Chips - TV film
- 18.50 Dancin' Days - Novela
- 19.30 La famiglia Brandford - TV film
- 20.30 Piedone a Hong kong - film
- 22.30 Speciale Retequattro
- 23.30 Šport
- 0.30 Una spiaggia a Zuma - film

ITALIA 1

- 10.15 Judith - film
- 12.10 Gli eroi di Hogan - TV film
- 12.40 Vita da strega - TV film
- 13.00 Bim bum bam
- 14.00 Cara cara - TV novela
- 14.45 Febbre d'amore - TV roman
- 15.30 Aspettando il domani - TV roman
- 16.05 Bim bum bam
- 17.50 La casa nella prateria - TV film
- 18.50 La donna bionica - TV film
- 19.45 Italia 1 flash
- 20.00 I Puffi - risanke
- 20.30 Sturmtruppen - film
- 22.30 Ho fatto splash - film
- 00.10 Calcio Mundial

TELEPADOVA

- 10.00 TV film
- 10.30 Laura - TV film
- 11.15 Cuore selvaggio - TV film
- 12.00 Agente Pepper - TV film
- 13.00 Risanke
- 14.00 Diario Italia
- 14.15 Laura - TV film
- 14.50 Cuore selvaggio - TV film
- 15.45 Codice 3 - TV film
- 16.30 Risanke
- 19.30 L'incredibile Hulk - TV film
- 20.30 Gangster Story - film
- 22.00 Charlie's Angels - TV film
- 23.00 Sherlock Holmes e la perla della morte - film

TRIVENETA

- 10.30 Simon Templar - TV film
- 11.30 Polvere di stelle - TV film
- 12.30 Horoskop
- 12.40 Hondo - TV film
- 13.30 Risanke
- 14.00 Vita da sub - dokumentarec
- 14.30 Il rigattiere
- 17.30 Risanke
- 18.00 La lama d'Oriente - TV film
- 18.30 Risanke
- 19.00 Cowboy in Africa - TV film
- 20.00 Medusa - TV film
- 20.30 Roma città aperta - film
- 22.00 La famiglia Smith - TV film
- 22.30 Asta di tappeti

TELEFRIULI

- 11.45 Scrivi la frase... vinci la Opel - 9. igra
- 12.00 Insieme - rotocalco meridiano
- 12.45 TV dnevnik
- 13.00 Funny Face - TV film
- 13.30 Anche i ricchi piangono - TV film
- 14.00 Stanotte sorgerà il sole - film
- 15.40 Risanke
- 16.00 L'uomo e la città - TV film
- 18.55 Funny Face - TV film
- 19.25 Horoskop
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Anche i ricchi piangono - TV film
- 20.30 Goal
- 21.30 Che combinazione
- 22.00 Ruote in pista
- 22.55 Abat-Jour
- 23.00 Asta

TELEQUATTRO

- 8.30 Povezava z oddajnikom Italia 1
- 19.00 Dogodki in komentarji

RADIO

RADIO TRST A

- 7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik;
- 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 7.40 Pravljica; 8.10 Almanah: Trim za vsakogar; 8.45 Glasbena matineja; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Beležka; 12.00 Natečaji slovenskih popevk v začetku stoletja - Glasbeni potpuri; 13.20 - 17.00 Radijsko popoldne: Glasba po željah; 14.10 Otroški kotiček: »To je pa laži!«; 14.30 Pop - Magazin; 16.00 Na goriškem valu; 16.30 Tja in nazaj; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Četrtekova srečanja: Iz dnevnika Angela Kukanja; 18.30 Glasbene podobe Latinske Amerike.

RADIO OPCINE

- Do 14.00 Glasba; 14.00 Glasba po željah; 17.00 Italijanski kantavtorji; do 21.00 Glasba; 21.00 Glasba za tvoje uho (vodita Mirko in Edvin).

RADIO KOPER

(Slovenski program)

- 6.30, 14.00, 15.00 Poročila; 6.00 Otvo-ritev - glasba za dobro jutro - Jutranji koledar; 6.15 Vremenska napoved - Cestne razmere - EP - Objave; 6.45 Prometni servis - Napoved radijskega in TV sporeda; 7.00 Zaključek;

V današnjih popoldanskih oddajah boste spremljali družbeno-politični utrip na Primorskem: skupščino medobčinske zdravstvene skupnosti, seji občinskih skupščin Postojne in Ilirske Bistrice, pripravili smo vam tudi prispevek o uspehih delovne organizacije Šampionka Renče, na skupnem četrtkovem valu 202 pa bomo v Temi dneva govorili o toplem obroku za študente. V Zanimivosti ob 13.20 bomo prisluhnili zanimivosti, ki jo je pripravil Andrej Jelacin: pesniki o miru. Ob 17.30 smo Radijski poroti dali naslov Razorožitev miru. Poleg tega pa še obilico dobre glasbe.

- 7.15 Val 202; 13.00 Otvoritev - Danes na valu Radia Koper - Glasba, zanimivosti, reportaže, pogovori; 13.45 Jugoslovanska folklor - Objave, kinospored, EP; 14.20 Z našimi (tujimi) glasbenimi umetniki; 14.35 Zabavno glasbena oddaja; 15.25 EP; 15.30 Glasba; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 16.55 Pravočasno svetuje zavarovalna skupnost Triglav.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

- 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 18.30 Radijski dnevnik; 6.00 Jutranja glasba; 7.00 Horoskop; 8.45 Su e zo per le contrade; 9.15 Orkester Casadei; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Pošta; 10.10 Leteči zmaj; 10.35 Vrtljak; 11.00 Svet mladih; 11.40 Pesem tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.32 Glasba; 15.00 Leteči zmaj - ponovitev; 16.00 Počitnice v Jugoslaviji; 16.15 Orkester Edig Galletti.

RADIO 1

- 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 19.00, 23.00 Poročila; 6.00 - 9.00 Jutranji program; 9.00 Radio tudi mi; 10.30 Glasba; 11.10 Un amore - priredba; 11.30 Ljubezne note; 12.03 Ulica Asiago Tenda; 13.20 Poštna kočija; 13.28 Master; 15.03 Radio 1 za vse; 16.00 Il paginone; 17.30 Radio 1 - jazz; 18.00 Popevke; 18.30 Glasba s severa; 19.15 Nabožna oddaja; 19.20 Glasbeni prepor; 19.30 Audiobox; 20.00 Topaze - priredba; 22.00 Nocoj tvoj glas; 22.25 Autoradio flash.

LJUBLJANA

- 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 6.10 Prometne informacije; 6.20 Rekreacija; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.35 Prometne informacije; 7.45 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo; 8.35 Igraj kolce; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate...?; 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.00 Na današnji dan; 12.10 Znane melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.00 Danes do 13. - Iz naših sporedov - Iz naših krajev; 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Koncert za mlade poslušalce; 14.45 Jezikovni pogovori; 5.05 Radio danes, radio jutri; 15.15 Vrtljak; 15.55 Minute za EP; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Obvestila in zabavna glasba; 16.35 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17.; 18.00 Z ansamblom »Kamniški kvintet«; 18.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 18.35 Glasba za kvintet trobil - S. Scheidt, J. Po; 18.55 Minute za EP; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute za kitaristom Bojanom Drobežem; 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in napevov; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije.

Vloga zasebnikov in ustanov pri obnovi mestnih jeder

O tem bodo razpravljali na strokovnem simpoziju

Vloga zasebnikov in javnih ustanov v novi strategiji obnavljanja starih mestnih jeder. To je tema pomembnega strokovnega posveta arhitektov, urbanistov, upraviteljev in gradbenikov, ki se bo odvijal 5. novembra letos na razstavišču ob ločniškem mostu v okviru prireditve sejma Ambiente 7. Gre za manifestacijo vsedravnega značaja, zaradi prisotnosti znanih arhitektov in urbanistov, kakor tudi zaradi sodelovanja predstavnikov različnih združenj in ustanov, ki se ukvarjajo s stanovanjskimi in drugimi problemi v mestih.

Pokroviteljstvo nad manifestacijo je prevzela deželna uprava v sodelovanju s pokrajino, goriško občino in goriško hranilnico. Slednja bo k boljšemu uspehu simpozija prispevala na dokaj koristen in praktičen način. Poskrbela je namreč za publikacijo, v kateri so zbrana vsa zakonska določila o obnavljanju starih mestnih jeder.

Poleg razprave in objasnitve možnosti (in olajšav), ki jih predvideva obstoječa zakonodaja, bodo udeleženci simpozija, tako je vsaj mogoče sklepati na podlagi dosedanjih napovedi,

oblikovali dodatne predloge za izpolnitev zakonskih določil iz tega področja.

Na razstavišču ob ločniškem mostu medtem hitijo s pripravami in urejanjem razstavnih prostorov. Sejem Ambiente 7 bodo namreč slovesno odprli že v soboto, 29. t.m., ob 11. uri. Odprt pa bo do nedelje, 6. novembra.

Letošnjo razstavo pohištva in opreme za dom in urade in druge prostore bo dopolnil še sejem starinskega pohištva, ki bo še 5. in 6. novembra, to je zadnji in predzadnji dan prireditve. Tudi za to novost vlada že zdaj precejšnje zanimanje.

Okrogla miza v Ronkah

V okviru praznovanj ob 35. obletnici ustanovitve krožka ACLI iz Ronk bo spadala tudi okrogla miza na temo «Sportni razvoj». Srečanje se bo odvijalo v nedeljo s pričetkom ob 10. uri na sedežu krožka, Ul. San Lorenzo 3. Svoje referate bodo imeli tudi vidni predstavniki deželnih športnih organizacij.

Prevajalska služba na sodiščih

Med razpravo o finančnem načrtu države za prihodnje leto v senatni komisiji za pravosodje, je senator Nereo Battello predlagal ministru, naj bi v okviru pristojnosti, ki jih ima v Furlaniji - Julijski krajini poskrbeli za organiziranje ustrezne prevajalske službe na sodiščih, za pripadnike slovenske narodnostne skupnosti.

Ob tem se je Battello skliceval na razsodbo ustavnega sodišča št. 128 iz lanskega leta, glede rabe slovenščine v odnosu s sodno oblastjo.

Minister si je vzel nekaj časa za premislek, senatorja Battella pa prosil, naj mu posreduje vprašanje tudi pisмено.

Obvestilo zavoda INPS

Ravnateljstvo Zavoda za socialno skrbstvo obvešča, da velja odpust tudi za delovajalce, ki zaposlujejo hišne, oziroma družinske pomočnice. Tisti, ki svojih obveznosti niso izpolnili, oziroma so v zamudi s plačili, lahko izkoristijo olajšave, ki jih predvideva zakon o odpustu, če poravnajo zaostale obveznosti do 31. oktobra. Podrobnejša pojasnila prejmejo na sedežu zavoda INPS.

60-LETNICA POROKE MARIJE IN ANTONA MAURIJA

Lep praznik bodo imeli danes v Pevmi. Šestdeset let poroke slavita Marija in Anton Mauri. Slavljenca ni treba posebej predstavljati, saj sta na tem koncu Brd poznana. Na skupno življenjsko pot sta stopila prav na današnji dan, pred 60 leti. «Bila je sobota, ohceta pa smo imeli najprej na mojem domu, zatem pa pri moji domači», se spominja nevesta, ki je iz Zizajeve družine v Pod-sabotinu, medtem ko je Anton iz Štavra. V Pevmo sta prišla leta 1928, potem ko sta se morala vrniti iz Francije. Anton je z mlado ženo odšel s trehuhom za kruhom na delo v premovalnik pri Metzu, tu pa ga je doletela huda nesreča. Pokojnina, oziroma invalidnina je bila

zmeraj tanjša, pred izbruhom vojne pa so mu jo povsem odvzeli. Treba je bilo nekako preživeti sebe in otroke in se je Anton lotil kmetovanja. «Najhujše je šlo, zdaj živimo lepo, lepo je živeti, če si zdrav», nam je dejal te dni, ko smo ga obiskali na domu, kjer živi s hčerko Lidijo in njeno družino in kjer bodo v krogu otrok in številnih vunkov primerno proslavili obletnico.

Menda je Mauri tudi najstarejši občan na območju Pevme, Štavra in Oslavja, kjer je nad dvajset let opravljal tudi službo grobarja. Ob današnjem prazniku želimo, da bi skupaj z ženo ohranil to mesto še dolgo let, v zdravju in zadovoljstvu.

V pokrajinskem svetu v torek odobrili programski dokument

Z glasovanjem o programskem dokumentu v torek, pozno zvečer, se je v pokrajinskem svetu zaključila predstavitev novega odbora, ki bo upravljal pokrajino v naslednjem petletnem obdobju. Dokument je bil odobren z večino glasov, proti so bili komunisti in misovci.

Pokrajinski svet se bo predvidoma spet sestel že v prihodnjem tednu, najverjetneje 4. ali 5. novembra in razpravljal o gospodarski problematiki, s posebnim poudarkom na laj-djedelnstvu. Prav o tem vprašanju naj bi razpravljali že na tokrovi seji in je bil že tudi izdelan o-snutek dokumenta, vendar so se na cestanku načelnikov skupin, neposredno pred sejo, domenili, da dokumenta ne bodo predložili in da bo razprava in glasovanje o tej problematiki na naslednji seji. Osnutek dokumenta je pripravil pokrajinski odbor.

Ob poslušanju razprave, resnici na ljubo je treba povedati, da je bila razmeroma skop, smo prišli do zaključka, da so se posegi v bistvu omejevali na tri skupine vprašanj: gospodarstvo, vloga pokrajine kot vmesne ustanove med deželo in občinami, slovenska problematika. Bil je sicer nekaj krajših posegov tu-

di glede vloge in delovanja pokrajine na drugih področjih, v kulturi, šolstvu, organizaciji skupnih služb, prevoznitvu itd.

Včeraj smo zapisali, da je komunistična svetovalna skupina predložila vrsto dokumentov, ki naj bi prišli v razpravo na eni prihodnjih sej.

Tako se komunisti v enem izmed dokumentov zavzemajo za ponovno preučitev celotne problematike v zvezi z nameravano gradnjo jezua na Soči, v drugem pa za ponovno preučitev in prilagoditev organika osebja pokrajinske uprave, vendar skupaj s sindikalnimi predstavniki. Znano je, da je nadzorni organ za ukrep prejšnje uprave predlagal več kakor sto popravkov.

Druga dva dokumenta komunistič-

Posojilnica v Sovodnjah razpisuje izpit za uradnike. Interesenti morajo imeti diplomu knji-govodje oziroma diplomu drugega zavoda trgovske smeri in imeti stalno Bivališče na območju sovodenske občine. Rok za prijavo zapade 5. novembra. Informacije na posojilnici.

ne svetovalske skupine se nanašata na slovensko problematiko: prvi predvideva spremembo oziroma dopolnitev pravilnika o poslovanju pokrajinskega sveta, ki bi dopuščal rabo slovenščine v govorni in pisani obliki, drugi pa je bolj obširnega in splošnega značaja, saj obsega vrsto zahtev in priporočil glede izglasovanja globalnega zaščitnega zakona in glede ovrednotenja slovenskega jezika in slovenske kulture v goriški stvarnosti.

Bo dokument, o katerem naj bi sicer še razpravljali, tudi tokrat ostal samo dokument?

Aretirana razpečevalca

Za zapahi v gorškem zaporu sta se znašla 23-letni Fabio Pavesi, obrtnik iz Fare in njegov prijatelj, 21-letni Fabrizio Del Bene iz Koprivnega. Aretirali so ju orožniki iz Gradišča zaradi posesti in razpečavanja mamila. Pri podrobnem pregledu so namreč pri njiju našli okrog 60 gramov hašiša in 3 grame herojina. Mamilo je bilo pripravljeno v dozah.

Predstavitve amaterskih dramskih skupin iz Gorice

Že dalj časa se je v Gorici čutila potreba po predstavitvi amaterskih dramskih skupin, ki že nekaj let bogatijo goriški kulturni prostor. Zato je pobuda, ki sta jo dali goriška občinska uprava in rajonska skupščina iz Stražice toliko bolj dobrodošla. V prihodnjem mesecu novembru se bo tako v našem mestu prvič odvijala manifestacija, na kateri se bodo predstavile kar štiri tukajšnje amaterske dramske skupine. Ena izmed teh je tudi dramska skupina Prosvetnega društva «Štandrež», ki se bo občinstvu

predstavila z Molierovim «Namišljenim bolnikom».

Predstave se bodo odvijale v Kato-liškem domu v Gorici s pričetkom ob 20.30. Spored pa je naslednji: ponedeljek, 31. oktobra, Piccolo Tespi «La lezione», režija Marino Carpi-gnani; sobota 5. novembra Piccolo teatro Città di Gorizia «Alice», režija Alfio Bertoni; sobota, 12. novembra, dramska skupina Štandrež «Namišljeni bolnik», režija Emil Aberšek; sobota, 26. novembra, Collettivo Terzo teatro «Il dottor Knock, ovvero il trionfo della medicina», režija Mauro Fontanini.

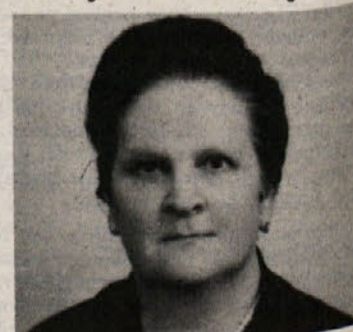
GLASBENA MATICA s sodelovanjem z ZSKP in ZSKP priredi

komorni koncert
SKUPINE
«CAMERATA
SLOVENICA»

Nastopajo: PRIMOŽ NOVŠAK - violina, MONIKA SLAKAR - violina, BOGOMIL KOSI - viola, CIRIL SKERJANEC - violončelo, ACI BERTONCELJ - klavir. Sobota, 29. oktobra, ob 20.30 v Kulturnem domu.

Vabljeni!

Umrla je Marija Čermelj

Kdo od starejših Goričanov se ne spominja Petra Čermelja, planinskega Ciklaminčaka, dolgo let vzpodbujevalca in organizatorja planinskega društva v Gorici! Že precej let je, kar je odšel za zmeraj, te dni pa je za njim odšla še njegova življenjska družica Marija Komel.

Pokopali so jo v ponedeljek, na gorškem pokopališču, v družinskem krogu. Marija je bila po rodu iz Solkana, kjer se je rodila pred 85 leti v družini gostilničarjev. S pokojnim Čermeljem sta se poročila leta 1922 in zatem dolgo let vodila trgovino jestvin na Korzu, kjer je bilo tudi nekakšno občasno shajališče najbolj vnetih in vztrajnih članov, po vojni obnovljenega planinskega društva.

Žal je bila dolgo let zelo bolehnna in priklenjena na dom. Sorodnikom, sinovoma Borisu in Branku izrekamo naše sožalje.

Dijaki napovedujejo danes protestno manifestacijo

Zamude in prenatrpani avtobusi podjetja APT

Precej negotovanja je že nekaj tednov med dijaki, ki se vozijo v šolo iz raznih krajev. Razlogov za negotovanje je menda kar precej, od prenatrpanih avtobusov do občutnih (in rednih) zamud v jutranjem času. Kako odpraviti zgoraj omenjene pomanjkljivosti, ki ostajajo kar naprej, klub številnim dosedanim opozorilom?

Dijaki so za danes zjutraj napovedali protestno akcijo pred avtobusno postajo v Gorici v upanju, da bo oblika protesta zalegla. O pomanjkljivostih v delovanju pokrajinskega prevoznega podjetja je bilo slišati tudi na zadnji seji pokrajinskega sveta.

Kakšno je pravzaprav stanje? Prav

gotovo kritično in ga v kratkem času najbrž ne bo mogoče popraviti. Komisija, ki upravlja pokrajinsko prevožno podjetje je namreč prav včeraj posredovala podatke, ki so sami na sebi dovolj zgovorni. V času med 6.30 in 8.30 imajo na avtobusih vsak delavnik okrog 5.000 oseb z abonmajskego vozovnico. V tem času je polno zasedenih 46 avtobusov in zaposlenih 54 uslužbencev. Kar 40 avtobusov vozi v tem času predvsem dijake v Gorico. Vseh dijakov, ki se redno vozijo iz raznih krajev pokrajine v Gorico, je okrog 2.800.

To z drugo besedo pomeni, da so polno zasedena vsa razpoložljiva vozila in vse osebe. Težko bo zatorej stanje tako ali drugače spremeniti ali popraviti.

Odbor društva krvodajalcev

Te dni se je sestel novoizvoljeni odbor društva prostovoljnih krvodajalcev iz Doberdoba. Na seji so se poleg drugega pomenili o porazdelitvi odgovornosti. Predsednik društva bo še naprej Jožef Ferletič, podpredsedniške dolžnosti bo opravljal Mario Peric, tajnica pa bo Marina Marušić. V odboru so še Marino Lakovič, Ivanka Babnik, Evgen Gergolet, Karlo Ferfolja, Marino Frandolich, Ladislav Gergolet, Oskar Baldan, Berto Jelen, Miloš Devetta in Aldo Cadez.

TATOVNI VLOMILI V TOBAKARNO NA KORZU

Neznanci so v torek ponoči vlomili v tobakarno Nerea Burdina na Korzu Italija 129 in odnesli precejšnjo količino kolekov, kolkovanih papirjev, cigaret, vžigalnikov in drugega blaga, ki ga je mogoče novčasti brez prevelikih težav in nevarnosti.

Ukradeno blago je vredno okrog 3 milijone lir. V trgovino so vdrli potem, ko so odstranili žabico na vratih. Prisotnost nočnih gostov so lastniki ugotovili včeraj zjutraj, ko so prišli odpirat trgovino.

V Foljanu zadruga pletilcev

Pletenje košev in drugih predmetov iz čibja je bilo v Foljanu in drugih okoliških krajev v prejšnjih desetletjih močno razširjeno. Potem je ta dejavnost, ki je bila nekajda skorajda glavni in edini vir zaslužka, prenehala.

Tako bodo jutri zvečer na županstvu v Foljanu formalno ustanovili zadrugo, ki bo združevala pletilce in tudi skrbela za prodajo izdelkov. Slovesnost bo ob 18.30.

Obisk vojnih invalidov

Skupina vojnih invalidov s Tržaškega in aktivistov narodnoosvobodilne vojske, žal je bila včerajšnja informacija netočna, saj v skupini ni bilo tovaršev iz Ljubljane in drugih krajev matične domovine, si je v nedeljo,

po obisku na glavnem pokopališču in ogledu spomenikov v Štandrežu in Podgori, ogledala tudi spomenik v Pevmi, ki je bil med partizanskimi obeležji na Gorškem postavljen kot prvi, takoj po vojni.

Gostje so si ogledali tudi Kulturni dom v Gorici, popoldne pa so se odpeljali v Števerjan. V Števerjanu, pri Štekarjevih je bila zatem tudi prijetna družabnost ob zaključku obiska.

Čestitke

KARLO PRINČIČ iz Pevme praznuje danes svoj 71. rojstni dan. Vse najlepše mu želijo domači.

Razstave

V okviru bogate umetniške sezone galerija Meblo v Novi Gorici predstavlja zmeraj nove likovne ustvarjalce. Sedaj je odprta razstava risb, ki so delo Dragana Karagića. Razstava bo odprta do 5. novembra in sicer ob delavnikih med 8. in 19. uro.

Prispevki

Gostilna Devetak, Vrh je za Kraške krte prispevala 60.000 lir.

Dorko Vižintin iz Dola, 10.000 lir za sekcijo krvodajalcev iz Doberdoba.

Namesto cvetja na grob Guerrina Marsona daruje družina Cijak 30.000 lir za SD Sovodnje in 20.000 lir za Društvo krvodajalcev.

razpisuje

ABONMA ZA SEZONO 1983-84 V GORICI

Vpisovanje abonmentov pri blagajni Kulturnega doma v Gorici, Ul. Brass, telefon 33288, od 12. do 15. ure do jutri, 28. oktobra.

Opozarjamo, da je abonma za red B že razprodan.

Kino

Gorica

VERDI 18.00-22.00 «I nuovi mostri»
VITTORIA 18.00-22.00 «La zia eretica». Prepovedan mladini pod 18. letom.

CORSO 17.30-22.00 «Sing Sing».

Tržič

PRINCIPE 18.00-22.00 «Tuono blu».

EXCELSIOR 18.00-22.00 «F ash down».

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00-20.30 «Meč Kralja Ar-turja».

SVOBODA 20.00 «Inšpektor Neroda».

DESKLE Danes zaprt.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Centrale, Trg republike 26, tel. 72341.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Marzini, Korzo Italija 89, tel. 84443.

Zanimivi razstavi v kavarni Specchi in galeriji Barbacan

V kavarni «Specchi»

V severnem delu znane tržaške «elitne» kavarne Specchi na Trgu Unità, kjer je pred meseci zelo uspešno razstavljal najstarejša in verjetno najveljavnejša tržaška umetnica Pedra Zandegiacomo, so se v torek, 25. t.m., predstavile tržaškemu občinstvu štiri tržaške likovnice v skupnem nastopu, vsaka s štirimi, petimi deli. Gre za dve slikarki in dve grafičarki, od katerih so tri že močno uveljavljene, ena pa si šele utira pot, a že dosega lepe rezultate.

Alice Gombacci je znana tudi daleč izven naših ožjih deželnih meja tako po svojih oljih, kot tudi po svojih skulpturah ali boljše plastikah, v katerih ji služi za motiv skoraj izključno ali vsaj v pretežni meri ženska ali točneje žensko telo, saj skoraj vedno upodablja golo žensko v dokaj obilnih in na zelo svojstven način zaobljenih konturah. Tudi na tej razstavi moremo videti nekaj njenih tovrstnih del.

Nelda Stravisi je znana bolj kot grafičarka kot pa kot slikarka. Kdor sledi njeni dejavnosti, bo tudi ob tej priložnosti ugotovil, da je zelo dosledna in v zvezi s sebi in svoji motiviki, dosledna torej v tehniki in motiviki, ki jo bogato nabira po starih gradbenih strukturah in starih domovih po našem Krasu, po cerkvah, po naših «kalunah», reliefih, zidovih itd. Na platno ali v tem primeru na papir prenaša v svoji tehniki in v zelo nežnih, prijetnih barvah razna znamenja, kot so špirale, golobi, križi in še marsikaj, kar vzbudi njeno zanimanje pri iskanju motivov.

Graziella Petracco je prav tako dosledna sebi. Petraccova, ki je verjetno najbolj značilna tržaška akvafortistka, se nekako ne more ločiti od morja ali točneje od objektov, ki so tako ali drugače povezani z morjem. Tokrat je dala na ogled nekaj ostankov bivših plovil, malih čolnov, ki so tudi v svojem razsulu še živi. Zelo lepo je tudi njeno razstavljeno mostiče, ki prav tako kaže svojo dolgaletnost.

Najmlajša med razstavljalci je Clelia Mazzoli, za katero smo že rekli, da si šele utira pot. Vendar gre njena pot kaj strmo navzgor. Je mlada, ohranja figurativno govorico, ki pa je že na samem robu zadavne izraznosti. Njena olja so značilna tudi po tem, da poznajo bolj skromno barvno lestvico.

Odprte razstave, ki bo trajala nekaj dvanajst dni, je priključilo v kavarno zelo veliko občinstva, pa čeprav je bilo v torek, ko je kavarna zaradi tedenskega počitka zaprta. Iz tega sledi, da so umetnice, ki sodelujejo na tej razstavi, v našem mestu zelo znane, popularne.

V Centru Barbacan

Galerija Centro Barbacan na Trgu Barbacan v Trstu, ki že vrsto let uspešno deluje v režiji turistične ustanove za Trst in tržaško obalo, ima v svojem programu tudi kulturno, predvsem pa umetniško izmenjavo s tržaškimi zaledjem, torej s Slovenijo, Hrvaško, pa tudi avstrijsko Koroško. Še posebej pa se trudi, da bi tržaškemu občinstvu posredovalo likovno stvarnost Italijanov iz Istre in Kvarnera. In v smislu te zavzetosti umet-

niškega središča sta se pred časom predstavila tržaškemu ljubiteljem umetnosti Stipanov in Paladin. V torek, 25. t.m., pa je prišel na vrsto reški italijanski likovnik Gianfranco Miksa.

Gianfranco Miksa, ki spada v zrelo, zelo ustvarjalno življenjsko dobo in s katerim smo se pred leti že srečali na neki razstavi v Miljah, je učenec znanega reškega likovnega pedagoga Romola Venucija, a se je strokovno dopolnjeval tudi v Rimu, kjer je posejal tečaj za scenografijo na tamkajšnji Accademiji di Belle Arti. V Trst je prinesel na ogled dober duhat svojih po večini večjih del, akrilov ali položčenih olj, ko so naravnana na temo «Morje, vedno morje», kot je naslovil svoje prvo tovrstno

srečanje s tržaško publiko. Vendar je njegova razstava bolj posredno morda in bi bil morda bolj primeren naslov «ob morju», saj so vsi ali skoraj vsi njegovi motivi zajeti na robu morja, v zalivu ali celo šele v ladjedelnici. Vendar je to le stranskega pomena in daje razstava vtis tematike in tehnične celote, pač zaokrožno podoba čustev nekoga, ki morje zares neposredno doživlja.

Ob odprtju razstave je mladi Diego Arich posredoval občinstvu tudi tri priložnostne poezije italijanskega pesnika Maria Schiavata, ki jih je Borisav Ostojić že prepešnil v hrvaščino. Razstava reškega slikarja, ki bo trajala do 6. novembra, je vsekakor vredna zanimanja in tudi obiska. (Fre)

Tapiserije Cvetke Miloš

V ponedeljek, 17. oktobra, so v prostorih Kulturnega društva Ivan Grbec otvorili razstavo tapiserij Cvetke Miloš. Umetnica je pred tem razstavljala tudi v Gregorčičevi dvorani kamor jo je povabilo Društvo zamejskih likovnikov. Tapiserije Cvetke Miloš so nekaj posebnega, kar dokazujejo tudi številna priznanja, saj nam umetnica predstavlja nenavadno izdelane umetnine, ki niso le prenašanje nekega grafičnega osnutka na volno, a predstavljajo samosvojo umetniško iskanje med možnostmi, ki jih ponuja svojevrsten material, to je volna.

Cvetka Miloš, doma iz Brežic v Sloveniji, je diplomirala na višji pedagoški šoli v Zagrebu iz likovne smeri. Občasno se ukvarja tudi z oblikovanjem okrasne keramike in s keramičnim ter kovinskim nakitom. Z umetniškim tkanjem se je začela baviti okrog leta 1960, za ustvarjanje tapiserij pa se je odločila okrog leta 1965. Tapiserija in slikarstvo sta danes glavni panogi njenega likovnega ustvarjanja. Doslej je razstavljala na dvaindvajsetih samostojnih ter petindvajsetih skupinskih razstavah. Leta 1980 je prešla na mednarodnem rokodelskem sejmu v Münchnu zlato kolajno, v Sloveniji Gradcu na tretji razstavi sodobne slovenske umetne in ljudske obrti pa naslov «mojster umetne obrti». Njene tapiserije krasijo reprezentančne prostore štirinajstih objektov v Jugoslaviji, več del je v zasebni lasti v Švici, Nemčiji, Franciji, Avstriji, Kanadi, ZDA in Italiji.

Že na prvi pogled je razstava Cvetke Miloš enkratna. Užitek pa je bodisi za poznavatelje te umetniške zvrsti kot tudi za tiste, ki je niso vajeni. Seveda je že razstava tapiserij nekoliko nenavadna. Navajeni smo namreč gledati predvsem grafiko ali slikarstvo. Počeg tega pa so tapiserije Cvetke Miloš posebne, ker na izviran način oživljajo volno in včasih delujejo skoraj kiparsko, plastično.

Tapiserije poznamo v glavnem v obliki tepihov, ki jih obesimo na stene in ki imajo podobno vlogo kot grafike ali slike. Pri izdelavi tapiserij sodeluje ponavadi umetnik (slikar ali grafik), ki pripravi osnutek, podobno kot za svoje običajno delo, tkalec pa po točnih navodilih «prenese» načrt na statve.

V primeru Cvetke Miloš pa najdemo čisto nove rešitve. Predvsem je treba povedati, da umetnica sama pripravi načrt za tapiserijo in jo nato sama tke. Lahko bi njeno delo primerjali delu kiparja, seveda sodobnega, večkrat abstraktnega kiparja, ki raziskuje svoj material in ga predčuje in mu daje vedno nove oblike. Za Cvetko Miloš je ta material volna, čista ovčja volna, nepredelana, včasih pa tudi svila in bombaž.

Tapiserije, ki so izdelane s posebno izvirno tehniko, to je v dvojnem prepletu, s pomočjo okvirja in ne, kot sicer, s statvami, nosijo vedno neko sporočilo in jih moramo gledati prav tako, kot če bi gledali grafike, slike ali kipe, kjer pri vsaki zvrsti upoštevamo tudi material in tehniko. Skulpturo ocenjujemo z drugačnimi merili kot grafiko, tako da moramo ocenjevati tudi tapiserijo z novimi merili.

In nedvomno tudi te tapiserije niso le okrasne, ampak vzbujajo gotove občutke. Da bi dosegla svoj cilj, uporablja Miloševa material res mojstrsko: z večplastnostjo, stopnjevanjem barv, ekonomijo in načrtovanjem prostora, uporabo dodatnih materialov, kot so leseni obroči, ogledalca, ipd., ki jih vplete v volno, ustvarja celote, ki jih vsakič preveča nov motiv in novo sporočilo. Miloševa je glede tega še sama hotela poudariti, da je vrednost tapiserij predvsem v tem, da so vsi efekti v teku dela in da gradi tapiserijo kot hišo, od osnove do vrha, brez poznejših dodatkov in rezov.

BARBARA GRUDEN

● Stalni dirigent gledališča Verdi bo zapustil Trst in prevzel mesto stalnega dirigenta operne hiše «San Carlo» v Neaplju. Odločitev mladega dirigenta je v Trstu že povzročila vrsto polemik. Oren pa svojo odločitev utemeljuje s tem, da vodstvo Verdija nima pravega posluha za določene umetniške predloge, predvsem je dirigent kritičen do nekaterih članov orkestra. Oziroma, trdi, da bi bilo potrebno nekatere člane zamenjati, če bi hoteli imeti resnično dober orkester. Ker pa so močni odpori do zamenjav, je Oren sklenil zapustiti Trst, češ da ne pristaja na vztrajanje v «poprečnosti».

Za aerobiko potrebna postopna priprava

11.

Morda bo zanimivo, da odgovorim na zastavljeno vprašanje z izjavo Jane Fonda, avtorice aerobne gimnastike, kakršno uvajajo tudi pri nas v Jugoslaviji. V svoji knjigi «Fitness» piše, da zelo rada teče na pet do sedem kilometrov, včasih tudi na enajst.

Potemtakem: Komur je ljubša gimnastika, naj gre po dvakrat tedensko v telovadnico in vsaj enkrat na teden na gozdno stezo; komur pa je ljubši vzdržljivostni tek, naj teče dvakrat, trikrat na teden, vendar naj ne zanemarija gimnastike.

Kako ocenjujete novo pojavno obliko v telesni kulturi, ki se imenuje aerobni ples?

Uloga: Začelo se je v ZDA, kjer je znana filmska igralka Jane Fonda uveljavila v ritmični gimnastiki načela športnega treniranja. Namesto da bi ženske tekale, jih vabi v plesne dvorane, kjer intenzivno telovadijo. Zgledovala se je pri Kennethu Cooperju. Stvar se je razširila tudi v evropske dežele, zlasti v ZRN, Veliko Britanijo in Švedsko.

Aerobika je zajela na milijone žensk. Letos so začeli tudi v Ljubljani. Velikanska reklama. Ilustrirane revije samo za aerobni ples, strokovnjaki zlasti zdravniki pa imajo tudi pomisleke.

Kakšne pomisleke imajo zdravniki? Uloga: «Val navdušenja za aerobni ples je zajel milijone ljudi, zlasti žensk. Plešejo vitke in močne, mlade in stare, vadba pa je fiziološko zahtevna. Reklama je pretirana, marsikdo pričakuje, da bo v nekaj tednih izgubil odvečne kilograme.

Zdravniki priporočajo postopnost. tako tudi slovenski športni zdravnik dr. Vanja Vuga, ki se je oglašil v našem tedniku Teles. Prof. dr. Wildor Hollmann opozarja na preveliko obremenitev za srce. Prof. dr. Armin Klümper se boji za sklepe in za vezno tkivo. Prof. dr. Manfred Stenbach (trikratni nemški prvak v skoku v daljavo) proti komercialnim plesnim zavodom, za strokovno vodstvo. Nemška zveza je namreč izobrazila že 6.000 vaditeljev in vaditeljic.

Kako kanalizirati, kako usmerjati novo gibanje, da ne bo nezgod?

Uloga: «Jürgen Palm pravi: naše obljube ne smejo biti pretirane. Z aerobiko ne morete postati čez noč vitki, mladi, lepi, potentni in samozavestni. Nevarno je govoriti o aerobiki kot drogi, kar lahko povzamemo iz gesel v ilustriranih časopisih. Nemška športna zveza je vključila aerobno gimnastiko v svoj letošnji program po istih športnih načelih, kakor tek v naravi, plavanje in akcija «trim 130». (Trim 130 pomeni poziv k previdnosti...) Začeti postopno — pripravljalni tečaj po načelih Kennetha Cooperja — vaditi intervalno — poučiti udeležence, da ne gre samo za gimnastiko, da Jane Fonda tudi teče. Sploh, da gre za zdrav način življenja. Potrebna je seveda tudi posebna skrb za vzgojo kadrov.»

Profesorja Uloga smo še vprašali kako gledajo strokovnjaki na nov pojav v telesni kulturi.

Uloga: «Prvi, ki je navdušil svet za domačo gimnastiko je bil danski higienik Per Müller. Ko je izdal leta 1904 svojo znamenito knjigo, imenovano «Moj sistem», so jo v nekaj letih prevedli v 22 jezikov. Prepriča-

nje, da je človek dolžan sam skrbeti za svoje zdravje se je razširilo zlasti med izobraženci. Ljudje so nekaj časa vneto telovadili, z leti pa so se raje odločili za razne športne zvrsti ali pa za lagodno življenje.»

Aerobni ples — lahko bi ga imenovali tudi gimnastike z glasbo, pomeni korak naprej. Predvsem gre za redno vsakdanjo vadbo po načelih športnega treniranja. Glavni smoter ni vzdržljivost za tek v naravi, tudi ne gibalna izurjenost, kakršna se kaže na primer v obvladanju žoge, temveč skladno razvita postava. Tako pomeni aerobni ples bolj proti odvečnim kilogramom in proti zanemarjenim mišicam.

Seveda pa vadba sama, čeprav zelo intenzivna, ne zadostuje. Zagovorniki aerobnega plesa se zavzemajo tudi za zdrav način življenja, predvsem za vsakdanjo hojo po opravih ter za opuščanje vožnje z avtomobilom in za vzpenjanja v dvigalom. Jane Fonda priporoča mero v hrani, manj mesa, več zelenjave in sadja. Natančna je tudi glede soli, sladkorja, alkohola in maščobe. Ne gre potemtakem samo za vsakdanjo gimnastiko, ki traja za izurjene kar celo uro, temveč hkrati za pravilen odnos do hoje in za kar najbolj skromno in nezapeljivo prehrano.

Torej aerobika za vse!

Aerobika za vse vendar kot rečeno pametno. Mladim športnikom lahko priporočamo aerobiko, vendar ne sme to biti primarna športna panoga. Aerobika naj služi le kot dopolnilo mladinki, ki se že ukvarja s kako športno panogo. Aerobika za starejše z usposobljenimi vaditelji, ki bodo znali to novo modno muho na pravilen način podati «uporabnikom». Ob koncu naj povemo, da sta izšla v Sloveniji že dve reviji o aerobiki: izdajatelj je Antena. Zaključimo pa članek o aerobiki z esejem ob prevodu knjige «Workout» Jane Fonda. Esej je napisal prof. dr. Krešimir Petrovič iz Fakultete za telesno kulturo v Ljubljani.

Knjiga Jane Fonda Workout — moj sistem ni in ne more biti model ali celo sistem vadbe. Je le primer izbora vaj za sodobno žensko, prilagojen avtorici, njenim izkušnjam in potrebam. Lahko je spodbuda našim strokovnjakom, da vaje selekcionirajo, izberejo nove, pobrskajo po zakladnici naših vaj, prilagode vaje našim potrebam in izoblikujejo slovenski «workout», ki bo za naše ženske še bolj privlačen, in to za ženske različnih starosti, zdravstvenih stanj, poklica, socialnih možnosti in podobno.

Danes je na račun aerobike mnogo negativnih pripomb, čes da gre le za komercializacijo, narcisoidno razkazovanje vaditeljc, ki tega imena čisto ne zaslužijo, za ponavljanje istih vaj, počasno zldolgočasnevanje, neprilagojenost vaj vadečim, nehomogenost skupin.

Če se vprašamo, kaj naj bo končni cilj vadbe ob glasbi, aerobike. Potem lahko rečemo: tak model iz knjige moja metoda, ki bo naučil vadeče raznovrstnih vaj do tiste stopnje, da bodo lahko same (doma) ali v skupini na glasbo, ki jo bodo same izbrale, samostojno kreirale vaje. Tako bodo vaje osnova ekspresivne gibalne ustvarjalnosti posameznice. To pa ni samo vprašanje vadbe, temveč tudi oblikovanja osebnosti, humanosti in ustvarjalnosti.

M. ŠUSTERŠIČ

Bruno Križman

Amerika, Amerika

Kot prva pride domov hčerka iz državnega kolega s fantom. Košarkar je. Pravkar se je vrnil s turneje po Indiji in Sri Lanki. Vljudno pozdravi in se zatopi v televizor. Prideta Mr. in Mrs. Ta in Ta. Šablonski pozdrav in ogromna torta. Sledijo še drugi mistri s soprogami (skoraj), vsak par s torto, večinoma ledeno. Medtem ko se hladilnik nevarno polni z dobrinami, se moški spol zbere v salonu. Na mizi so razstavljena najina darila. Ženski spol se potuhne v dnevni sobi in brusi jezike. Pogovor s težavo steče. Najin načrt ne obrodi uspeha. Poskusiva razvozlati jezike z navadnimi vprašanji o krajih, ki jih nameravava obiskati. Drznem si trditi, da nekateri še nikoli niso bili daleč od doma. Končno se najde starček, ki... odkrije Ameriko in nama pove, da leži mesto Phoenix v Arizoni 30 tisoč (dobro sva razumela, ker je nekajkrat ponovil) čevljev visoko. Razočarana, da Slovenci na Everestu le niso bili na najvišji točki sveta, omagava pred tako senzacionalnim in neverjetnim odkritjem.

Ženske osvojijo parter s hitrim napadom. Na mizo pride ducat tort. Z Duškom se mastiva in iskreno hvaliva izdelke. Gospodinja se nenadoma spomni, da je bil Duško že v Izraelu in da je v kibucu vozil traktor. Duško postane takoj junak in častni meščan

5.

Wellingtona. Eden njihovih na kratko. «It's wonderful how much Bruno and Duško know about our country» (čudovito je, koliko B. in D. vesta o naši deželi), komentirajo prisotni najino zemljepisno predavanje. Od 34 prisotnih jih je le nekaj bilo v Gran Canyonu, eden v indijanskem naselju v Taosu, nihče v Yellowstonu. Res je Amerika neskončna, visok standard pa bi omogočal marsikakšen izlet. Ni časa Delati moraš za «more money» (več denarja).

Podobno se godi naslednji dan. Pripravljava prtljago za odhod naslednjega jutra. Ob devetih zvečer naju povabijo na obisk k znancom v mesto. Od farme je kakih 5 km poti. Pridemo k običajnemu Mistru. Kdo sva, kaj delava, najine družine. Poveva vse kot pri karabinjerjih. V salonu je pianino z odprto zbirko nabožnih himn, na steni pa cela serija neokusnih slik družinskih članov, o katerih zveva prav vse. Ko so vse informacije obojestransko izčrpane, nasvidenje, srečno pot. Vsega smo zamudili 15 minut. Hitimo k drugi družini, kjer se vse natanko ponovi. Gostitelji naju dobesedno razkazujejo kot dragoceno blago. Strašno, kako je Amerika brez informacij, da lahko tujec povzroči tak nemir.

Obiščeva še banko, kjer žito pretvarjajo v dolarje. V bližnji Wichiti nama organizirajo ogled tovarne letal «Beechcraft». 5000 delovnih mest, več kot polovica je žensk, strašen trušč. Nekdo se je pred časom zgražal, ker je v Moskvi videl ženske, ki so vozile mestne avtobuse. V tovarni je obupno. Prijazna stewardesa Hazel Kiper nama nalepi kartonček «Guest» in ogledava si vse, kot da bi izbi-

rala letalo. Najdražje velja milijardo lir. Med kupci so že imeli bivšega predsednika Johnsona, senatorja Goldwaterja, deseterborca Jennerja in še na stotine politikov, industrijcev, filmskih zvezd in poklicnih športnikov. Po naročilu je treba na letalo čakati 18 mesecev. Krize ni.

V Wellingtonu se čudijo najini želji, da bi obiskali staro zapuščeno pokopališče. Iz pionirskih časov je in najstarejši grob je iz leta 1867, ko so v teh krajih še tekli krvavi boji z Indijanci.

IV.

Po odlomek zgodovine ali bolje tragedije indijanskega prebivalstva greva v zvezno državo Oklahoma. V Green county (zeleni grofiji) je kraj z umetnim imenom Woolaroc (Wood-gožd, Lake-jezero, Rocks-stene), ki je menda tipičen primer prave vere ZDA, vere, ki upošteva predvsem denar. Kraj je ena bivših rezidenc super-petrolejskega kralja Franka Philipsa, ki je dal poleg vile sezidati tudi muzej, v katerem so ostanki iz časov, ko so beli priseljenci sistematično pobijali Indijance v imenu krščanske civilizacije. «Philips lodge» je velika zgradba, večinoma lesena, prepolna lovskih trofej Philipsa, z vsakovrstnimi darili imenitnih gostov, programi in drugo šaro. Potomci, ki se v villi zberejo ob posebnih prilikah, sedijo pri mizi po izvirnem načrtu in ob izvirnem cerimonialu. Vila je svetišče ameriškega apostola, petrolejskega magnata. Stara gospa, ki v njej dela kot vodič, ganjeno pripoveduje, kako je bilo, ko je bil Frank še živ in za stavo bi bila sposobna potočiti tudi kako solzo.

Prijateljska tekma v Trstu Bleda predstava

Italija (igralci pod 21. letom B lige) in Švica B
sta razočarali maloštevilne tržaške navijače

ITALIJA — ŠVICA 2:1 (1:0)

STRELCI: v 19. min. Cipriani, v 57. min. Marchand, v 88. min. Romano.

ITALIJA: Pacchiarotti (od 46. min. Pappalardo), De Simone (od 46. min. Bigliardi), Lucarelli (od 46. min. Galvani), Catto (od 46. min. Fusi), Baroni, Prognia, Calomacci (od 46. min. Bolis), Mattei, De Falco, Romano, Cipriani (od 73. min. Lorenzo).

ŠVICA: Brunner, Andermatt, Thevenaz, Forestier, Karlen, Kühni, Castella (od 46. min. Allia), Jeitzeiner, Mattioli, Perret, Bernaschina (od 46. min. Marchand).

SODNIK: Ryori (Madžarska). GLEDALCEV: 3.500

Italijanska državna reprezentanca (igralci pod 21. letom, ki nastopajo v drugoligaškem prvenstvu) je sinoči premagala švicarsko B reprezentanco. Tekmo so odigrali pred zelo maloštevilnim občinstvom, ki so bili nad igro, ki sta jo predvajali obe ekipi, zelo razočarani.

Tekma je bila namreč na zelo nizkem nivoju, saj smo bili pričakovani in nezanimivi igri. Pri Italiji se je poznalo, da je to selekcija, ki jo sestavljajo igralci, ki se med seboj sploh ne poznajo in bi bilo zato pravi absurd zahtevati od take ekipe katerokoli zadovoljivo kombinacijo ali ubrano skupno igro. Gostje pa so se izkazali s tehnično podpoprečno ekipo, toda z dobro atletsko pripravo. O tekmi ni mnogokaj povedati. Italija je v prvem polčasu imela rahlo terensko premoč, v drugem polčasu pa je nekaj več pokazala Švica.

Italija je povedla v 19. minuti po zaslugi napake švicarske obrambe v bližini sredine igrišča. Žoge se je postal hitri Cipriani, ki se je znašel sam pred vratarjem in ga premagal. Italija je obdržala pobudo, a je ni znala konkretizirati. V drugem polčasu je bilo več menjav. Švica pa je izenačila po zaslugi Marchanda. Proti koncu tekme je Italija zgradila nekaj nevarnih akcij, predvsem po zaslugi Romana in De Falca. In ravno iz kombinacije obeh igralcev Triestine je prišlo do zmagovitega zadetka za Italijo, ko je že kazalo, da se bo

tekma končala brez zmagovalca. V italijanskih vrstah so se nekoliko bolj izkazali Calomacci, Cipriani, Romano in De Falco, pri gostih pa sta nekaj več pokazala Karlen in Jeitzeiner.

IGOR PAVLETIČ

Kvalifikacije za Ol: Romunija-Italija 0:0 Oboji zamudili več priložnosti

Romunija — Italija 0:0

ROMUNIJA: Lung, Ungureanu, Bogdan, Stancu, Movila, Jovan, Lacatus (od 62. min. Geolga), Coras, Ultescu, Irimescu, Vaetus (od 46. min. Hagi).

ITALIJA: Galli, Vierchowod, Nela, Bagni, Righetti, Baresi, Fanna, Battistini, Iorio (od 56. min. Monelli), Marchetti, Massaro.

BRASOV — Za obe reprezentanci je bilo to srečanje glede uvrstitve na finalni olimpijski turnir v Los Angelesu dokaj pomembno. Po porazu proti Jugoslaviji in remiju z Nizozemci so morali Romuni proti Italiji nujno zmagati, «azzurri» pa prav tako niso skrižali želje, da bi v Brasovu dosegli obe točki.

Obema pa je spodletelo, čeprav so Romuni imeli nekaj zrelih priložnosti v prvem polčasu, Italijani pa v nadaljevanju.

Sicer pa je bilo srečanje dokaj gro-

bo. Pri tem pa ni brez «odgovornosti» preveč popustljivi bolgarski sodnik Dočev, ki je tako igro tudi dopuščal.

«Azzurri» so bili boljši od domačinov le v drugem polčasu, ko so s Fanno tudi izpeljali več protinapadov, ki pa jih niso znali izkoristiti. Naj dodamo še, da so Romuni prav v zadnji minuti zamudili edinstveno priložnost za zadetek.

V prihodnjem kolu bo Italija na Reki (9. 11.) igrala proti Jugoslaviji.

LESTVICA

Romunija	4	1	2	1	4:4	4
Jugoslavija	2	1	1	0	6:3	3
Italija	2	0	2	0	2:2	2
Nizozemska	2	0	1	1	0:3	1

9. 11. na Reki: Jugoslavija - Italija; 17. 12.: Jugoslavija - Nizozemska; 25. 1. 84: Italija - Nizozemska; 28. 3.: Italija - Romunija; 4. 4.: Nizozemska - Jugoslavija; 18. 4.: Romunija - Jugoslavija; 18. 4.: Nizozemska - Italija.

V PRIJATELJSKEM SREČANJU

«Plavi» razočarali

Švica — Jugoslavija 2:0 (0:0)

STRELCA: v 50. min. Sutter, v 82. min. Brigger.

ŠVICA: Berbic, In-Albon, Lande, Egli, Geiger, Wehrli, Schällibaun (od 88. min. Lüdi), Koller, Brigger (od 87. min. Zaugg), Hermann, Sutter.

JUGOSLAVIJA: Simović, Cukrov, Z. Cvetković, Bojović, Rožić, Radanović, Zl. Vujović, Šlišković (od 60. min. Baždarević), Kranjčar (od 67. min. Mance), Zo. Vujović, Halilović.

BASEL — V sinočni prijateljski nogometni tekmi je okrnjena švicarska reprezentanca zaslužno premagala Jugoslavijo, ki je nastopila brez svojih dveh «tujcev» Sušica in Peruzovića. Gledalci gotovo niso uživali ob tem srečanju, saj je bila igra dokaj raztrgana in polna napak.

Zmagali so domačini, ki so spretno izkoristili dve priložnosti s Sutterjem in Briggerjem.

S tako igro pa bo Jugoslaviji v nadaljnjih kvalifikacijskih tekmah za EP trda predla.

KVALIFIKACIJE ZA EP

Poraz Dancev

Madžarska — Danska 1:0 (0:0)

BUDIMPEŠTA — V sinočni kvalifikacijski tekmi za EP v skupini 3 je Madžarska s Kissovim zadetkom v 55. min. premagala Dansko z 1:0 (0:0).

LESTVICA

Danska	7	5	1	1	15:5	11
Anglija	7	4	2	1	19:3	10
Madžarska	7	3	0	4	16:15	6
Grčija	5	2	1	2	5:6	5
Luksemburg	6	0	0	6	5:31	0

SKUPINA 6

ZRN — Turčija 5:1 (1:0)

LESTVICA

Zah. Nemčija	6	4	1	1	13:3	9
Avstrija	7	4	1	2	14:7	9
Sev. Irsko	7	4	1	2	7:5	9
Turčija	7	2	1	4	5:15	5
Albanija	7	0	2	5	3:12	2

Sinoči v evropskih košarkarskih pokalih Italijani in Jugoslovani po pričakovanju

POKAL PRVAKOV

Sunair — Jollycolombani 88:77 (46:48)

OSTENDE — Jollycolombani iz Cantuja (Riva 24 točk) je zaslužno izgubil v Belgiji proti moštvu Sunaira (Harris 28 točk).

POKAL

POKALNIH PRVAKOV

Vevey — Simac 71:88 (24:44)

VEVEY (Švica) — V prvi tekmi osmine finala košarkarskega pokala pokalnih prvakov je milanski Simac po pričakovanju premagal švicarsko moštvo Veveya.

KORAČEV POKAL

Verviers — C. zvezda 89:95 (38:53)

VERVIERS (Belgija) — Ob dobri

igri Žižića (22 točk) in Nikolića (16) je beogradska Crvena zvezda zaslužno premagala belgijsko moštvo Verviersa. Pri Belgijcih sta bila boljša Američana McDonald (39 točk) in Pettierre (24).

Egzacibasi — Partizan 93:72 (49:30)

ISTANBUL — Beograščani bodo v povratnem srečanju imeli skoraj brezupno nalogo po tem spodrsnjaju. Američana Abromaitis (22 točk) in Haigler (19) sta bila najboljša strelca pri domačinih, Grbović (22) pa je bil najboljši od Beograščanov.

Zadar — Standard 104:81 (44:42)

ZADAR — Skroče (40 točk) je bil neustavljiv za Belgijce in tako so

Zadržani zlahka osvojili to srečanje. Pri gostih se je izkazal Američan Weatherspoon (28 točk).

Spartak Pieven — Bic 71:74

POKAL L. RONCHETTI

Partizan — Bata Rim 64:68 (38:40)

BEOGRAD — Američanka Menken (22 točk) je bila daleč najboljša na igrišču in je tudi odločila to tekmo v korist rimskih predstavnic, ki so zaslužno premagale domače moštvo Partizana.

OSTALA IZIDA

Minior Pernik (Bol.) - Bosna Sarajevo (Jug.) 90:55 (42:23); Porz Köln (ZRN) - Voždovac (Jug.) 62:68 (38:40).

ITALIJANSKI POKAL

Benetton — S. Benedetto 78:64

Triestina najela vratarja Zinettija

Triestina je, kot kaže, na jesenski nogometni borzi zelo aktivna. Začela je z odstopitvijo Ascagnia Parmi; v ponedeljek pa je od tretjeligaša Vicenze odkupila veznega igralca Dal Prà (letnik 1960), ki naj bi bil zamenjava Vailatiu, saj mu je po značilnostih precej «enak». Pomemben nakup pa je Triestina opravila včeraj. Od Bologne je namreč najela vratarja Zinettija (letnik 1958), ki je igral z bolonjskim društvom več sezon v prvi ligi in je sledil ekipi v hitrem padcu od prve do tretje lige.

Piquet obnovil pogodbo z Brabhamom

SAO PAULO — Svetovni prvak v formuli ena Braziljec Nelson Piquet je že obnovil pogodbo s firmo Brabham. Pogodba je enoletna in sodeč po tem, kar je izjavil Piquetov podjetnik Prado, je za brazilskega pilota nadvse donosna. Prado je tudi poudaril, da bo Brabham delno obnovil aerodinamičnost in turbo motor BMW svojih bolidov.

O tem, da odslej ne bo mogel več startati z napol praznimi rezervoari

za gorivo, se v svetu formule ena že dalj časa govori. Proizvajalci francoskih pnevmatik Michelin so med včerajšnjimi testi Renaulta v Imoli že preizkusili vrsto novih modelov, ki naj bi se tako hitro dotrajali. Poskusov sta se udeležila tudi nova pilota Renaulta Tambay in Warwick. Oba sta bila nad svojim bolidom navdušena in sta izjavila, da bosta prihodnje leto prevladala nad Ferrarijevo dvojico Arnoux - Alboreto.

Boniek (Juventus) izključen za eno kolo

Ker je v derbiju med Juventusom in Torinom nešportno reagiral na prekršek Zaccarellija, je disciplinska komisija diskvalificirala Juventusovega tujega asa Zbigniewa Bonieka za eno kolo. Okrog izključitve Bonieka, ki je brzkone vplivala na poraz Juventusa, je bilo v teh dneh mnogo govora, saj je Poljak zatrdil, da ni udaril Zaccarellija. Za eno kolo sta bila v A ligi izključena tudi Bergamaschi (Genoa) in Giovanelli (Catania).

V 1. kolu naši ostali praznih rok

Naši trije predstavniki so v promocijski košarkarski ligi startali neuspešno. Vsi trije so namreč v prvem kolu zaslužno izgubili.

Kontovelci so igrali že v soboto doma proti tržaškemu Libertasu (posnetek tega srečanja na sliki). Naši košarkarji so se nasprotnikom enakovredno upirali vse do končnih minut, ko pa so popustili in poraz je bil neizbežen.

Enaka usoda je doletela tudi poletove, ki so prvi nastop v tem prvenstvu opravili doma proti Ferroviariu. Lahko bi tudi zmagali. Dosegli pa so le 48 točk. S takim izkupičkom pa je tudi v tem prvenstvu skoraj nemogoče zmagati.

Boru Radenski pa ni uspel podvig v Miljah proti ekipi Casa del Frigo. Njihov poraz je bil zaslužen.

Skratka, nespodbuden pričetek prvenstva za naše tri predstavnike, ki so z različnimi cilji startali v tem prvenstvu. Že po prvem kolu pa so uvideli, da bo tudi letošnja liga izredno težka in da bo borba za točke neizprosna.

V soboto in nedeljo pa bodo imeli naši košarkarji «popravni izpit».

Pred sobotno tekmo jadrancev doma proti ekipi iz Trevisa

Crosato (Stefanel): Jadranovo občinstvo je čudovito

Tehnični vodja moštva Stefanel iz Trevisa, ki bo v soboto ob 20.30 igral v tržaški športni palači proti Jadranu v okviru 5. kola košarkarskega prvenstva C-1 lige, Crosato je takole začel najin telefonski razgovor:

«Najprej bi dejal, da je doslej najbolj presenetil prav Jadran. Bil sem prepričan, da jadrancev niso samo eni glavnih kandidatov za prestop v višjo ligo, temveč da so gotovo najmočnejše moštvo v tem prvenstvu. Takega začetka prvenstva s strani jadrancev zares nisem pričakoval. Da bi lahko to odlično moštvo kar dvakrat izgubilo doma, to mi zares ne gre v račun.

«Sicer pa ste tudi vi, kot eni izmed glavnih favoritov za prestop v višjo ligo, izgubili doma že v prvem kolu...» smo namignili Crosatu.

«Mnogi pravijo, da smo resni kandidati za napredovanje v višjo ligo. S tem pa se osebno ne strinjam. Naš

cilj je bil le ta, da zasedemo boljše uvrstitve na lestvici kot v minulem prvenstvu, ko smo se v določenem trenutku celo bali za izpad iz lige. Doslej smo svoj cilj krepko presegli. Ne gre namreč pozabiti, da smo lani po enajstih kolih imeli le šest točk, Enako število točk pa imamo letos že po štirih kolih.»

«To pa je bilo sicer tudi pričakovati, saj ste se krepko okrepili...»

«Res je, precej smo se obnovili. Skratka, zamenjali smo kar šest košarkarjev. Najprej bi hotel omeniti mladega Paitowskega. Star je 19 let, visok pa 195 cm in po mojem mnenju ima vse tehnične in telesne osnove, da bi lahko igral celo v prvi italijanski ligi. Dvajsetletni Tronchin je visok 2 m in je pod košema lahko zelo koristen. Iz Mester se je v naš klub vrnil Gallina, o Lucianu Metlici je odveč, da kaj povem, saj ga vsi poznate. Z nami pa je letos tudi Leo-

nardo Corò, ki je igral pri San Donato.»

«Po uvodnem spodrsnjaju ste nazivali tri zmage. Mislite po tej poti nadaljevati tudi v soboto v Trstu?»

«Po začetnem spodrsnjaju s Servolano je moštvo dobro reagiralo. Glede Servolane pa bi takoj pristavil, da je eno najugodnejših presenečenj tega začetka prvenstva skupno s Fiammo iz Bocna in delno z ekipo iz San Bonifacia. Kot Jadran pa tudi Castelfranco je doslej igral dokaj «čudno». Glede sobotnega gostovanja v Trstu pa naj recem, da bo to za nas izredno težka preizkušnja.»

«Česa se od Jadrana največ bojite?»

«Vsega! Jadran je izredno močno moštvo z dvema zares izvrstnima košarkarjema, kot sta Vitez in Ban. Bojim se točnega meta vseh Jadrancev igralcev.»

«Kaj pa menite o Jadranih publiki?»

«Skupno s Castelfrancom ima Jadran največ občinstva v tej ligi. Jadranovo občinstvo pa je izredno športno in moram priznati, da je kar lepo igrati v takem ambientu, kot je na Jadranih tekmah. Številno občinstvo, njegovo navijanje ustvari na košarkarskih tekmah pravo okolje za dobro igro. In upam, ali bolje sem prepričan, da bo tudi v soboto tako.»

Nedvomno lepo priznanje za naše navijače, ki se bodo gotovo tudi v soboto polnoštevilno udeležili Jadrancev srečanja proti košarkarjem iz Trevisa. Zmaga v Vidmu proti močni ekipi Abitare je vllla novega poguma in zanosa ne samo Jadrancev košarkarjem, temveč tudi številnim navijačem.

To pa je še kako pomembno za sobotno tekmo. (B. Laković)

V PRVENSTVU DEKLIC

Brežanke uspešne

CUS — Breg 0:3

(9:15, 7:15, 3:15)

BREG: E. in L. Žerjal, Pertot, Mar-menal, Taučer, Možina, Maranzina, Komar.

Mlade Brežanke so povsem brez težav odpravile zelo skromno ekipo CUS. Dolinčanke so tako še neporažene in o prvem mestu v skupini B prvenstva deklic bosta brzkone odločala spopadi s Kontovelom. Prvi bo na sporedu že v nedeljo. (V. M.)

SPD iz Gorice na «Srečanju»

SPD iz Gorice bo to soboto nastopila na popularni oddaji «Srečanje», ki jo vodi Mito Trefalt.

Goriški «planinci» se bodo na «Srečanju» (ob 20. uri po TV Ljubljana) spoprijeli z ljubljanskim S'ovanom.

● ODOBJARJI italijanskega državnega prvaka Santal so se uvrstili v finalni del medcelinskega pokala.

Pogovor s trenerjem združene ekipe Meblo Antonom Jurmanom

«Prepričan sem, da bo s časom ekipa igrala vse boljše»

Ekipa še ni igrala v popolni zasedbi - Kdo v diagonalni s Pesaresijevu?

V soboto doma s Coneglianom

Za našega edinega ženskega odbojarskega drugoligaša Meblo je bil nastop na 4. memorialu Nede Mijot zadnje preverjanje pred pričetkom prvenstvenega boja za točke. Žal pa niti ta dokaj zahteven mednarodni turnir ni razčistil nekaterih dilem, ki tarejo trenerja Jurmana. Poleg tega pa niti prikazana igra ni bila najbolj obetavna, tako da bo potrebno med prvenstvom še marsikaj popraviti in prizadevno delati. Še dobro, da za našo združeno šesterko prvi del prvenstva ni najbolj zahteven, a v drugem odločilnem, ko bi morala dekleta igrati v skupini boljših, prav gotovo ne bo možno več inprovizirati in ekipa bo morala pokazati veliko boljše uigranost, zanesljivo obrambo in prodoren napad. Pred samim pričetkom prvenstva, ko bo v soboto Meblo gostil v Nabrežini Volley iz Conegliana smo imeli krajši razgovor s trenerjem Jurmanom, ki nam je prijazno odgovoril na zastavljena vprašanja.

«Pred samim pričetkom prvenstva bo združena ekipa Meblo imela seboj skoraj dva meseca priprav. Kaj se bo zgodilo do dosedanjih treningih?»

«Mislim, da smo precej trenirali, čeprav ne dovolj ter glede na prikazano igro, bi lahko napravili še veliko več. Kot se pač čisto dogaja med pripravami, smo imeli nekaj težav in ekipa ni bila nikoli v popolni zasedbi. Ne glede na to, pa so bile priprave v celoti dobre, ker ne smemo pozabiti, da nastopajo v združeni šesterki igralke dveh društev, kar je delo še dodatno obremenilo.»

Memorial Nede Mijot je bil za Meblo zadnja preizkušnja pred prvenstvom

«Znotraj same ekipe je prišlo do nekaterih sprememb. Na katere igralke računa pred pričetkom prvenstva?»

«Začetni organik se je skrčil samo za dve odbojkarici, ker bo mlajša Klemšetova nastopala za Breg, Merviceva pa za Kontovel. Tako je ostalo 11 igralok, ki bodo branile barve Mebla v prvenstvu B lige.»

«Tvoje varovanje so odigrale precej prijateljskih tekem in so se udeležile več turnirjev. Kaj so pokazale te predprvenstvene tekme?»

«Mislim, da igranje na turnirjih ni najbolj primerno. Za nas bi bilo boljše, da bi bili odigrali samo prija-

teljske tekme z različnimi nasprotniki. V pripravljalni dobi ni bistvo v tem, da zmaga ali pa, da osvojiš prvo mesto na turnirju. Nastopi na turnirjih nam niso dali zaželenih napotkov. Najbolj sem bil zadovoljen z dvema prijateljskima tekmama z Rije-ko, ker so prišle na dan nekatere pomanjkljivosti. Velja več poraz z objektivno boljšim nasprotnikom, kot zmaga s slabšim.»

«Kako je glede uigranosti ekipe in z začetno postavu?»

«Iz objektivnih razlogov se nisem mogel odločiti, kdo naj bi igral v diagonalni s Pesaresijevu, ker je bila

Kusova dolgo časa poškodovana. Edina, ki pride v poštev, pa je Vida Legiša. Nedeljski memorial pa je pokazal, da je Kusova povsem okrevala in njena pomoč bo izredno dobrodošla. Za prvi tolkaški mesti ni nobenih dilem saj sta Kraljeva in Maverjeva ter tudi Klemšetova dobri. Glede podajačic bi poudaril, da se trudijo, a pomanjkljivosti je v tem, da pri uhanju iz druge linije ne morejo sodelovati v kombiniranem napadu.»

«Pri posameznih igralkah je viden napredek.»

«O tem ni nobenega dvoma. Glede tehnike so igralke napredovale, kot celota pa je še nekaj težav.»

«Prvi del prvenstva združeni ekipi ne bi smel delati velikih preglavic za osvojitve enega od prvih treh mest.»

«Jaz sem optimist. Ob vsem tem pa ne gre pozabiti tudi na slučajne činitele, ki lahko marsikaj postavijo na glavo.»

«Kako pa bo v drugem delu, ko bodo nasprotniki veliko boljše?»

«Sedaj ne bi o tem dajal nobenih izjav. Čas bo tisti, ki bo še marsikaj razčistil. Prepričan pa sem, da bo ekipa igrala vse boljše glede uigranosti in posamezne igralke bodo pridobile na samozvesti, tako da tudi napredek ne bo izostal.»

«Kaj pa bi povedal še o samem nastopu na memorialu?»

«Z samo igro sem bil občasno zadovoljen. Končni rezultat pa ni najbolj razveseljuj. Pozabiti pa ne smemo, da niti tokrat nismo mogli igrati z najboljšo postavu.» (G. F.)

V SOBOTO NA «PRVEM MAJU»

Veliko pričakovanje za mednarodni turnir v gimnastiki

V soboto bo na stadionu «1. maj» v Borovem športnem centru mednarodni turnir v športni ritmični gimnastiki za «Modri kij», ki ga prireja gimnastični odsek SZ Bor. Kot smo že poročali bodo nastopale telovadke iz Zagreba, Ljubljane in Trsta, ki se bodo pomerile med seboj v petih orodjih.

Tekmovateljice so še zelo mlade, saj ima najmlajša komaj devet let, najstarejša pa tudi še ni polnoletna. Kljub temu lahko pričakujemo zelo privlačne nastope, saj so se nekatere izmed današnjih Borovih gostij udeleževale tudi mednarodnih tekmovanj v raznih državah.

Naj opozorimo, da je športna ritmična gimnastika telovadna zvrst, ki se v svetu izredno širi in razvija, pa smo zato prepričani, da bo ta kombinacija gibanja in g'asbe našla tudi pri nas mnogo občudovalcev.

P.

OBVESTILO

ZŠSDI

obvešča, da se je pričelo vpisovanje za plavalni tečaj v Lipici. Tečaj je namenjen otrokom, ki obiskujejo zadnje leto otroškega vrta, osnovno in nižjo srednjo šolo. Tečaj bo v treh turnusih (od 15. do 16. ure, od 16. do 17. ure ter od 17. do 18. ure). Informacije in vpisovanje na sedežu ZŠSDI v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20, telefon 767304 od 9. do 13. ure.

Na čelu ženske namiznoteniške A lige
Položaj nespremenjen

3. kolo ženskega prvoligaškega prvenstva je bilo le gola formalnost in torej prehodnega značaja, sprico nesporazmerja moči med nekaterimi ekipami.

Tako je Recoaro iz Bocna brez vsake težave obdržal vodilni položaj in je prepričljivo slavil sredi Ternija. Pri tem pa mu je pomagal tudi sodnik iz Benetk, ki se je v teh zadnjih letih «izkazal» s svojimi strogi in v večini primerov nesprejemljivimi ocenami. Zaradi smešnega «prekrška» prejšnjo soboto v Repnu je namreč naprtil drugi opomin najboljši igralki Vigorja Moronijevi, ki je bila tako izključena za eno kolo. To je isti sodnik, ki je že predlanskim povzročil nezasišeno izključitev Mauriellove za kar tri kola, proslavil pa se je tudi z namišljenima opominoma Sonji in Ervinu Doljaku. Če kdo res namerava moralizirati svet namiznega tenisa, bi se moral lotiti pri samem vrhu vsedr-žavne namiznoteniške zveze, ne pa se sramotno znašati nad igralci.

Tudi Kras ni imel nobenih preglavic v sardinskem glavnem mestu, saj je bil Cagliari povsem nedorasel tek-mec odlično razpoloženim krasovkam.

IZIDA 3. KOLA
Vigor - Recoaro 0:5, Cagliari - Kras 0:5.

LESTVICA
Recoaro Bocna 6, Kras 4, Stetan Neapelj 2, Cagliari in Vigor Terni 0. PRIHODNJE KOLO (5. 11.). Kras - Stetan, Vigor - Cagliari, Recoaro počiva.

MOŠKA C LIGA
Tudi 3. kolo moške C lige ni navrglo Krasu toliko zaželenih zmage. Moštvo Italcantieri iz Tržiča, ki ga je Kras lani z lahkoto premagal na kvalifikacijah, se je namreč letos okrepilo z dvema izkušenima tretjekategornikoma in zmaga Tržičanov je bila tako že vnaprej določena. Edino Edi Bole se je enakovredno kosal z nasprotniki in je osvojil obe delni zmagi za svoje barve.

IZIDA 3. KOLA
Duomofolgore - Italsport 3:5, Kras - Italcantieri 2:5.

LESTVICA
Italsport Mestre 6, Italcantieri Tržič 4, Duomofolgore Treviso 2 in Kras 0.

PRIHODNJE KOLO (6. 11.)
Kras - Duomofolgore, Italcantieri - Italsport. (B. S.)

Zakaj je ob robu naših nogometnih igrišč čedalje manj ljudi
Slaba raven, lažodna igra, tuji igralci in številne alternative odtujujejo navijače

Število navijačev, ki se zbirajo okrog nogometnih igrišč, kjer igrajo naše amaterske ekipe, stalno upada. To smo ugotavljali tudi lani, ko smo podali zaključno poročilo o naših ekipah. Temu pa smo bili priča tudi letos v zadnjih dveh derbijih na Pros-eku in Bazovici, kjer sta se pomerili Primorje in Kras, oziroma Zarja in Primorje. Na teh dveh tekmah se je zbralo res malo navijačev, ostalo jih je le majhen odstotek tistih, ki so pred leti tako srčno in burno navijali za domačo ekipo. Ali sta bila navdušenje in entuziazem pred leti le gola slučajnost, ali pa je zanimanje za «naš» nogomet padlo? O tem bi se dalo precej pisati, vendar smo se odločili, da slišimo prej mnenje navijačev. Zato smo o tem problemu začeli govoriti v nedeljo med derbijem Zarja - Primorje.

Med maloštevilnimi navijači smo zbrali tri. Enega starejšega, katerega smo seveda dali prednost, da je prvi odgovarjal, nato pa še dva mlajša. Vsem trem smo zastavili sledeče vprašanje. Zakaj se na naših nogometnih igriščih zbira vedno manj ljudi?

IVAN GRGIČ (Bazovica): «Glavni razlog je po mojem v tem, da naše ekipe imajo vedno več tujih nogometašev. Ta pojav je praktično odstranil od igrišč starejšo in mlajšo generacijo. Na igriščih ni več tiste borbenosti in agonizma kot nekdanj. Društva sedaj gledajo le na rezultat in to občutimo precej prav starejši, kajti društva bi morala gojiti tudi družabnost, prirejati izlete in se tudi več zanimati za vaško problematiko, saj v vasi se ne ukvarjamo le s športom. Vaško življenje je povezano tudi z drugimi problemi.»

MARJAN BLAŽINA (Prosek): «Kvaliteta našega nogometa je precej padla in ker kvalitete ni, je razumljivo, da tudi navijači obrnejo drugam. Po- zabiti sicer ne smemo pojasa Jadrana, ki je pritegnil veliko ljubiteljev nogometa v tržaško športno palačo. Vsi sedaj sledijo Jadranu, in seveda ko-

šarki in tudi zato je začelo upadati zanimanje za nogomet. Sicer pa moram priznati, da vsaj med mladimi, za naš nogomet ni več tistega navdušenja, kot je bilo pred leti.»

MILAN KALC (Bazovica): «Mladina rada kroži in se zanima le za vrhun-ske športe, zato so naši fantje začeli slediti Triestini oziroma Udineseju, čisto iz enostavnega razloga, ker v tek-mah, kjer igrajo naše ekipe, ni več tistega agonizma in borbenosti, ki sta bila pred leti. Poleg vsega tega pa bi postavil v ospredje še finančno plat. Danes so se vstopnice na igriščih krepko podražile. Če v soboto slediš Jadranu v Trstu, v nedeljo ne boš šel gledat denimo Zarja v Nabrežino, kaj-ti tudi bencin stane. In nazadnje se tudi urniki križajo, saj naše ekipe igrajo istočasno kot Triestina in Udi-nese, oziroma tekme se končajo le tik pred začetkom košarkarskega prvenstva, v katerem igra Bic in kateremu seveda sledijo tudi naši navijači.»

(B. Rupel)

Neznano —
Slivnica nad Cerknico

To nedeljo je SPDT priredilo tradicionalni vsakoletni avtobusni izlet v neznano, ki je tudi tokrat prav le-po uspel. Avtobus je bil poln planincev, ki pa so vedeli, da bo izlet dokaj prijeten in prav gotovo ne naporen; seveda je bila radovednost, kje je cilj njihovega izleta velika. V kaki urici se je neznanka razblinila, saj je avtobus zapeljal v Cerknico, kjer se je naposled ustavil, tu pa so naši člani, pod vodstvom tajnika SPDT Ervina Gom-bača, srečali člane pobratenege društva PD Integral iz Ljubljane, ki so prispeli v Cerknico tudi oni s polnim avtobusom. Začela se je enour-na hoja, ki je prisotne pripeljala na 1.114 metrov visoko Slivnico, prijetni vrh, na katerem je tudi planinska kočica. Vodič je bil domačin Kranjc, ki je prisotnim nazorno prikazal zgodovino tistih krajev. Pri koči na Slivnici, kjer med drugim poteka razširjena pot slovenske transver-zale, je komaj odprta planinska bratska pot iz Ljubljane do Reke. Planinci so nato pot »daljevali do Velikih Blok, kjer je bilo pravo slav-je in družabnost z jedačo, pijačo in glasbo. Po mnenju prisotnih je bil to nepozabni izlet, naši člani pa se bodo srečali s pobratanimi planinci Integrala, če ne prej, septembra pri-hodnjega leta, ko bo slavnostna o-tvoritev prenovljene kočice na Planin

Iz planinskega sveta

Jezero nad Bohinjskim jezerom, ki je last PD Integral.

Planinski fotograf Jaka Čop navdušil

Pred tednom dni se je v prepolni Gregorčičevi dvorani v Trstu začela predavateljska sezona SPDT. Gost večera je bil znani slovenski gornik in fotograf Jaka Čop. Predavatelj je prikazal serijo izredno lepih diapo-zitivov, ki so pravzaprav zapisi fo-tografa - krajinarja, ki neskončno ljubi gorski svet, doživlja naravo kot lirik, z njo čustvuje ter v njej odkri-va nedotaknjene vrednote in neskon-ko harmonijo. Tako je s slikami in besedo pričaral poslušalcem čudoviti svet pod Triglavom. Tik pred preda-vanjem pa so odprli razstavo Čo-povih črno-belih slik, ki se bo za-ključila danes. Naslednjega dne pa je Čop v Marijinem domu pri Sv. Ivanu prikazal otrokom osnovnih šol od Sv. Ivana iz Barkovelj in iz mestnega središča «Pravljico o Zla-torogu», katero je opremil s svojimi barvnimi diapositivi. Otroci so bili nad izvajanjem navdušeni. Isto prav-ljico je Čop nato ponovil v šoli K. Širok v Ul. Donadoni.

Naslednje predavanje SPDT bo v četrtek, 17. novembra, v Gregorčičevi dvorani v Trstu s pričetkom ob 20. uri. Predaval bo prof. Miljadin Černe na temo: «Safari v Tanzaniji». Predavanje bo opremil z barvnimi diapositivi.

Izlet za osnovnošolske in predšolske otroke

SPDT prireja to nedeljo, 30. okto-bra, v okviru delovanja športne šole - Trst prvi sezonski izlet za otroke slovenskih osnovnih šol in sloven-skih otroških vrtcev v Trstu in oko-lici. Zbirališče otrok in njihovih vod-nikov bo ob 9. uri na Trgu Oberdan, od koder jih bo naročen avtobus pe-ljal do avtobusne postaje med Na-brežino in Šempolajem. Tu se bo izlet za otroke začel. Potekal bo namreč mimo Katerne pejce, ve-like jame pod zapuščenim kamno-lomom ter še mimo petih naravnih in umetnih jasi pri Praprothu.

Delno bo izlet potekal po trasi orien-tacijskega pohoda SK Devin (izlet bo spremljal tudi vodič tega dru-štva), otroci pa bodo tudi po skupi-nah tekmovali v ocenjevalnem po-

hodu. Na travniku pa bodo na spo-redu razne igrice (otroški poligon ipd.), ki bodo veljale za točkovanje osnovnošolske olimpiade. Med poho-dom bodo dobili otroci zemljevide področja z ledinskimi imeni, tako da bodo od tega izleta odnesli kar naj-več, saj je ohranitev slovenskih le-dinskih imen v naših krajih bistve-nega pomena za naš obstoj. Povra-tek osnovnošolskih otrok bo ob 17.30 na Trgu Oberdan, kjer jih bodo po-čakali starši. (Odhod avtobusa od Katerne pejce bo ob 17. uri).

Istočasno s izletom za osnovnošolce bo tudi potekal izlet za otroke naših otroških vrtcev, ki jih bodo spreml-jali starši. Seveda bodo ti hodili dosti manj kot osnovnošolci (kako u-ro prvi, osnovnošolci pa približno tri ure in pol), zbirališče le-teh pa bo ob 10. uri na kraju, kamor pri-spe avtobus z osnovnošolci (pri trgo-vini Kraska obrt - Bor) malo po na-brežinski železniški postaji proti Šempolaju. Del poti bodo nato ho-dili skupaj, skupaj pa bodo tudi na travniku pri Praprothu.

Vpisovanje otrok je pri predstavniki-h športne šole po posameznih o-snovnih šolah ali pa na zbirnem kra-

ju na Trgu Oberdan. Vabljeni! Izlet bo ob vsakem vremenu!

SPDT vabi svoje planince, da se udeležijo nedeljskega neocenjevalne-ga orientacijskega pohoda, ki ga pri-reja Smučarski klub Devin. Odhod bo od 10. ure dalje iz Katerne pej-ce. Ob odhodu bodo udeleženci pre-jeli specialko, na kateri bo delno za-znamovana pot, ki jo bo treba pre-hoditi. Pohod bo ob vsakem vre-menu!

Tržačani na Cho Oyu niso uspeli

Včeraj je iz Himalaje prišla vest, da so se Tržačani, ki so naskako-vali himalajski osemtisočak Cho Oyu, obrnili ter dokončno odnehali z o-svajanjem. Sedaj so že na poti proti baznemu taboru. Tržačani so se obrnili na višini 6400 metrov zaradi slabega vremena, saj je začelo v zadnjih dneh na Himalaji snežiti ter pihati močan veter. Jesenski mons-un se namreč bliža, saj bi moral nasto-piti le čez nekaj dni. Drugih natanč-nejših podatkov nismo mogli izvedeti. To odpravo je organiziral tržaška sekcija CAI - Alpina delle Giulie ob 100-letnici svojega obstoja. Ob po-vratku Tonyja Klingendratha, Tullia Ferluge in ostalih adpinistov domov bomo točno izvedeli vse podrobnosti tega odmika in odprave same.

D. JELINCIČ

Naročnina: Mesečna 9.000 lir - celoletna 108.000 lir. - V SFRJ številka 10.00 din, naročnina za zasebne mesečno 100.000, letno 1000.000 din, za organizacije in podjetja mesečno 140.000 letno 1400.000 din.
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasni - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 39.000 lir. Finančni in legalni oglasi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 550 lir beseda. Ob praznikih: povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.

primorski

dnevnik

27. oktobra 1983

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubens 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

«Amnesty international» obtožuje

Kršitve človečanskih pravic

RIM — Mednarodna organizacija «Amnesty international» je objavila svoje letno poročilo iz katerega je razvidno, da se kršitve človekovih pravic v svetu nadaljujejo z nezmanjšanim zagonom.

«Amnesty international» je konkretno obtožila Italijo, da krši človekove pravice na področju oporečnikov vojaške službe ter ravnanja z zaporniki. Sem spada seveda tudi pretirano dolgo trajanje pripora pred sodnijsko obravnavo.

«Amnesty international» se seveda zadovolji le z navajanjem grobih kršitev človekovih pravic, ki zadevajo posameznike. Zato glede Italije ne omenja uradne politike pri ravnanju s Slovenci (vključno tudi druge manjšine), ki zahtevajo enakopraven sta-

tus z državljani večine.

Obtožbe proti Italiji in posredno proti drugim vladam pa so le medla slika vsega, kar se dogaja v svetu. «Amnesty international» šteje pol milijona članov v 160 državah na svetu ter zato predstavlja resnično moralno silo. V Evropi in Severni Ameriki so umori političnih nasprotnikov le izjema, so pa pravilo v afriških, azijskih državah in tudi v državah Latinske Amerike.

V poročilu na 351 straneh «Amnesty international» izraža bojazen, da bodo svetovne sile skušale izrabljati te podatke v politične namene, kot se je zgodilo s Sovjetsko zvezo (poljski primer), ZDA (Srednja Amerika), Anglija (falklandski spopad).

«Amnesty international» posveča

svojo pozornost Afganistanu (tisoči mučenih ali ubitih), 2.900 Gvinejcem, ki so pred šestimi leti izginili brez svedu; tisočim ubitih, ali pogrešanih v državah Latinske Amerike, množičnim procesom proti «reformistom» na Kitajskem, bičanju zapornikov v Afganistanu, mučenju in preganjanju v Iranu, kjer je bilo v nekaj letih več kot 600 «uradnih» smrtnih obsodb.

Poglavje zase je Afrika, kjer skoraj ni dežele, ki ne bi kršila človekovih pravic: v Ruandi so še pred kratkim prepovedali uporabo verig na gležnjih.

V vsej severni Afriki je mučenje političnih nasprotnikov na dnevnem redu. V Libiji pa je še vedno v veljavi fizična likvidacija sovražnikov revolucije.

«Amnesty international» obsoja tudi ravnanje izraelskih oblasti z Libanonci in Palestinci po vdoru v Libanon 6. junija lani.

□ MONTEVIDEO — Na tisoče Urugvajcev je ob desetletnici vojaške hunte demonstriralo proti režimu in zahtevalo boljše življenjske pogoje.

V četrti «Pocitos» se je zbralo okoli deset tisoč oseb, ki so glasno zahtevale povratek demokratičnega sistema. V znak protesta so v skoraj vseh domovih za petnajst minut ugasnili luč in udarjali po kozicah.

Najbolj ljubke noge v VB

Julie Stevens, 21-letno dekle iz mesteca Margate v Kentu, je premočno zmagala na natečaju za najbolj ljubke noge v Veliki Britaniji. Takoj po zmagi se je Julie takole nastavila fotografu (Telefoto AP)

Socializem in religija: danes javna razprava v Portorožu

PORTOROŽ — Informativna skupina pri svetu krajevnih skupnosti Portorož bo danes v dvorani Splošne plovbe Portorož pripravila pogovor o aktualni družbeni temi «socializem in religija». Na javni tribuni bo sodeloval tudi Stane Kolman, član predsedstva republiške konference SZDL in član komisije za odnose z verskimi skupnostmi SRS. Pogovora se bo nedvomno udeležilo večje število krajanov, ki jih zanimajo nekatera vprašanja o religiji v socialistični družbi. To bo zdaj že tretja javna tribuna, ki jo letos organizira portoroška informativna skupina, pripravljajo pa tudi že drugi dve. (BŠ)

Andropova zavarovali pri londonskem Lloyd

LONDON — Londonski Lloyd, britanska zavarovalnica svetovnega slovesa je zavarovala življenje in kariero vodje sovjetske partije in države Jurija Andropova za 37.500 dolarjev, približno 60 milijonov lir. Zavarovanje velja do junija prihodnjega leta, vendar ga ni podpisal sam Andropov, temveč londonski založnik Martin Robinson, ki bo v prihodnjih mesecih objavil knjigo «Andropov na oblasti», za katero so trenutno v teku drage in zapletene raziskave. Prezgodnji padec ali smrt sovjetskega voditelja bi uspehu knjige lahko škodila, trdi Robinson.

Andropov je trenutno star 69 let in njegovo zdravstveno stanje pa povzroča v zahodnih krogih zelo pogosto skrb in domneve o resnični naravi njegove bolezni, kot se je zgodilo na primer prejšnji teden, ko so odložili njegovo potovanje v Bolgarijo.

Založnik Robinson je bil torej mnenja, da se mu najbolj izplača zavarovati sovjetskega voditelja, čeprav je londonski Lloyd, upoštevajoč leta zavarovanja zaračunala dokaj slano premijo, kaže približno 11 milijonov lir.

Založnik Angelo Rizzoli začasno na prostosti

MILAN — Sodnika Pizzi in Brichetti, ki vodita preiskavo o aferi Rizzoli in o bankrotu bančnega koncerna «Ambrosiano» sta včeraj izpustila začasno na prostost Angela Rizzolija, bivšega predsednika največje italijanske založniške hiše, sicer pa člana tajne prostoziarske lože P-2.

Angelo Rizzoli je bil aretiran junija letos z obtožbo da je protizakonito konstituiral kapital v tujini s finančno operacijo, ki je panamski družbi Bellatrix dosodila 84 tisoč delnic založniškega koncerna. Glede omenjenih kapitalov (okoli 15 milijonov dolarjev, ki so bili na nekem Rizzolijevem tekočem računu v Švici) je nekdanji glavni direktor in pooblaščen upravitelj družbe Bruno Tassan Din trdil, da so bili neke vrste nagrada Rizzoliju, ker je prodal delnice lastne družbe ljudem, ki so bili povezani s tajno framesonsko ložo, Angelo Rizzoli pa je v samozagovoru vztrajal pri trditvi, da je šlo za denar iz drugih finančnih operacij.

Kaže, da so dosedanja izsledki preiskave podkrepili Rizzolijeve trditve, saj sta sodnika Pizzi in Brichetti v utemeljitvi svojega sklepa poudarila, da «so bila nasprotja med Rizzolijem in Tassan Dinom pojasnjena v korist prvega». Sodnika sta zato mnenja, da lahko začasno izpustita založnika na prostost, tudi ker ni več nevarnosti, da bi lahko skušal iztiriti preiskavo.

Razgrajanje je folklor

CHIETI — Ponočnjaki, veselite se! Pretor iz Chietija vam je naklonjen in njegova razsodba bo morda vplivala tudi na druge italijanske sodnike. Za sedaj se mu zahvaljuje devet občanov majhne vasi Roccapinalveti, ki so se pred časom pošteno napili in se odpravili po vaških ulicah, prepevajoč o dogodivščinah sv. Antona v puščavi, v slogu najlepše abruške tradicije. Njihovo prepevanje pa ni bilo vsem všeč, tako da je nekdo poklical policijo in jih prijavil sodišču zaradi razgrajanja. Dogodek se je pripetil 17. januarja, ko v Roccapinalvetiju praznujejo praznik sv. Antona.

Nicola, Dario, Orazio, Aquilino, Carlo, Marco, Enzo, Giuseppe in Maurizio so se tako včeraj znašli pred pretorjem in pričakovali vsaj slano denarno kazen. Bili pa so prijetno presenečeni, ko je pretor razsodil, da nikakor ne gre za razgrajanje, temveč za obujanje hvalevredne folklorne tradicije, ki ne sme iti v pozabo. Skratka, dragi bralci, če se vam pripeti, da nekoliko globlje pogledate v kozarec in se potem prepustite veselemu razpoloženju, vztrajajte pri tem, da pač ne razgrajate, temveč obujate ljudsko tradicijo...

Iz Kalabrije v Bern na sodišče

CATANZARO — Cataldo De Bartolo iz vasi Cruco (Catanzaro) je star 33 let. Leta 1975, ko je bil na delu v Švici, se je poročil s Švicarko Esther Stradler, ki mu je po nekaj mesecih povila sinčka, ki so mu dali ime Patrick. Zakon pa ni bil srečen, saj sta se zakonca vedno prepirala. Po nekaj mesecih neznoznega skupnega življenja je Cataldo privolil v ločitev, vendar pa mu švicarsko sodišče tokrat ni priznalo varuštva nad sinom. Ta je potem s privoljenjem matere živel skupaj z očetom v Italiji.

V marcu letos je Patrick izginil brez

sledu. Baje ga je pred šolo ugrabila mati in ga odpeljala s seboj. Policije je skušala izslediti Patricka, ki je italijanski državljan, toda brez uspeha.

Sedaj pa se je Cataldo znašel v precepu. 9. novembra bo na bernskem sodišču razprava, ki jo je zahtevala Stradlerjeva. Po njenem mnenju bi se moral njen mož odreči pravici, da o biskupe svojega sina. Švicarske sodniške oblasti so obtožile De Bartola, da si je nasilno prilastil sina. Za razdobje obravnave mu nudijo prepustnico s tremi dnevi veljavnosti.

Komunistična partija se «kompjuterizira»

RIM — Informatika in avtomatizacija postopno osvaja vsa področja delovanja v razvitih državah. Stranke, ki bi morale biti zrcalo in tolmač družbenega dogajanja, obnem pa seveda spodbujevalec novih družbenih procesov, se prilagajajo napredovanju informatike in računalnikov. Tako se je «kompjuterizirala» tudi italijanska komunistična partija, ki je včeraj v Rimu predstavila tisku svoj nov elektronski center.

Kot so pojasnili na tiskovni konferenci organizacijska sekretarka Adriana Seroni, generalni sekretar Enrico Berlinguer in drugi strankini vodite-

lji, bo računalški sistem služil partiji predvsem na organizacijskem (vključevanje, kadri, strukture), upravnem (bilanca, osebje, nabiralne akcije) in arhivskem področju, ter pri preračunavanju volilnih podatkov. Seveda pa bodo kompjuterski sistem usmerili tudi v uradniško delo, ki bo odslej slonelo na bolj sodobni tehnologiji. Prav tako bodo lažje povezave med osrednjo in perifernimi strukturami.

Elektronski center, kot je pojasnil eden od voditeljev, bo neke vrste opazovalnica o stanju partije. Pri tem pa

bo strankino vodstvo skrbno pazilo, da ne bo zapadlo v pretiran tehničarjem. Kompjuterji ne morejo reševati političnih in organizacijskih problemov, so poudarili na tiskovni konferenci nasprotno ob slabi uporabi lahko izkorekto organizacijske krize in prikrivajo dejanske probleme. Po mnenju KPI računalniki nedvomno lahko koristijo pri političnem delovanju, vendar le, če jih tolmačimo kot stroje, ki jih je treba prilagoditi izhodiščem stranke, ki hoče biti masovna in ljudska, ki hoče spodbujati sodelovanje, razpravo in kritično preverjanje izkušenj.

Jack London:

Mehikanec (30.)

riše: Radiša Milošević

